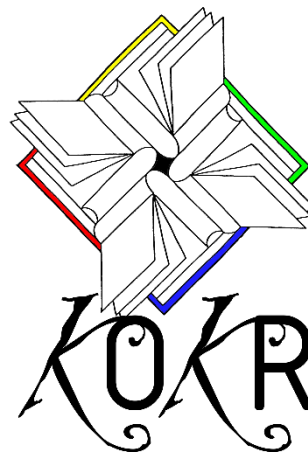

PROGRAM DELA

2025

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem

Tel. izposoja: 02 870 54 20
Tel. uprava: 02 870 54 22

Na gradu 1
2390 Ravne na Koroškem

www.knjiznica-ravne.si
info@knjiznica-ravne.si

Kazalo vsebine

1	UVOD IN SPLOŠNE INFORMACIJE	9
1.1	Uvod	9
1.2	Pravne podlage	11
1.3	Razvoj in modernizacija knjižnice	13
1.4	Informacije o knjižnici	14
2	SLUŽBA ZA NABAVO IN OBDELAVO GRADIVA	16
2.1	Upravljanje in dopolnjevanje knjižnične zbirke	16
2.2	Zakonske podlage in strokovna priporočila	16
2.3	Načrtovani obseg prirasta knjižničnega gradiva	17
2.3.1	Načrtovan obseg nakupa knjižničnega gradiva	18
2.3.2	Povečan izbor knjižničnega gradiva – obvezni izvod (območna zbirka) 20	
2.3.3	Darovi	20
2.4	Izločanje, odpis in usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva	20
2.5	Retrospektivna obdelava	21
2.6	Nakup gradiva za zamejce	21
2.7	Bukvarna Ajta	23
2.7.1	Sodelovanje z vrtci in šolami	23
2.7.2	Sodelovanje z vrtci in šolami po krajevnih enotah knjižnice	23
2.7.3	Bralni kotički in knjigobežnice	24
2.7.4	Knjižni sejem – Zamenjajva knjigo	24
2.7.5	Sodelovanje z domom starostnikov in medgeneracijskim centrom	24
2.7.6	Sodelovanje na različnih kulturnih dogodkih in prireditvah	24
2.7.7	Tematske mesečne razstave	24
2.7.8	Spletna stran in družbena omrežja	25
2.8	Kazalniki uspešnosti – Bukvarna Ajta	25
3	SLUŽBA ZA IZPOSOJO IN INFORMIRANJE	26
3.1	Delovni čas knjižničnih enot	26
3.1.1	Odprtost	26
3.1.2	Seznam delovnih ur po mesecih in prazniki v letu 2025	26
3.2	Člani	27
3.3	Izposoja gradiva	28

3.3.1	Elektronski viri in oddaljen dostop	28
3.3.2	Izposoja elektronskih knjig (COBISS Ela)	28
3.3.3	Izposoja zvočnih knjig (Audibook)	29
3.3.4	Baza slovenskih filmov	29
3.3.5	Tablični računalniki	29
3.3.6	Bralniki	30
3.4	Samopostrežna knjižnica in tehnologija RFID	30
3.4.1	Knjigomat za vračanje gradiva 24/7	30
3.4.2	Knjigomat za izposajo gradiva	30
3.4.3	Seznami novega gradiva v knjižnici in najbolj brano gradivo	30
3.4.4	Lokator gradiva	30
3.5	Storitve in dejavnosti	30
3.5.1	Vodeni ogledi knjižnice	30
3.5.2	Digitalna pismenost in e-knjižnica	31
3.5.3	Obveščanje o stanju gradiva preko elektronskih, sms in potisnih obvestil 31	
3.5.4	Brezžično omrežje	31
3.5.5	Profil knjižnice na Facebooku, Instagramu, Tiktoku	31
3.5.6	Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo	32
3.5.7	Knjižnica na obisku	32
3.5.8	Storitve za seniorje	32
3.5.9	Objava knjižnih novitet	32
3.5.10	»Grajski žakli« in »Ta prašne«	32
3.5.11	April – mesec knjige	32
3.5.12	November – mesec zvestih bralcev	33
3.5.13	Prezemno mesto za odvečne knjige	33
3.5.14	Informacijsko središče lokalne skupnosti	33
3.6	Digitalna soba pobega	33
3.7	Prostori za uporabnike	34
3.7.1	Študijska in referenčna čitalnica	34
3.7.2	E-knjižnica	34
3.7.3	Preddverje knjižnice	34
3.7.4	Mladinska soba	34
3.7.5	Koroški vrtiljak	35
3.7.6	Časopisna čitalnica	35

3.7.7	Poletna bralnica na prostem.....	35
3.7.8	Dojenju prijazen kotichek	35
3.7.9	Stripoteka	35
3.8	Berem zlahka (posebna zbirka za ranljive ciljne skupine)	35
3.9	Proaktivna knjižnica.....	36
3.9.1	Dostop za gibalno ovirane.....	36
3.9.2	Oznake na gradivu	36
3.9.3	Informativni zaslon	36
3.9.4	Analiza lokalne skupnosti	36
3.9.5	Sodelovanje z uporabniki	36
3.9.6	Sodelovanje z zavodi, društvi, ustanovami in s podjetji.....	36
3.10	Sodelovanje v nacionalnih projektih	37
3.10.1	Dobreknjige.si	37
3.10.2	Knjiznice.si	38
3.10.3	Center za bralno pismenost	38
3.10.4	Sodelovanje s panožnimi organizacijami	38
3.10.5	Projekt Rastem s knjigo	38
3.10.6	Nacionalni mesec skupnega branja	38
3.10.7	Noč knjige	38
3.10.8	Zveza bibliotekarskih društev Slovenije	38
4	Kazalniki – Služba za izposojno in informiranje	39
4.1	Kazalniki uspešnosti: število članov, uporabnikov knjižnice in obisk	39
4.2	Kazalniki uspešnosti: izposoja gradiva	39
4.3	Kazalniki uspešnosti: storitve in dejavnosti	40
4.4	Kazalniki uspešnosti: Stripoteka.....	40
4.5	Kazalniki uspešnosti: prostori za uporabnike	40
4.6	Kazalniki uspešnosti: zbirka Berem zlahka	41
5	ODDELEK ZA OTROKE IN MLADINO.....	42
5.1	Dejavnosti za otroke in mladino.....	42
5.1.1	Pravljilčne ure z ustvarjalnimi delavnicami	43
5.1.2	Otroške lutkovne in dramske predstave	43
5.1.3	Ogled večjih tematskih razstav za otroke in mladino.....	43
5.1.4	Priložnostna srečanja s pisatelji, pesniki, ilustratorji.....	43
5.1.5	Bibliopedagoške ure in vodeni ogledi.....	43
5.1.6	Prvošolci na obisku	43

5.1.7	Dopoldanske ure pravljic	43
5.1.8	Predšolska bralna značka Petra Nosa	43
5.1.9	Knjižna uganka.....	44
5.1.10	Ustvarjalnice.....	44
5.1.11	Raziskovalne delavnice.....	44
5.1.12	Projekt Rastem s knjigo 1: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu in projekt Rastem s knjigo 2: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu dijaku prvega letnika	44
5.1.13	Izobraževanje mladih za uporabo e-virov.....	45
5.1.14	Akcija poletnega branja Poletnice (julij, avgust)	45
5.1.15	Projekt za mlade Bodi kul, beri ful	45
5.1.16	Kovčki presenečenja	45
5.1.17	Grajski »žaklčki« (julij, avgust)	45
5.1.18	Program družinske pismenosti DRUŽI Nas branje	45
5.1.19	Knjižni čvek	46
5.1.20	Noč v knjižnici	46
5.1.21	Pravljični dopoldan za mladostnike	46
5.1.22	Zavrti kolo Petra Nosa in bodi znanju kos	46
5.1.23	April – mesec knjige	46
5.1.24	Mladinska soba	46
5.1.25	Pravljični devžeji.....	46
5.2	Kazalniki uspešnosti: storitve in dejavnosti oddelka za otroke in mladino ..	47
6	DOMOZNANSKI ODDELEK	49
6.1	Lokalna bibliografija Koroške.....	50
6.2	Osebne bibliografije.....	50
6.3	Posebne zbirke.....	50
6.4	Obrazi slovenskih pokrajin – Korošci.....	50
6.5	Domoznanske informacije	51
6.6	Razstavna in prireditvena dejavnost Domoznanskega oddelka	51
6.7	Digitalizacija dragocenega gradiva, dLib in Kamra.....	52
6.7.1	Domoznanski portal Kamra	52
6.8	Hranjenje in varovanje gradiva	54
7	Kazalniki uspešnosti: Domoznanski oddelek	54
8	SPLOŠNE SLUŽBE	56
8.1	Kadrovske zadeve.....	56
8.2	Izobraževanje kadra	56

8.3	Oddelek kavarna Eleonora.....	56
9	OOK PROGRAM.....	57
9.1	Naloga 1: Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij	57
9.1.3	Medknjižnična izposoja za končnega uporabnika	58
9.2	Naloga 2: Nudenje strokovne pomoči vsem knjižnicam s svojega območja.....	58
9.3	Naloga 3: Koordiniranje zbiranj, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva za svoje območje.....	59
9.4	Naloga 4: Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja.....	60
9.5	Koordinacija dejavnosti splošnih knjižnic za knjižnični sistem ter projektov na nacionalni ravni	60
9.6	Kompetenčni center za lahko branje (KCLB)	61
9.6.1	Načrtovane aktivnosti v letu 2025	62
9.6.1.1	Sodelovanje s ciljnimi uporabniki KCLB.....	62
9.6.1.2	Sodelovanje s partnerskimi organizacijami.....	62
9.6.1.3	Promocija kompetenčnega centra in lahkega branja	63
9.6.1.4	Seznam gradiv za lahko branje ter seznam strokovnega gradiva za delo z ranljivimi ciljnimi skupinami	63
9.6.1.5	Strokovna priporočila za razvoj lahkega branja na področju knjižničarstva	63
9.6.1.6	Priredba besedil v lahko branje na spletni strani KOKR	63
9.6.1.7	Strokovno svetovanje in sodelovanje z drugimi knjižnicami.....	64
9.6.1.8	Organizacija in izvedba strokovnega srečanja.....	64
9.6.1.9	Izobraževanja za strokovne delavce knjižnic.....	64
9.6.1.10	Izobraževanja delovne skupine KCLB	64
9.6.1.11	Storitve za uporabnike lahkega branja in drugega prilagojenega gradiva	64
10	Kazalniki uspešnosti	65
10.1	Kazalniki uspešnosti: splošne OOK naloge.....	65
10.2	Kazalniki uspešnosti: KCLB	65
11	PROGRAM DEJAVNOSTI NA OBMEJNEM PODROČJU	67
11.1	Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in knjižničnih storitev.....	67
11.1.1	Medknjižnična izposoja	67
11.1.2	Potujoča knjižnica	67
11.1.3	Dostop do e-virov	68
11.2	Projekti bralne kulture in informacijskega opismenjevanja za Slovence v zamejstvu.....	68

11.2.1	Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo z vključitvijo »lahkega branja«	68
11.2.2	Projekt branja za mlade Bodi kul, beri ful	69
11.2.3	Pogovori o narečju kot vrednoti in bistveni sestavini nesnovne kulturne dediščine.....	69
11.2.4	Delavnice kreativnega pisanja.....	69
11.2.5	Delavnica Kako beremo elektronske knjige.....	70
11.3	Strokovno in kulturno sodelovanje knjižnic (strokovne izmenjave).....	70
11.3.1	Zbirka knjižničnega gradiva za lahko branje.....	70
11.3.2	Digitalna soba pobega	70
11.3.3	Obrazi slovenskih pokrajin	70
11.3.4	Pravljične urice z Dadijem in miško Mišo	70
11.3.5	Glasno branje.....	71
11.3.6	Dodajanje novih (otroških) vsebin na kanal Youtube.....	71
11.3.7	Strokovno srečanje knjižničarjev	71
12	STORITVE IN DEJAVNOSTI V ENOTAH KNJIŽNICE.....	72
12.1	Krajevne enote I	72
12.1.1	Knjižnica Črna na Koroškem.....	72
12.1.2	Dejavnosti za otroke in mladino v Knjižnici Črna na Koroškem.....	72
12.1.3	Knjižnica Mežica	73
12.1.4	Dejavnosti za otroke in mladino v Knjižnici Mežica	74
12.1.5	Knjižnica Prevalje.....	75
12.1.6	Dejavnosti za otroke in mladino v Knjižnici Prevalje.....	75
12.2	Krajevne enote II	77
12.2.1	Knjižnica Kotlje.....	77
12.2.2	Dejavnosti za otroke in mladino v Knjižnici Kotlje.....	77
12.3	Izposojevališča	78
12.3.1	Izposojevališče Leše	78
12.3.2	Dejavnosti za otroke in mladino v Izposojevališču Leše.....	78
12.3.3	Izposojevališče Žerjav.....	79
12.3.4	Dejavnosti za otroke in mladino v Izposojevališču Žerjav	79
13	PRIREDITVENA IN RAZSTAVNA DEJAVNOST	80
13.1	Prireditvena dejavnost.....	80
13.1.1	Oblikovanje programa prireditev in promocija	80
13.1.2	Festival ČIČI – zmeraj prinesi si koco! in Knjižne olimpijske igre (KOI)83	
13.2	Razstavna dejavnost.....	83

14	FINANČNI NAČRT.....	84
14.1	Finančni načrt 2025.....	84
14.2	Investicijska vlaganja in nabava osnovnih sredstev v letu 2025.....	89
14.2.1	Občina Ravne na Koroškem	89
14.2.2	Občina Prevalje.....	90
14.2.3	Občina Mežica	90
14.2.4	Občina Črna na Koroškem	90

1 UVOD IN SPLOŠNE INFORMACIJE

1.1 Uvod

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem s sprejemom programa dela postavlja usmeritve delovanja v letu 2025. Novost, ki jo uvajamo s programom 2025 je uvedba kazalnikov, s katerimi bo knjižnica lažje sledila zastavljenim ciljem v letu 2025 in hkrati izvajala monitoring za doseg ciljev programa.

Temeljne naloge knjižnice kot javne službe določa področna zakonodaja, podzakonski akti in interni akti knjižnice.

Knjižnica je zaradi reforme plačnega sistema ob koncu leta 2024 dobila nov akt o sistemizaciji. Na tej podlagi je pripravljen kadrovski načrt za leto 2025, ki načrtuje kadrovske okrepitve v Službi za izposajo in informiranje. Knjižnica ima po Mežiški dolini sedem krajevnih enot, katerih odpiralne čase je morala v začetku leta 2024 uskladiti z novim Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe ter Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic. Leto 2024 je pokazalo, da je v knjižnici nujna potreba po več kadra, zaradi hkratnega zagotavljanja odprtosti več enot hkrati, ki jih knjižnici narekujejo prej omenjeni predpisi. Zato v letu 2025 načrtujemo dve dodatni zaposlitvi knjižničarja, prvenstveno zaradi nemotenega zagotavljanja odprtosti in izvedbe programa knjižnice po krajevnih enotah.

Koroška osrednja knjižnica je v letu 2024 uspešno izvedla 1. fazo prenove izposoje v osrednji enoti na Ravnah na Koroškem. Poleg prenove prostorov izposoje in Bukvarne Ajta, je prenova prinesla modernizacijo. Knjižnica je pričela z uvajanjem RFID sistema izposoje in vračila gradiva. V osrednjo enoto Ravne sta bila uvedena dva RFID knjigomata za avtomatizirano izposajo gradiva. V letu 2024 je bil sistem RFID uveden v osrednji enoti Ravne na Koroškem, Knjižnici Kotlje, Knjižnici Prevalje in v Izposojevališču Leše. V letu 2025 knjižnica načrtuje celosten vstop njene mreže po Mežiški dolini v RFID sistem (vseh sedem krajevnih enot), zato bo v ta sistem vključila še Knjižnico Črna na Koroškem, Knjižnico Mežica in Knjižnico Žerjav. S tem bo v knjižnica obdelala skoraj 200.000 enot knjižničnega gradiva z RFID nalepkami.

V letu 2025 bo v sklopu 2. faze prenove Koroške osrednje knjižnice na Ravnah na Koroškem, v sistem RFID uveden tudi vračalnik 24/7 s sortirno napravo. V sklopu 2. faze bo urejena tudi Mladinska soba, prostor, ki bo deloval kot večnamenski, hkrati pa bo dajal poudarek na programih za krepitev bralne kulture med mladostniki.

Knjižnica krepi izvajanje nalog osrednje območne knjižnice (OOK) na področju celotne Koroške. V sklopu tega programa je dobro razvito delovanje Kompetenčnega centra za lahko branje. Že v letu 2024 smo uvedli novo strokovno srečanje koroških knjižnic – Koroške dobre prakse. Dogodek se načrtuje tudi v letu 2025. Prav tako, poleg vseh že ustaljenih OOK programskih nalog, knjižnica v letu 2025 uvaja nova OOK programa otroke in mladostnike, Pravljični devžeji in digitalna soba pobega.

Koroška osrednja knjižnica je kot splošna knjižnica namenjena najširšemu krogu uporabnikov in zagotavlja dostopnost do knjižničnega gradiva vsakomur. Urejena in

dopolnjena knjižnična zbirka je osnova za zagotavljanje poslanstva knjižnice. V letu 2025 knjižnica načrtuje prirast 6.000 enot gradiva.

Zbiranje, hranjenje, obdelovanje in posredovanje dragocenega domoznanskega gradiva je ena od temeljnih dejavnosti naše knjižnice, ki jo opravlja Domoznanski oddelek. Knjižnica uporabnikom omogoča ažurno informiranje o aktualnih dogodkih in dogajanju na Koroškem. Na voljo so zgodovinski, geografski in drugi domoznanski viri. Domoznanski oddelek vsako leto ob koncu leta pripravi tradicionalno razstavo.

Koroška osrednja knjižnica kot osrednja območna knjižnica ima razvito dobro sodelovanje z vsemi koroškimi knjižnicami ter s Slovensko študijsko knjižnico Celovec, s katero sodelujemo pri nabavi knjižničnega gradiva in izvajanju obmejnega programa.

Za izvedbo programskih nalog knjižnice so ključni finančni viri, ki jih v skladu z ustanoviteljskim ključem zagotavljajo občine ustanoviteljice ter Ministrstvo za kulturo.

Zapisno je zgolj uvod v pester nabor programskih aktivnosti in investicijskih vlaganj v Koroško osrednjo knjižnico, ki jih načrtujemo v letu 2025.

Največje zadovoljstvo za knjižnico predstavljajo naši člani in uporabniki, zato vljudno vabljeni v knjižnico!

Aljaž Verhovnik

Direktor

1.2 Pravne podlage

Letni delovni načrt Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (KOKR) temelji na zakonskih podlagah za izvajanje dejavnosti KOKR.

Zakonske podlage za delovanje KOKR:

- ✓ Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 26/2022).
- ✓ Statut javnega zavoda Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika, KOKR, 2023.
- ✓ Sporazum o financiranju KOKR, 1999.
- ✓ Zakon o knjižničarstvu (UL RS, št. 87/01 in 96/02-ZUJIK) in podzakonski predpisi: Uredba o osnovnih storitvah knjižnice (UL RS, št. 29/03 in naslednje), Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (UL RS, št. 28/23), Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS, št. 88/03), Pravilnik o razvidu knjižnic (UL RS, št. 105/03).
- ✓ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu (UL RS, št. 92/2015).
- ✓ Zakon o obveznem izvodu publikacij (UL RS, št. 69/06 in spremembe).
- ✓ Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS, št. 77/07 – UPB1 in spremembe).
- ✓ Zakon o zavodih (UL RS, št. 12/91, 8/96, 36/00, 127/06).
- ✓ Zakon o lokalni samoupravi (UL RS, št. 94/07 – UPB in spremembe).

Predpisi, ki vplivajo na delovanje KOKR:

- ✓ Zakon o javnih uslužbencih (UL RS, št. 63/07, 65/08, 69/08, 40/12).
- ✓ Zakon o javnem naročanju (ZJN-3) – UPB (UL RS, št. 91/2015).
- ✓ Zakon o računovodstvu (UL RS, št. 23/99, 30/02, 114/06).
- ✓ Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (UL RS, št. 16/07 – UPB in spremembe).
- ✓ Zakon o varstvu osebnih podatkov (UL RS, št. 163/22).
- ✓ Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (UL RS, št. 108/09 s spremembami in dopolnitvami).
- ✓ Zakon o uravnoteženju javnih financ (UL RS, št. 40/12 s spremembami in dopolnitvami).
- ✓ Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (UL RS, št. 51/2006 – UPB in spremembe).
- ✓ Zakon o financiranju občin (UL RS, št. 32/2006 – UPB in spremembe).
- ✓ Zakon o obveznem izvodu publikacij (UL RS, št. 69/2006 in spremembe).

- ✓ Pravilnik o določanju skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (UL RS, št. 19/2003).
- ✓ Pravilnik o razvidu knjižnic (UL RS, št. 105/2003).
- ✓ Pravilnik o vodenju evidenc javnih zavodov na področju kulture (UL RS, št. 11/2003).
- ✓ Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij (UL RS, št. 90/2007).
- ✓ Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti (UL RS, št. 9/2009).
- ✓ Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS, št. 88/2003).
- ✓ Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (UL RS, št. 100/2003 in spremembe).
- ✓ Računovodski standardi.
- ✓ Kolektivna pogodba za javni sektor (UL RS, št. 57/08 s spremembami in dopolnitvami).
- ✓ Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (UL RS, št. 45/04 s spremembami in dopolnitvami).
- ✓ Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028).
- ✓ Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022–2029.
- ✓ Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027.

Interni akti knjižnice:

- ✓ Pravilnik o pravici delavcev do odklopa v KOKR, 2024.
- ✓ Pravilnik o uporabi službenih vozil v KOKR, 2024.
- ✓ Hišni red glede psov v KOKR, 2023.
- ✓ Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja KOKR, 2012.
- ✓ Pravilnik o delovnem času v KOKR z dopolnitvami, 2008, 2009.
- ✓ Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v KOKR, 2005.
- ✓ Pravilnik o računovodstvu, 2010.
- ✓ Pravila o posredovanju informacij za medije, 2010.
- ✓ Pravilnik o popisu sredstev in obveznosti do njihovih virov, 2010.
- ✓ Pravilnik o prejemanju daril v zvezi z opravljanjem službe, 2013.
- ✓ Pravilnik o rabi, varovanju in uničevanju pečatov in ključev v KOKR, 2013.
- ✓ Katalog informacij javnega značaja, 2007.
- ✓ Požarni red, 2015.

- ✓ Navodila o ravnanju in ukrepih za preprečevanje trpinčenja na delovnem mestu (mobing) ter za odpravo njegovih posledic in ukrepe za preprečevanje drugih prepovedanih dejanj zoper zaposlene, 2009.
- ✓ Načrt integritete, 2012.
- ✓ Načrt klasifikacijskih znakov KOKR, 2010.
- ✓ Navodila za oddajo naročil male vrednosti, 2004.
- ✓ Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva, 2006.
- ✓ Register tveganj KOKR, 2008.
- ✓ Strateški načrt KOKR, 2021–2026.
- ✓ Sklepi sej Sveta knjižnice.
- ✓ Sklepi sej Strokovnega sveta KOKR.

1.3 Razvoj in modernizacija knjižnice

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika je v letu 2024 pričela uvajati RFID sistem izposoje in vračila knjižničnega gradiva. V letu 2024 je bil sistem uveden v osrednji enoti knjižnice na Ravnah na Koroškem, v Knjižnici Kotlje, Knjižnici Prevalje in v izposojevališču Leše.

V sklopu 1. faze prenove prostorov izposoje v osrednji enoti knjižnice na Ravnah na Koroškem, sta bili v letu 2024 v študijsko knjižnico in v Pionirsko knjižnico Leopolda Suhodolčana uvedeni RFID napravi za samostojno in avtomatizirano izposajo knjižničnega gradiva.

Glavna pridobitev sistema RFID za knjižnico pomeni hitrejši in enostavnejši način izposoje in vračanja knjižničnega gradiva, kar posledično pomeni večje zadovoljstvo za uporabnike knjižnice. V krajevnih enotah knjižnice, kjer bo uveden tudi sistem za avtomatizirano vračanje in izposajo, sistem RFID omogoča tudi razbremenitev strokovnih delavcev knjižnice. To posledično pomeni, da bodo lahko strokovni delavci knjižnice več časa posvetili vsebinskim nalogam pri pripravi in izvedbi programskih nalog knjižnice. Hkrati pa bo RFID tehnologija strokovnim delavcem knjižnice omogočila boljši in učinkovitejši pregled nad fondom knjižničnega gradiva. Vzporedno z oblepljanjem gradiva namreč poteka tudi celostna inventura vseh knjižničnih zbirk, ki jih hrani Koroška osrednja knjižnica. Sistem RFID omogoča tudi večjo varnost pred krajo knjižničnega gradiva.

Sistem RFID bo v prihodnjem obdobju po krajevnih enotah mogoče nadgraditi z avtomati za avtomatizirano izposajo in vračilo gradiva. Zlasti sisteme za vračilo gradiva bi bilo smiselno uvesti tudi po krajevnih enotah knjižnice.

Koroška osrednja knjižnica v letu 2025 načrtuje celosten vstop v RFID sistem izposoje in vračila gradiva, ki vključuje vse krajevne enote knjižnice po Mežiški dolini. Tako bo knjižnica v letu 2025 RFID sistem vzpostavila še v Knjižnici Črna na Koroškem, Knjižnici Mežica in v izposojevališču Žerjav.

Tabela 1: Prikaz gradiva knjižnice, ki bo oblepljeno z RFID nalepkami

Oddelek	Število gradiva
Prosti pristop – osrednja enota	53.020
Depo (brez VP) – osrednja enota	65.799
Mladinski oddelek (PK+PKS, brez AV)	19.937
Knjižnica Kotlje	5.288
Knjižnica Prevalje	16.800
Izposojevališče Leše	737
Knjižnica Mežica	12.780
Izposojevališče Žerjav	2.056
Knjižnica Črna na Koroškem	10.241
Potujoči oddelek	4.973
Skupaj enote	52.875
SKUPAJ VSO GRADIVO	191.631

V osrednji enoti na Ravnah na Koroškem se bo v letu 2025 uvedla RFID naprava za 24/7 vračanje knjižničnega gradiva z vgrajeno sortirno napravo.

Prav tako knjižnica v letu 2025 načrtuje okrepitev programa za mladostnike z ureditvijo prostora Mladinske sobe v osrednji enoti na Ravnah. Mladinska soba bo prvenstveno namenjena izvajanju programov za mladostnike. V prostoru bo uporabnikom na voljo tudi knjižno gradivo za mladino (z oznako M). Mladinska soba bo funkcionirala kot multifunkcijski prostor, ki bo z vgrajeno tehnologijo omogočala konferenčni prostor za delavnice, predavanja in druženje do 20 oseb.

1.4 Informacije o knjižnici

Tabela 2: Redni delovni čas

	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek	sobota
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem 02 87 05 420, 02 87 05 421	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–13.00
Pionirska knjižnica Leopolda Suhodolčana 02 87 05 437	15.00–19.00	15.00–19.00	praviljična ura ob 17.00	15.00–19.00	15.00–19.00	8.00–13.00
Knjižnica Prevalje 02 82 31 175	14.00–18.00	8.00–12.00	14.00–18.00	14.00–18.00	8.00–12.00	
Knjižnica Mežica 02 82 77 730	8.00–14.00		12.00–19.00		12.00–19.00	
Knjižnica Črna na Koroškem 02 82 38 541		8.00–17.00		8.00–19.00		
Knjižnica Kotlje 02 82 15 083	13.00–18.00		8.00–13.00			
Knjižnica Žerjav 02 82 39 674		17.30–18.30				
Izposojevališče Leše					12.30–13.30	
Bukvarna Ajta 02 87 05 433	9.00–12.00	16.00–19.00	9.00–12.00	16.00–19.00	9.00–12.00	
Grajska časopisna kavarna Eleonora 02 87 05 430	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00

Tabela 3: Poletni delovni čas (julij in avgust)

	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek	sobota
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem 02 87 05 420, 02 87 05 421	10.00–18.00	8.00–15.00	10.00–18.00	8.00–15.00	8.00–15.00	ZAPRTO
Pionirska knjižnica Leopolda Suhodolčana 02 87 05 437	10.00–18.00	8.00–15.00	10.00–18.00	8.00–15.00	8.00–15.00	ZAPRTO
Knjižnica Prevalje 02 82 31 175	14.00–18.00		14.00–18.00	10.00–14.00		
Knjižnica Mežica 02 82 77 730			14.00–18.00		10.00–13.00	
Knjižnica Črna na Koroškem 02 82 38 541		15.00–18.00				
Knjižnica Kotlje 02 82 15 083				15.00–18.00		
Knjižnica Žerjav 02 82 39 674		1 x na mesec				
Izposojevališče Leše					1 x na mesec	
Bukvarna Ajta 02 87 05 433	10.00–13.00		15.00–18.00		10.00–13.00	
Grajska časopisna kavarna Eleonora 02 87 05 430	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00

2 SLUŽBA ZA NABAVO IN OBDELAVO GRADIVA

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika je splošna knjižnica, namenjena najširšemu krogu uporabnikov in zagotavlja dostopnost do knjižničnega gradiva vsakomur.

Knjižnično dejavnost izvaja na območju občin ustanoviteljic Ravne na Koroškem, Črna na Koroškem, Mežica in Prevalje. Kot osrednja območna knjižnica pa izvaja posebne naloge še na območju koroških občin Dravograd, Radlje ob Dravi in Slovenj Gradec.

V skladu z javnim interesom na področju kulture knjižnica z nakupom novega knjižničnega gradiva omogoča optimalno ponudbo gradiva, informacij in storitev. S tem uresničuje kulturne, izobraževalne, informacijske, raziskovalne in socialne potrebe okolja, spodbuja, razvija in širi informacijsko opismenjevanje, podpira vseživljenjsko učenje in smotrno izrabo prostega časa, omogoča izgradnjo različnih zbirk in izvaja dejavnosti, ki prispevajo k razvoju pismenosti in bralne kulture.

2.1 Upravljanje in dopolnjevanje knjižnične zbirke

Politika upravljanja knjižnične zbirke Koroške osrednje knjižnice je oblikovana glede na ugotovljene želje in potrebe potencialnih uporabnikov, značilnosti okolja in poslanstvo knjižnice, ki vključuje tudi domoznanske in druge posebne zbirke.

Knjižnično gradivo nabavlja za vse enote v knjižnični mreži. Izbor gradiva temelji na ponudbi, znanju in izkušnjah, ter se prilagaja željam in potrebam potencialnih uporabnikov.

Z rednimi analizami spremlja ustreznost nabave in uravnava ugotovljena neskladja med načrtom in realizacijo. V povezavi z izposojno in informacijsko službo, ki spremljata potrebe uporabnikov, pridobiva deficitarne naslove in dopolnjuje posamezna tematska področja. Nakup prilagaja finančnim zmožnostim financerjev. Zaradi naraščanja cen knjižničnega gradiva, je primorana sproti prilagajati nakup, kar pomeni, da se mora odločati, katerim vsebinam se lahko odreče, da čim manj prikrajša svoje uporabnike.

Financiranje nakupa je zakonsko urejeno in zavezuje naslednje financerje: Ministrstvo za kulturo (MZK) z neposrednim pozivom za sofinanciranje in občine ustanoviteljice. Letni prirast knjižničnega gradiva plega nakupa dopolnjuje še z obveznim izvodom (povečanim izborom gradiva), darovi in zamenjavami.

Pridobljeno gradivo je strokovno obdelano, vsebinsko in formalno v elektronskem katalogu COBISS.

2.2 Zakonske podlage in strokovna priporočila

Nabava knjižničnega gradiva poteka v skladu z Dokumentom upravljanja knjižnične zbirke Koroške osrednje knjižnice, ki upošteva vse relevantne zakonske podlage in strokovna priporočila, ki se nanašajo na upravljanje s knjižničnimi zbirkami:

- ✓ Zakon o knjižničarstvu (UL RS 87/01 in 96/02),
- ✓ Zakon o obveznem izvodu publikacij (UL RS 69/06 in 86/09)
- ✓ Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (UL RS 28/23)
- ✓ Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij (UL RS 90/07),
- ✓ Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018–2028,
- ✓ Strateški načrt KOKR za obdobje 2021 – 2026,
- ✓ Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva.

Izbor za nakup novega knjižničnega gradiva se izvaja po kriterijih nabavne politike knjižnice z rednim pregledovanjem novosti v založniški produkciji, primerni za splošne knjižnice. Pri nakupu novega gradiva se upošteva tudi prirast obveznega izvoda, ki ga knjižnica pridobi po Zakonu o obveznem izvodu.

2.3 Načrtovani obseg prirasta knjižničnega gradiva

Temelj vsake knjižnice je kakovostna in skrbno oblikovana zbirka knjižničnega gradiva, ki je osnovno orodje s katerim knjižnica izvaja svoje poslanstvo.

Prirast knjižničnega gradiva je odvisna od števila prebivalcev (24.342, SURS, 1. 7. 2024, za Občine Ravne, Prevalje, Mežica, Črna), povprečne cene knjige, finančnih sredstev za nakup gradiva (občine ustanoviteljice, ministrstvo), obveznega izvoda in darov.

Glavnina nabavljenega gradiva je namenjena izposoji na dom, izbor naslovov je širok in namenjen različnim profilom uporabnikov na vseh nivojih, gradivo je na različnih fizičnih nosilcih.

Tabela 4: Načrtovana prirast knjižničnega gradiva v letu 2025

	MK	OBČINE	DRUGO	SKUPAJ
Nakup	800	2.200	-	3.000
Obvezni izvod	-	-	2.500	2.500
Dar	-	-	500	500
SKUPAJ	800	2.200	3.000	6.000

Pri lociranju gradiva v mreži bo knjižnica upoštevala naslednje kriterije:

- ✓ delež finančnih sredstev, zagotovljenih za nakup gradiva,
- ✓ delež prebivalstva in uporabnikov knjižnice,
- ✓ dostopnost knjižničnega gradiva in informacij najširšemu krogu prebivalcev,
- ✓ osrednja knjižnica kot kulturno, izobraževalno in informacijsko središče,
- ✓ dopolnjevanje domoznanske in posebnih zbirk,
- ✓ kvaliteta zbirke v posamezni krajevni knjižnici,
- ✓ potrebe uporabnikov,
- ✓ prostorski pogoji posamezne krajevne knjižnice.

2.3.1 Načrtovan obseg nakupa knjižničnega gradiva

Pri načrtovanju nakupa knjižničnega gradiva knjižnica upošteva poslanstvo knjižnice in ugotovljene potrebe uporabnikov po ciljnih skupinah ter ga prilagaja aktualnim finančnim zmožnostim financerjev.

Nakup načrtuje v višini 3.000 enot gradiva. Pri določanju obsega knjižničnega gradiva za posamezne starostne stopnje bo smiselno upoštevala demografsko sestavo potencialnih uporabnikov na svojem območju.

Pri nabavi za osrednjo knjižnico bo upoštevala funkcijo knjižnice kot osrednjega informacijskega in kulturnega centra. Koroška osrednja knjižnica je tudi osrednja območna knjižnica in izvaja posebne naloge za osrednje splošne knjižnice na Koroškem.

Z nakupom želi zagotavljati kakovosten in uravnotežen izbor gradiva, zato sproti preverja ustreznost nakupa oz. zadovoljstvo uporabnikov s knjižnično zbirko, potrebe po deficitarnem gradivu, zadovoljstvo ciljnih skupin uporabnikov, skratka ustreznost zbirke na ugotovljene potrebe in interese okolja. Z nabavno politiko bo tudi v letu 2025 aktivno podpirala vse projekte, ki so usmerjeni v promocijo branja in dvigu bralne kulture.

Kupovala bo zadnje izdaje in tekoče letnice, pri kontinuiranih virih bo kontrolirala dotok posodobitev, pri elektronskih virih pa aktualnost in uporabnost.

Načrtuje nakup 100 naslovov informativnega periodičnega tiska ter omogoča dostop do elektronskih časopisov in revij.

Uporabnikom omogoča spletni dostop do podatkovnih zbirk (Tax-Fin-Lex, v okviru območnih nalog pa Arhiv Večera in Press Reader), pozornost posveča tudi ponudbi e-knjig COBISS Ela in zvočnih knjig v sistemu Audibook. Platformi omogoča knjižnici pri izboru in naročanju e-gradiva sprotno odzivanje na povpraševanje uporabnikov, ki ga spremlja praktično vsakodnevno.

Omogočala bo prost dostop do gradiva, izposoja e-knjig in oddaljeni dostop za uporabo elektronskih baz podatkov.

Gradivo bo locirano v osrednji knjižnici, krajevnih knjižnicah in premični zbirki.

Tabela 5: Načrtovan nakup knjižničnega gradiva po organizacijskih enotah

Organizacijska enota	načrtovan nakup (SKUPAJ)
Ravne na Koroškem (osredja knjižnica)	1.325
Kotlje	215
Črna na Koroškem in Žerjav	400
Mežica	380
Prevalje	680
SKUPAJ	3.000

Ministrstvo za kulturo z neposrednim pozivom splošnim knjižnicam zagotovi sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva iz državnih sredstev. Namen sofinanciranja države je nakup knjižničnega gradiva, ki mora v skladu z javnim interesom, na področju kulture omogočiti, da bodo splošne knjižnice:

- ✓ uresničevale kulturne, izobraževalne, informacijske, raziskovalne in socialne potrebe za vse ciljne skupine uporabnikov v okolju svojega delovanja,
- ✓ spodbujale, razvijale in širile informacijsko opismenjevanje,
- ✓ podpirale vseživljenjsko učenje in kakovostno izrabo prostega časa,
- ✓ omogočale izgradnjo urejenih zbirk domoznanskega gradiva za lokalne študije in
- ✓ izvajale dejavnosti, ki prispevajo k razvoju pismenosti in bralne kulture, ter dejavnosti za neformalno in formalno izobraževanje, informiranost, osebni ter osebni razvoj prebivalcev.

Knjižnica bo vsa prejeta sredstva Ministrstva za kulturo namenila za nakup kakovostnega knjižničnega gradiva, in sicer izvirne slovenske in kakovostne prevodne literature, humanistike in strokovne literature.

Predvidoma bo obseg nakupa iz sredstev Ministrstva za kulturo znašal 800 enot gradiva.

Tabela 6: Načrtovan nakup knjižničnega gradiva s sredstvi Ministrstva za kulturo

Organizacijska enota	načrtovan nakup (MK)
Ravne na Koroškem (osredja knjižnica)	467
Kotlje	32
Črna na Koroškem in Žerjav	93
Mežica	87
Prevalje	121
SKUPAJ	800

Cilji sofinanciranja nakupa knjižničnega gradiva s strani Ministrstva za kulturo so:

- ✓ podpora zagotavljanju splošne dostopnosti kakovostne slovenske založniške produkcije v knjižnični mreži slovenskih splošnih knjižnic,
- ✓ izgradnja kakovostnih knjižničnih zbirk, zlasti njihova aktualnost in prilagojenost ugotovljenim potrebam okolja,
- ✓ posodabljanje knjižničnih zbirk s knjižnim in neknjižnim gradivom različnih vrst, oblik in dostopnosti, tudi z zagotavljanjem dostopnosti zvočnih in e-knjig v slovenskem jeziku,
- ✓ približevanje strokovnim priporočilom o sestavi knjižničnih zbirk in
- ✓ približevanje strokovnim priporočilom o obsegu knjižničnih zbirk.

Glede na razpoložljiva sredstva, se bo knjižnica trudila zagotavljati širok in kvaliteten izbor knjižničnega gradiva.

Letni načrt nakupa gradiva 2025 se bo po potrebi prilagajal aktualnim finančnim zmožnostim financerjev. V primeru da financer, katera od občin ali Ministrstvo za kulturo, iz različnih razlogov v letu 2025 ne bo zagotavljal predvidenih sredstev za nakup, bo knjižnica morala načrt nakupa knjižničnega gradiva prilagajati.

2.3.2 Povečan izbor knjižničnega gradiva – obvezni izvod (območna zbirka)

Koroška osrednja knjižnica kot osrednja območna knjižnica za Koroško prejema obvezni izvod publikacij ter po javnem projektne razpisu omejena sredstva Ministrstva za kulturo za nakup e-virov (Press Reader in arhiv Večera). Območna zbirka je namenjena uporabnikom širšega območja z osebno izposajo, brezplačno medknjižnično izposajo in oddaljenim dostopom do informacij.

Tabela 7: Načrtovano število enot povečanega izbora knjižničnega gradiva

	ŠT. ENOT
Obvezni izvod	2.500
E-viri	2

2.3.3 Darovi

Knjižnica od darov v zbirko uvršča predvsem tiste naslove, ki jih sama nima. Z darovi dopolnjuje tudi domoznansko zbirko, v splošni zbirki pa manjkajoče naslove, ali pa jih uporabi za zamenjavo izgubljenih in poškodovanih izvodov.

Knjižnica ureja politiko uvrščanja darov v zbirko s posebno izjavo, ki jo uporabniki podpišejo, ko gradivo darujejo. Darovano gradivo tako postane last knjižnice in lahko z njim samostojno razpolaga. Knjižnica si tako zagotovi pravico, da se samostojno odloča, ali bo darovano gradivo vključila v zbirko ali ne. Darove, ki jih knjižnica ne uvrsti v zbirko, lahko podari ali po simbolični ceni proda v bukvarni.

Predvideva, da bo v zbirko vključila okoli 500 enot darovanega gradiva.

Tabela 8: Načrtovano število darovanega knjižničnega gradiva

	ŠT. ENOT
DAR	500

2.4 Izločanje, odpis in usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva

Izločanje in odpis knjižničnega gradiva predstavlja pomemben element za izgradnjo kakovostne in učinkovite knjižnične zbirke. Uspešnost izločanja in odpisa se meri z aktualnostjo zbirke, z obratom zbirke, pa tudi z zunanjo vrednostjo gradiva. Prav aktualnost zbirke je poleg izbora gradiva, ki ga knjižnica uvršča v zbirko, zelo odvisna od izločanja in odpisovanja gradiva.

Na podlagi Pravilnika o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva bo nadaljevala z izločanjem uničenega, poškodovanega, izgubljenega gradiva (kontinuiran odpis) ter zastarelega, neaktualnega gradiva in dvojnic. Po potrebi bo nekatero gradivo preusmerjeno tudi v druge krajevne knjižnice v mreži. Načrtuje odpis 5.000 enot različnega knjižničnega gradiva.

Gradivo, ki ga izloči iz zbirke, mora knjižnica ponuditi Narodni in univerzitetni knjižnici (Slovenika), drugim knjižnicam, nato pa jih lahko podari komurkoli ali po simbolični ceni proda v bukvarni.

Tabela 9: Načrtovano število odpisanega gradiva

	ŠT. ENOT
ODPIS GRADIVA	5.000

2.5 Retrospektivna obdelava

Knjižnica načrtuje nadaljevanje retrospektivnega vnosa v vzajemni katalog COBISS. V knjižnici je še vedno nekaj računalniško neobdelanega gradiva. To je predvsem dragoceno antikvarno gradivo. S tem gradivom je knjižnica v preteklih letih oblikovala posebne zbirke (npr. raritete, starine, rokopisno in fotografsko gradivo, drobne tiske, drugo antikvarno gradivo, tudi razne zapuščine).

V želji, da bo to gradivo najdljivo tudi v računalniškem katalogu sodeluje pri vzpostavitvi enotne bibliografske obdelave rokopisnih in zapuščinskih fondov v slovenskem knjižničnem sistemu.

Tabela 10: Načrtovano število retrospektivnega vnosa v COBISS

	ŠT. ENOT
STARI FOND	100

2.6 Nakup gradiva za zamejce

Koroška osrednja knjižnica deluje na mejnem območju z Avstrijo, zato posebno pozornost posveča tamkajšnji slovenski manjšini. V preteklih letih je za njihove potrebe s sredstvi Ministrstva za kulturo že uspešno izvajala nakup knjižničnega gradiva za Slovensko študijsko knjižnico Celovec, ki je največja knjižnica s slovenskim gradivom v Avstriji in zadovoljuje potrebe slovenskih uporabnikov na celotnem področju Koroške v Avstriji.

Tudi v letu 2025 načrtuje, da bo preko Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah prejela sredstva za nakup gradiva za Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu.

Namen nakupa je širjenje slovenske besede med Slovenci v zamejstvu, spodbujanje branja v slovenskem jeziku ter informiranje in izobraževanje v širšem kulturnem prostoru.

Izbor gradiva poteka v sodelovanju s Slovensko študijsko knjižnico, večji poudarek je na gradivu za otroke in mladino. Načrtuje nakup 630 enot monografij in 13 naslovov periodičnega tiska, skupaj 643 enot knjižničnega gradiva.

Tabela 11: Načrtovan nakup knjižničnega gradiva za Slovensko študijsko knjižnico Celovec

	ŠT. ENOT
Monografije	630
Periodika	13
SKUPAJ	643

Pripravila:

Lea Vavkan, višja bibliotekarka, vodja Službe za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva

2.7 Bukvarna Ajta

Bukvarna Ajta že od 12. 4. 2010 deluje v sklopu Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem. Dolga leta je imela prostore v stavbi Kulturnega centra Ravne na Koroškem, ko pa so Koroško prizadele poplave velikih razsežnosti in prizadele tudi Kulturni center, je knjižnica bukvarno preselila v prostore Koroške osrednje knjižnice, Na gradu 1, Ravne na Koroškem. Oddelek bukvarne je bil sprva začasno, kasneje po prenovi prostorov izposoje, pa trajno umeščen v prostore izposoje knjižnice.

Obisk bukvarne se je s selitvijo na grad, v prostore osrednje enote, zelo povečal, saj med police zaidejo različni uporabniki knjižnice, tudi dijaki bližnjih srednjih šol in naključni obiskovalci.

V Bukvarni Ajta zapuščene knjige spet najdejo svojega bralca. Bukvarna predstavlja tudi zadovoljstvo tistim, ki knjižnici knjige podarijo, saj so knjige za simbolično ceno na voljo novim bralcem.

Splošne knjižnice po normativih in standardih letno izločijo določen del uničenega in zastarelega gradiva iz knjižnične zbirke. Knjige, ki jih knjižnica ne potrebuje in izloči, najdejo svojo mesto v Bukvarni Ajta. Prav tako bukvarna sprejema tudi knjige, ki jih podarijo uporabniki in razne institucije. V prvi vrsti so prejeti darovi namenjeni menjavi poškodovanega in dotrajanega gradiva Koroške osrednje knjižnice, zbiranju domoznanskega gradiva in gradiva, ki ga knjižnica nima.

V letu 2025 bukvarna načrtuje, da bo vedno na voljo okrog 2.000 enot gradiva, ki ga bo sproti dopolnjevala. Uporabnikom je na voljo strokovna literatura, leposlovje ter knjige za otroke in mladino po simboličnih cenah. Knjige, ki jih Bukvarna Ajta ne potrebuje, odda v Bukvarno Ciproš Maribor ali pa jih usmeri primernim ustanovam.

2.7.1 Sodelovanje z vrtci in šolami

Bukvarna je ob sredah v dopoldanskem času na razpolago za obiske vrtcev in šol. Za otroke organizira tematske pravljичne urice, seznanjeni jih z dejavnostjo bukvarne in jih usmerja, da razvijajo pozitiven čut in spoštovanje do knjig. Ob obisku si skupina izbere knjigo ali pa jih bukvarna obdari s kuponi za brezplačno knjigo in jo kasneje obišejo še s starši. Ob ugodnih vremenskih razmerah bo branje pravljic in aktivnosti izvajala tudi v Grajskem parku.

2.7.2 Sodelovanje z vrtci in šolami po krajevnih enotah knjižnice

V aktivnosti in dejavnosti Bukvarne Ajta se vključuje tudi otroke iz celotne Mežiške doline. Povabi jih v njim najbližjo enoto knjižnice, kjer izvede knjižni sejem ali pravljično uro. Predstavi jim namen delovanja bukvarne in jih poduči kako ravnati s knjigami, da bodo še dolgo služile svojemu namenu. Potrudi se, da otroke na preprost in poučen način popelje v svet branja in knjig.

Na željo vrtcev in šol se udeležuje tudi raznih prireditev in bazarjev kamor jo povabijo. Sodeluje s stojnicami, reklamnimi letaki, pobarvankami in knjigami iz njenega fonda.

2.7.3 Bralni kotički in knjigobežnice

V zdravstvenih domovih ureja in mesečno polni bralne kotičke v čakalnicah. Preko poletja v okviru Festivala čiči pripravi poletno čitalnico z imenom Počitniška čitalnica pod magnolijo. V preostalem času pa polni košarico – »PODARIMO« v kavarni Eleonora. Poskrbi, da je gradivo primerno za vse starostne skupine. Ob svetovnem dnevu Zlatih knjig s temi knjigami napolni knjigobežnice v Kotljah in v Grajskem parku. Enkrat do dvakrat letno OŠ Koroški Jeklarji, POŠ Kotlje za knjigobežnico pripravi pakete knjig.

2.7.4 Knjižni sejem – Zamenjajva knjigo

V sodelovanju z vrtci in šolami organizira knjižne sejme z imenom Knjiga je darilo od mene – zate. Otroci prinesejo knjige, ki jim ne služijo več in jih izmenjajo s prijatelji in sošolci. S tem projektom otroke osvešča, da knjige ne sodijo v smeti in da lahko s knjigo polepšajo dan prijatelju. Načrtuje, da bi ta sejem razširila po celotni Mežiški dolini.

2.7.5 Sodelovanje z domom starostnikov in medgeneracijskim centrom

Sodeluje z domom starostnikov Prevalje na način, da pripravi pakete knjig z vsebino primerno za starejše bralce. Pakete dostavi po potrebi, nekajkrat letno. V zbirko pa sprejme knjige, ki jih sami ne potrebujejo več. Podari jim tudi časopise, ki jih knjižnica ob koncu leta odpiše.

S Koroškim medgeneracijskim centrom Ravne se občasno srečuje v prostorih bukvarne in na kulturnih prireditvah.

2.7.6 Sodelovanje na različnih kulturnih dogodkih in prireditvah

Sodeluje z različnimi organizacijami in kulturnimi društvi po Mežiški dolini. Na podlagi povabil se udeležuje različnih dogodkov, prireditev in bazarjev. Na stojnicah podarja knjige, prireja tematske delavnice in širi pozitiven odnos do branja in starih knjig, ki še vedno skrivajo neprecenljivo vsebino. Obiskovalce povabi k vpisu v knjižnico, obisku Bukvarne Ajta in poskrbi za promocijski material (plakate, zgibanke, kazalke, vpisnice...).

2.7.7 Tematske mesečne razstave

Mesečno, glede na dogodke in obletnice, bukvarna postavi razstavo na aktualno temo in predstavi novosti.

2.7.8 Spletna stran in družbena omrežja

Bukvarna Ajta ima aktivno spletno podstran na strani knjižnice: <https://www.knjiznica-ravne.si/o-knjiznici/bukvarna-ajta/>.

Od leta 2019 deluje Facebook stran Bukvarne Ajta:

<https://www.facebook.com/bukvarna.ajta/>.

Z letom 2024 pa je bukvarna uvedla aktualne novice in zanimivosti tudi na TikTok-u Koroške osrednje knjižnice:

https://www.tiktok.com/@knjiznica_ravne

Vse strani bukvarna redno osvežuje z aktualnimi novicami, obvestili, prihajajočimi dogodki in zanimivostmi.

2.8 Kazalniki uspešnosti – Bukvarna Ajta

Kazalniki uspešnosti	
Pravljične urice	10 dogodkov letno
Bralni kotički	5 dogodkov letno
Knjižni sejem - Zamenjajva knjigo	4 dogodkov letno
Tematske mesečne razstave	12 dogodkov letno

Pripravila:

Saša Pšeničnik, knjižničarka

3 SLUŽBA ZA IZPOSOJO IN INFORMIRANJE

3.1 Delovni čas knjižničnih enot

3.1.1 Odprtost

Koroška osrednja knjižnica in njene krajevne enote bodo v letu 2025 odprte 132 ur tedensko. Natančnejši podatki so prikazani v preglednici spodaj. Knjižnice od 1. julija do 31. avgusta poslujejo po poletnem urniku.

Delovni čas knjižnic (redni in poletni) je prikazan v poglavju Informacije o knjižnici. 30. aprila in 24. decembra so knjižnice odprte do 14. ure.

Knjižnice bodo zaprte ob nedeljah in praznikih ter na silvestrovo, 31. 12.

Koroška osrednja knjižnica in njene enote bodo en dan v letu zaprte zaradi strokovnega dne delavcev knjižnice.

Tabela 12: Tedenska odprtost enot knjižnice v urah

KNJIŽNICA	ODPRTOST V URAH/TEDEN
Koroška osrednja knjižnica	60
enota Kotlje	10
enota Prevalje	20
enota Mežica	20
enota Žerjav	1
enota Črna na Koroškem	20
enota Leše	1
SKUPAJ	132

3.1.2 Seznam delovnih ur po mesecih in prazniki v letu 2025

Tabela 13: Seznam delovnih ur po mesecih in praznikih v letu 2025

Mesec	Delovniki - dni (ur)	Prazniki - dni (ur)	Skupaj dni	Skupaj ur
januar	21 (168)	2 (16)	23	184
februar	20 (160)	0	20	160
marec	21 (168)	0	21	168
april	21 (168)	1 (8)	22	176

maj	20 (160)	2 (16)	22	176
junij	20 (160)	1 (8)	21	168
julij	23 (184)	0	23	184
avgust	20 (160)	1 (8)	21	168
september	22 (176)	0	22	176
oktober	22 (176)	1 (8)	23	184
november	20 (160)	0	20	160
december	21 (168)	2 (16)	23	184
Skupaj	251 (2008)	10 (80)	261	2088

Vir: Računovodja.com

3.2 Člani

V letu 2025 bo knjižnica stremela k povečanju števila članov knjižnice. Prizadevala si bo ohraniti stare in pridobiti nove uporabnike z zanimivimi storitvami in novimi dejavnostmi. Ciljne skupine ostajajo vse kategorije članov. Posebna pozornost bo namenjena uporabnikom, ki jih je težje pridobiti v knjižnico (ranljive ciljne skupine, priseljenci, starši predšolskih otrok, dolgotrajno bolni).

V letu 2023* je bilo aktivnih članov knjižnice 4.670.

Tabela 14: Prikaz števila aktivnih članov po občini prebivališča v letu 2023 (vključene so koroške občine)

Občina	Število članov iz občine
Občina Ravne na Koroškem	2.065
Občina Prevalje	984
Občina Mežica	481
Občina Črna na Koroškem	397
Mestna občina Slovenj Gradec	264
Občina Dravograd	257
Občina Muta	41
Občina Radlje ob Dravi	33
Občina Vuzenica	23
Občina Mislinja	24

Občina Podvelka	4
Občina Ribnica na Pohorju	1
Druge slovenske/tuje občine	96

Prirast aktivnih članov v letu 2023 je znašal 7 %.

Glede na podatke Statističnega urada Republike Slovenije število potencialnih članov občin ustanoviteljic znaša 24.750.

* trenutno aktualni statistični podatki so za leto 2023, saj leto 2024 še ni zaključeno

3.3 Izposoja gradiva

Knjižnica uporabnikom ponuja:

- ✓ izposajo, podaljšanje, vračanje, rezervacije, naročila in informacije v delovnem času knjižnice osebno ali (razen izposoje) po telefonu,
- ✓ podaljšanje, rezervacije in naročila ter spletni vpis in plačilo članarine preko interneta na portalu COBISS+ in (z izjemo plačil) v mobilni aplikaciji mCOBISS (24 ur dnevno),
- ✓ izposajo in uporabo različnih elektronskih virov, nekaterih tudi z možnostjo oddaljenega dostopa,
- ✓ izposajo kompletov za nadomestno in dopolnilno komunikacijo,
- ✓ izposajo e-bralnikov,
- ✓ uporabo elektronskih tablic,
- ✓ izposajo lup z osvetlitvijo,
- ✓ uporabo elektronske lupe,
- ✓ pomoč pri uporabi računalnikov, tablic in drugih naprav,
- ✓ informacijsko opismenjevanje – skupinsko in individualno,
- ✓ vračanje gradiva v kateri koli enoti knjižnice,
- ✓ vračanje knjig v zabojnik za vračanje gradiva (24 ur dnevno),
- ✓ medknjižnično izposajo.

3.3.1 Elektronski viri in oddaljen dostop

Z računalnikov v Koroški osrednji knjižnici in njenih enotah je možen dostop do elektronskih virov. Do nekaterih je omogočen dostop na daljavo, torej od doma ali s katerega koli drugega računalnika. Za prijavo sta potrebna številka članske izkaznice in geslo za COBISS+. Povezavo za nastavitev gesla knjižnica članom posreduje na elektronski naslov.

3.3.2 Izposoja elektronskih knjig (COBISS Ela)

Članom knjižnice je omogočena izposoja elektronskih knjig preko skupne platforme COBISS Ela. Za izposajo so potrebni mobilna naprava, internetna povezava, naložena ustrežna aplikacija (za naprave z operacijskim sistemom Android **FBReader**, za naprave z iOS (Apple) **Cantook by Aldiko**, za osebne računalnike pa **Thorium**

Reader) ter ustrezni prijavni podatki. Internetna povezava je potrebna le ob nameščanju aplikacije ter ob prenosu knjige. Navodila za prijavo so dostopna na spletni strani knjižnice, na letakih in na spletni strani IZUM-a. Rok izposoje za elektronske knjige je 21 dni, branje je možno na največ dveh napravah hkrati. Knjiga se po tem času samodejno razdolži, s tem tudi ni zamudnin. Naenkrat je lahko pri članu izposojenih do pet knjig. Možna je tudi predčasna vrnitev knjige (najprej po 24 urah od izposoje).

3.3.3 Izposoja zvočnih knjig (Audibook)

Knjižnica članom omogoča brezplačno izposajo zvočnih knjig v slovenskem jeziku. Za izposajo so potrebni pametna mobilna naprava z nameščeno aplikacijo Audibook, številka članske izkaznice in geslo za COBISS+. Po registraciji v aplikaciji je izposoja zvočne knjige omogočena z vnosom zgoraj omenjenih dostopnih podatkov. Knjige, ki so na voljo za izposajo, so označene s hišico.

3.3.4 Baza slovenskih filmov

Koroška osrednja knjižnica članom omogoča brezplačen dostop do Baze slovenskih filmov (BSF) - digitalnega arhiva slovenske filmografije. BSF vsebuje bazo podatkov, slikovna in pisna gradiva o slovenskem filmu in filmskih ustvarjalcih, video in zvočna gradiva. Podatke in filme v Bazi slovenskih filmov ves čas dopolnjujejo in tako bo tudi Koroška osrednja knjižnica v prihodnje dodajala nove filme, ki si jih bodo člani lahko izposojali in gledali na spletu.

BSF je vir dostopnosti za vse tiste dokumentarne ali kratke filme, ki jih ne predvajajo več v kinu, na festivalih ali na televiziji. Cilj projekta je digitalna prenova knjižnične izposoje avdiovizualnih del in večja dostopnost slovenskega filma širšemu občinstvu.

Z BSF je našim članom omogočen dostop do:

- ✓ več kot **160** slovenskih filmov, vključno s filmskimi klasikami kot so *Sreča na vrvici*, *To so gadi*, *Na svoji zemlji*, *Ne joči Peter* in *Cvetje v jeseni*;
- ✓ animiranih filmov, kot so prigode *Princa Ki-ki-do*, *Koyee*, *Mačka Murija*, *Bizgecev* in druga dela mednarodno priznanih slovenskih animatorjev;
- ✓ stalne zbirke brezplačnih avdiovizualnih del;
- ✓ avdiovizualnih del, ki drugje le redko najdejo pot k občinstvu (alternativna in eksperimentalna produkcija).

Bazo slovenskih filmov ustvarja, vzdržuje in financira Filmoteka, zavod za širjenje filmske kulture, nevladna organizacija.

3.3.5 Tablični računalniki

V prostorih knjižnice je obiskovalcem na voljo uporaba tabličnih računalnikov. Uporabniki jih prevzamejo v izposoji.

Tablični računalniki bodo na razpolago tudi udeležencem v Digitalni sobi pobega.

3.3.6 Bralniki

Uporabnikom so za branje elektronskih knjig COBISS Ela na razpolago bralniki, ki si jih lahko izposodijo na dom.

3.4 Samopostrežna knjižnica in tehnologija RFID

3.4.1 Knjigomat za vračanje gradiva 24/7

Knjigomat za vračanje gradiva je na razpolago 24 ur dnevno in vse dni v letu. V letu 2025 bo knjižnica v osrednjo enoto na Ravnah na Koroškem uvedla nov RFID avtomat za 24/7 vračanje gradiva s sortirno napravo.

3.4.2 Knjigomat za izposajo gradiva

V izposoji (na oddelku za odrasle in na oddelku za mladino) bo v letu 2025 na razpolago knjigomat s tehnologijo RFID, na katerem si bodo uporabniki lahko gradivo izposojali sami. Knjižnica bo med uporabniki spodbujala uporabo knjigomata.

3.4.3 Sezname novega gradiva v knjižnici in najbolj brano gradivo

Na spletni strani knjižnice objavljamo seznam novega gradiva (leposlovje – kriminalni, družbeni, zgodovinski, fantazijski in drugi romani; izbrano novo strokovno gradivo in izbrano otroško/mladinsko gradivo). Seznam knjižnica sproti posodablja glede na nabavo novega gradiva in je ažuren. Novosti in najbolj brano gradivo knjižnica redno periodično predstavlja tudi na socialnih omrežjih, in sicer: Facebook, Instagram in TikTok.

3.4.4 Lokator gradiva

V sodelovanju z IZUM-om bo knjižnica pripravila aplikacijo, ki bo uporabnike usmerjala pri iskanju gradiva v prostem pristopu.

3.5 Storitve in dejavnosti

3.5.1 Vodeni ogledi knjižnice

Knjižnica nudi strokovna tematska vodenja po osrednji knjižnici in krajevnih enotah posameznikom in skupinam po vnaprejšnjem dogovoru. So brezplačna in lahko potekajo tudi v angleškem jeziku.

3.5.2 Digitalna pismenost in e-knjižnica

Ob mednarodnem dnevu interneta, 29. oktobru, bo knjižnica pripravila testiranje digitalne pismenosti za seniorje in jih povabila k tečaju osnov digitalne pismenosti.

Tečaj bo potekal enkrat tedensko od novembra 2024 do marca 2025 (15 ur).

Aprila in novembra bo knjižnica pripravila izobraževanje za učinkovito samostojno uporabo modernizirane izposoje knjižnice (RFID) in uporabo portala COBISS Ela (elektronske knjige) in aplikacije Audibook (zvočne knjige) za različne ciljne skupine uporabnikov (srednješolci, odrasli, osebe z različnimi oviranostmi).

Splošno uvajanje v uporabo RFID-tehnologije, e-knjižnice, elektronskih virov in delo z internetom bo izvedeno po dogovoru s skupinami in posamezniki.

Načrtno knjižnično informacijsko in digitalno opismenjevanje osnovnošolcev in dijakov obsega:

- ✓ uvajanje v COBISS+ (Virtualna knjižnica Slovenije);
- ✓ uporaba mCOBISS (Virtualna knjižnica Slovenije na mobilnih napravah);
- ✓ uporaba e-knjižnice (domače in tuje elektronske baze);
- ✓ uporaba portalov Dobreknjige, dLIB.si, Kamra in COBISS Ela.

3.5.3 Obveščanje o stanju gradiva preko elektronskih, sms in potisnih obvestil

Uporabniki imajo možnost obveščanja o poteku rezervacije, prispelem rezerviranem gradivu, skorajšnjem poteku roka izposoje in pošiljanju opomina, obvestilo o poteku članstva ter splošna obvestila knjižnice.

Knjižnica bo v letu 2025 prešla na sistem pošiljanja e-opominov, pri čemer 4. (zadnji) opomin ostaja v papirnati obliki.

3.5.4 Brezžično omrežje

V prostorih osrednje enote knjižnice na Ravnah na Koroškem je od leta 2024 na voljo prenovljen WI-FI sistem.

V prostorih osrednje knjižnice je omogočen brezplačen dostop do svetovnega spleta preko brezžičnega omrežja z imenom *bralci*, kakor tudi preko omrežij LIBROAM in EDUROAM.

Brezžični internet z imenom *bralci* je na voljo po celotni knjižnici, omrežje LIBROAM/EDUROAM v avli knjižnice.

3.5.5 Profil knjižnice na Facebooku, Instagramu, Tiktoku

Na Facebooku, Instagramu in Tiktoku knjižnica vabi na dogodke, obvešča uporabnike o delovanju knjižnice, novitetah ter objavlja razne zanimivosti, povezane s področjem knjižničarskega dela.

3.5.6 Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo

Projekt promocije branja za odrasle vsako leto poteka v vseh koroških splošnih knjižnicah in v sodelovanju s Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu. Bralna značka je prostovoljno gibanje za spodbujanje branja. V sezoni 2024/2025 se začne 15. sezona branja, pri kateri sodelujejo posamezniki in zaključene bralne skupine. Priporočilni bralni seznam obsega kvalitetne pesmi, zgodbe, poučna besedila, elektronske knjige in besedila, prilagojena lahkemu branju. V akciji so priporočena dovolj zahtevna besedila ter upoštevane tudi pozitivne povratne informacije bralcev.

3.5.7 Knjižnica na obisku

Brezplačna storitev na razpolago ostarelim, bolnim in invalidom. S službenim vozilom jim knjižnica na dom dostavi knjižnično gradivo. Storitve izvaja po celotni Mežiški dolini.

Predvidoma bo v letu 2025 storitev koristilo še več uporabnikov kot doslej, saj se je konec leta 2024 začelo intenzivnejše sodelovanje tudi s Centrom starejših KO-RA.

3.5.8 Storitve za seniorje

Knjižnica je del projekta E-učenje in e-izobraževanje seniorjev: sodelovanje patronažnih služb, izobraževalnih zavodov, knjižnic in socialnih centrov. Na brezplačnih delavnicah prostovoljci učijo seniorje (55+) uporabe digitalne tehnologije.

Ob mednarodnem dnevu interneta, 29. oktobrom, bo na voljo testiranje digitalne pismenosti za seniorje in jih na osnovi tega povabilo k tečaju osnov digitalne pismenosti.

Tečaj bo potekal enkrat tedensko od novembra 2024 do marca 2025 (15 ur).

3.5.9 Objava knjižnih novitet

V letu 2025 bo knjižnica knjižne novitete objavljala na spletni strani in družbenih omrežjih, redno bodo izpostavljene tudi v posameznih knjižnicah. Kakovostna literatura bo predstavljena na spletnem portalu splošnih knjižnic Dobreknjige.si.

3.5.10 »Grajski žakli« in »Ta prašne«

Za uporabnike bodo skozi vse leto pripravljene tematske vrečke z zanimivim branjem, imenovane »grajski žakli«.

V poletnih mesecih je pod nazivom »Ta prašne« izpostavljeno starejše, a še vedno zanimivo leposlovno gradivo iz depoja.

3.5.11 April – mesec knjige

Aprila bo knjižnica novim članom podarila vpisnino in pripravila več prireditev ob mednarodnem dnevu otroških knjig (2. 4.) in mednarodnem dnevu in noči knjig (23. 4.).

Izvedeno bo izobraževanje za učinkovito samostojno uporabo modernizirane izposoje knjižnice (RFID) in uporabo portala COBISS Ela (elektronske knjige) in aplikacije Audibook (zvočne knjige) za različne ciljne skupine uporabnikov (srednješolci, odrasli, osebe z različnimi oviranostmi).

3.5.12 November – mesec zvestih bralcev

V tednu slovenskih splošnih knjižnic bo knjižnica vse zamudnike ob vračilu gradiva oprostila plačila zamudnine.

Ponovljeno bo izobraževanje za učinkovito samostojno uporabo modernizirane izposoje knjižnice (RFID) za različne ciljne skupine uporabnikov (srednješolci, odrasli, osebe z različnimi oviranostmi).

3.5.13 Prezemno mesto za odvečne knjige

Koroška osrednja knjižnica v bukvarni sprejema odvečne knjige iz domačih knjižnih zbirk.

3.5.14 Informacijsko središče lokalne skupnosti

Knjižnica deluje tudi kot informacijska točka in točka za razširjanje obvestil in vabil s širšega območja.

3.6 Digitalna soba pobega

Digitalna soba pobega, nova pridobitev v knjižnici iz leta 2024, ponuja interaktivno izkušnjo, kjer lahko udeleženci rešujejo uganke in naloge v digitalnem okolju. Gre za kombinacijo tradicionalne sobe pobega in digitalne tehnologije, kjer udeleženci s skupnimi močmi rešujejo različne izzive, ki jih vodijo skozi zgodbo in jih na koncu pripeljejo do rešitve oziroma »pobega«, hkrati pa skozi reševanje na drugačen način spoznajo knjižnico. Namen digitalne sobe pobega je spodbuditi sodelovanje, izboljšati kognitivne sposobnosti ter hkrati predstaviti knjižnico kot sodoben prostor za učenje in zabavo. Digitalna soba pobega je primerna tako za mlade kot tudi za starejše in je zasnovana tako, da krepi timsko delo, logično razmišljanje in kreativnost. Digitalno sobo pobega je zaenkrat mogoče reševati v knjižnici na tabličnem računalniku.

3.7 Prostori za uporabnike

3.7.1 Študijska in referenčna čitalnica

Čitalnici nudita miren prostor, ki je na razpolago za študij, pregled čitalniškega gradiva ali za delo zaključenih skupin. Občasno v čitalnicah potekajo neformalna izobraževanja.

3.7.2 E-knjižnica

Knjižnica ima na voljo uporabniška mesta z računalniki za delo ali brskanje po internetu. Uporabniki knjižnice imajo na razpolago tudi tiskalnike.

Tabela 15: Uporabniška mesta z računalniki po krajevnih enotah knjižnice

Krajevna enota	Št. uporabniških mest	Št. računalniških mest
Osrednja enota Ravne na Koroškem	90	7
Knjižnica Kotlje	8	1
Knjižnica Prevalje	18	2
Knjižnica Mežica	12	2
Knjižnica Žerjav	5	1
Knjižnica Črna na Koroškem	10	1

3.7.3 Preddverje knjižnice

Uporabnikom je omogočeno 24-urno vračilo gradiva v zabojnik, nameščen v preddverju.

V letu 2025 bo osrednja enota na Ravnah na Koroškem pričela uporabljati 24/7 RFID-vračalnik gradiva s sortirno napravo.

V preddverju si lahko uporabniki 24 ur dnevno ogledajo tudi informativni zaslon s prikazom dragocenosti, ki jih knjižnica hrani.

3.7.4 Mladinska soba

V sklopu modernizacije bo knjižnica v letu 2025 prostor e-knjižnice preuredila v mladinsko sobo, prvenstveno namenjeno mladostnikom v starostni skupini od 14 do 18 let. V mladinski sobi bodo uporabnikom na voljo tudi knjige za mladino, doslej hranjene v Oddelku za otroke in mladino (z oznako M).

Mladinska soba bo delovala tudi kot multifunkcijski prostor, na voljo bo za različne oblike predavanj, izobraževanj ali druženj uporabnikov ali strokovnih delavcev knjižnice.

3.7.5 Koroški vrtiljak

Na koroškem vrtiljaku je ponujeno promocijsko gradivo o krajih slovenske in avstrijske Koroške, ki so ga prispevali turistično-informacijski centri na Koroškem.

3.7.6 Časopisna čitalnica

Aktualno dnevno časopisje in revije so uporabnikom na voljo v časopisni kavarni (časopisna čitalnica, združena s kavarno), kjer je na razpolago tudi brezžično omrežje. Prostor je namenjen tudi druženju uporabnikom knjižnice.

3.7.7 Poletna bralnica na prostem

V poletnih mesecih bo organizirana bralnica na prostem, t. i. »Poletna čitalnica«. Bralcem bodo na voljo brezplačni izvodi odpisanih in podarjenih knjig in revij.

3.7.8 Dojenju prijazen kotichek

Knjižnica se je pridružila organizacijam Unicef, Nacionalnemu odboru za spodbujanje dojenja, Nacionalnemu programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje, Ministrstvu za zdravje Republike Slovenije, Občini Ravne na Koroškem, Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje in v svojih prostorih vzpostavila kotichek za dojenje. Na razpolago sta tudi dve previjalni mizi (v kavarni in na otroškem oddelku).

3.7.9 Stripoteka

Naša posebna zbirka Stripoteka povezuje generacije otrok, mladine in odraslih. V njej se bodo v letu 2025 odvijale razstave in stripovske delavnice za mlade, na ogled bo tudi razstava stripovskega natečaja. Knjižnica bo pripravila tudi srečanje s stripovskim ustvarjalcem ob zaključku vsakoletnega stripovskega razpisa.

3.8 Berem zlahka (posebna zbirka za ranljive ciljne skupine)

V Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika je na voljo posebna zbirka gradiva, poimenovana Berem zlahka, namenjena uporabnikom ranljivejših ciljnih skupin. Knjižnica svojim uporabnikom omogoča enakovreden dostop do branja. Vsi bralci in bralke imajo pravico dostopa do knjižničnega gradiva in informacij in zaradi različnih zmožnosti tudi do prilagojenih prostorov znotraj knjižnice. Gradivo je urejeno na dostopen način po različnih sklopih bralnih posebnosti. Zbirka zajema leposlovno gradivo z večjim tiskom, knjige, pisane v brajici, dislektikom prijazno branje, knjige v znakovnem jeziku, zvočne knjige in gradivo, ki sodi v kategorijo lahkega branja. Lahko branje je namenjeno vsem, ki stalno potrebujejo lahko berljive informacije in publikacije, kot tudi tistim, ki imajo slabše razvite veščine branja ali se šele spoznavajo z novim jezikom. S tem so branje in informacije dostopni različnim zahtevam in potrebam bralcev. Gradivo je opremljeno s slikovnimi oznakami, piktogrami.

V okviru zbirke so uporabnikom na voljo:

- ✓ lupe za branje (lupe z osvetlitvijo za lažje branje, namenjene slabovidnim),
- ✓ elektronska lupa,
- ✓ bralna očala,
- ✓ bralna ravnila (omogočajo lažje branje in prehajanje iz vrstice v vrstico),
- ✓ računalnik s sluškami,
- ✓ kompleti za nadomestno in dopolnilno komunikacijo.

3.9 Proaktivna knjižnica

3.9.1 Dostop za gibalno ovirane

Osrednja enota knjižnice na Ravnah omogoča invalidom nivojski dostop do gradiva: vhod je v pritličju, v nadstropje in klet vodi dvigalo. Posamezni trakti so v istem nadstropju povezani s klančinami ali pa je na voljo premična klančina.

3.9.2 Oznake na gradivu

Gradivo je opremljeno z različnimi piktogrami: v zbirki Berem zlahka in na knjigah s seznama bralne značke za odrasle (Korošci pa bukve beremo), s piktogrami so opremljeni tudi t. i. »grajski žakli«.

3.9.3 Informativni zaslon

V prostorih izposoje bo nameščen informativni zaslon, na katerem bodo informacije, obvestila uporabnikom ter vabila na prireditve oziroma dejavnosti knjižnice.

3.9.4 Analiza lokalne skupnosti

Optimalno načrtovanje delovanja knjižnice bo omogočila analiza lokalne skupnosti, rezultatom le-te bodo prilagojene dejavnosti in storitve knjižnice.

3.9.5 Sodelovanje z uporabniki

Na spletni strani knjižnice lahko uporabniki izrazijo mnenja, podporo in kritiko v rubriki z naslovom Predlogi in pripombe.

3.9.6 Sodelovanje z zavodi, društvi, ustanovami in s podjetji

Zavodi, društva, podjetja in druge ustanove, s katerimi knjižnica sodeluje v ožjem in širšem okolju, so:

- ✓ A.L.P. Peca d. o. o.;
- ✓ Center za spodbujanje bralne pismenosti;
- ✓ Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem;

- ✓ domovi starejših;
- ✓ CVIU Velenje;
- ✓ Društvo Altra;
- ✓ Društvo invalidov Mežiške doline;
- ✓ Društvo upokojencev Ravne na Koroškem;
- ✓ Glasbena šola Ravne na Koroškem;
- ✓ Integra inštitut;
- ✓ Slovenska študijska knjižnica Celovec;
- ✓ Knjižnica Dravograd;
- ✓ Knjižnica Radlje ob Dravi;
- ✓ Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec;
- ✓ Koroški medgeneracijski center;
- ✓ Koroški pokrajinski muzej;
- ✓ Koroški radio Slovenj Gradec;
- ✓ Koroško filatelistično društvo;
- ✓ kulturna društva (Slavistično društvo Koroške, Kulturno društvo koroških likovnikov, Kulturno društvo literatov Mežiške doline);
- ✓ Ljudska univerza Ravne (LURA);
- ✓ MOCIS Slovenj Gradec;
- ✓ osrednje območne knjižnice in druge slovenske splošne knjižnice;
- ✓ Ozara, pisarna Ravne na Koroškem;
- ✓ Smeri izobraževanje, svetovanje in razvoj d.o.o.;
- ✓ Turistično-informacijski centri Koroške;
- ✓ vrtci, osnovne in srednje šole Mežiške doline;
- ✓ Zavod Risa;
- ✓ Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti;
- ✓ Združenje slovenskih splošnih knjižnic;
- ✓ Zveza Sožitje.

Knjižnica partnerjem nudi pomoč z izposojajo gradiva, bibliopedagoškim in svetovalnim delom. Omogoča jim prostor za izvedbo razstav, delavnic, srečanj, sestankov in drugih dogodkov. Sodelovanje poteka tudi v okviru raznih projektov (predšolska bralna značka, bralna značka za mladino, bralna značka za odrasle, teden vseživljenjskega učenja) in pri pripravi storitev za uporabnike ranljivih ciljnih skupin ter prirejanju besedil v lahko branje.

3.10 Sodelovanje v nacionalnih projektih

3.10.1 Dobreknjige.si

Knjižnica sodeluje v uredniškem odboru portala *dobreknjige.si* in ga dopolnjuje z lastnimi vnosi.

Portal Dobreknjige.si je spletni portal s priporočilno literaturo, namenjen promociji dobrega branja. Knjižnica sodeluje v uredniškem odboru spletnega portala s priporočilno kakovostno literaturo in pri vnosu vsebin na portal. Koordinatorici portala sta Knjižnica Srečka Vilharja Koper in Knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica. Uredniški odbor sestavljajo glavna urednica, namestnica glavne urednice in 10 območnih urednikov (iz vsake osrednje območne knjižnice).

Koroška osrednja knjižnica nudi pomoč koroškim knjižnicam, s katerimi trenutno sodeluje pri ustvarjanju portala. Med koroškimi knjižnicami na portal dobreknjige.si vsebine vnašata poleg Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika še Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec in Knjižnica Radlje ob Dravi.

V letu 2025 bo uredniški odbor pregledoval kakovost zapisov, vnesenih na portal. Potekal bo tudi izbor za nagrado »Naj vnašalca«, ki bo svečano podeljena ob 20. novembru, dnevu splošnih knjižnic.

3.10.2 Knjiznice.si

Knjižnica sodeluje v uredniškem odboru portala *knjiznice.si*, v pripravi je prevod spletne strani v angleščino in posodobitev vsebin.

3.10.3 Center za bralno pismenost

Knjižnica sodeluje v delovni skupini Centra za bralno pismenost Mariborske knjižnice v okviru delovanja osrednjih območnih knjižnic.

3.10.4 Sodelovanje s panožnimi organizacijami

Koroška osrednja knjižnica je s članstvom v izvršnem odboru vključena v delovanje Sekcije za mladinsko knjižničarstvo pri ZBDS.

3.10.5 Projekt Rastem s knjigo

Knjižnica je del nacionalnega projekta *Rastem s knjigo*, s katerim so v knjižnice posebej povabljeni učenci 7. razredov osnovnih šol in dijaki prvih letnikov srednjih šol in gimnazij. Poleg predstavitve storitev in dejavnosti jim knjižnica podari tudi knjigo, izbrano na letnem razpisu Javne agencije za knjigo – JAK.

3.10.6 Nacionalni mesec skupnega branja

S plakatno-komunikacijsko akcijo *Beremo skupaj* in z medgeneracijskim branjem knjižnica sodeluje v nacionalnem mesecu skupnega branja.

3.10.7 Noč knjige

23. aprila, ob svetovnem dnevu knjige, se knjižnica z različnimi dejavnostmi in prireditvami redno pridružuje nacionalnemu projektu Noč knjige.

Poudarek je na tradicionalnem dogodku za otroke, poimenovanem Noč v knjižnici, knjižnica bo za odrasle ob tem pripravila tudi Noč filma.

3.10.8 Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Društvo bibliotekarjev Koroške, s sedežem v Koroški osrednji knjižnici, je redni član Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Društvo sodeluje v upravnem odboru Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Prav tako sodeluje na občnem zboru Zveze in na ta način soustvarja njeno delo.

Društvo bibliotekarjev Koroške je prostovoljno, samostojno, strokovno združenje knjižničarskih delavcev koroške regije, povezanih z namenom druženja, izmenjave izkušenj in strokovnih informacij s področja knjižničarstva.

4 Kazalniki – Služba za izposajo in informiranje

4.1 Kazalniki uspešnosti: število članov, uporabnikov knjižnice in obisk

Kazalniki uspešnosti	
Število članov knjižnice	Knjižnica načrtuje 5 % prirast članov v letu 2025.
Število uporabnikov knjižnice	Knjižnica načrtuje 10 % prirast uporabnikov (članov in nečlanov) v letu 2025.
Obisk knjižnice	Knjižnica načrtuje 5 % porast obiska v letu 2025 zaradi uvedbe RFID-tehnologije.

4.2 Kazalniki uspešnosti: izposoja gradiva

Kazalniki uspešnosti	
Izposoja na dom in v čitalnico	Predvideno povečanje izposoje (na dom in v čitalnico) v letu 2025 je 3 % glede na leto 2024.
Vpeljava posodobljene izposoje z RFID tehnologijo med uporabnike	Uporaba RFID-knjigomata za vsaj 3 % vsega izposojenega in vrnjenega gradiva.
Izobraževanja za uporabnike vseh ciljnih skupin	Izvedba 8 izobraževanj o uporabi e-virov za mlade uporabnike knjižnice. Izvedba 4 izobraževanj o uporabi e-virov za odrasle in/ali starejše uporabnike.
Povečanje obiska uporabnikov ranljivih ciljnih skupin	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izvajanje bralnih skupin (10 srečanj); ✓ paberkovanja (5 srečanj); ✓ vodeni ogledi in predstavitev zbirk (5 srečanj); ✓ predstavitev novih knjig (1 srečanje); ✓ izobraževanje za uporabo RFID-tehnologije (4 srečanja); ✓ 2 razstavi.

4.3 Kazalniki uspešnosti: storitve in dejavnosti

Kazalniki uspešnosti	
Izvedba skupinskih in individualnih izobraževanj za uporabo novih tehnologij in digitalno pismenost	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 10 skupinskih izobraževanj za uporabnike; ✓ 50 individualnih izobraževanj.
Število udeležencev izobraževanj	220 uporabnikov letno.
Prireditve in dogodki bralne značke za odrasle Korošci pa bukve beremo	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2 prireditvi v Koroški osrednji knjižnici; ✓ 15 bralnih srečanj ter podelitev priznanj izven knjižnice (CUDV Črna, Dnevni center Ravne in VDC Ravne, Center starejših KO-RA, Dom na Fari).
Število udeležencev bralne značke Korošci pa bukve beremo	380 udeležencev letno.
Promocija storitve Knjižnica na obisku	45 uporabnikov letno.
Digitalno opismenjevanje starejših uporabnikov	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izvedba 15-urnega periodičnega tečaja digitalne pismenosti; ✓ vsaj 10 udeležencev letno.
Promocija novosti v zbirki knjižničnega gradiva	360 objavljenih novitet letno.
Promocija Digitalne sobe pobega	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vsaj 10 obiskov skupin letno; ✓ vsaj 220 obiskovalcev letno.

4.4 Kazalniki uspešnosti: Stripoteka

Kazalniki uspešnosti	
Dejavnosti in dogodki v zvezi s posebno zbirko Stripoteka	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 1 razpis za mlade ustvarjalce stripov; ✓ 1 stripovska delavnica; ✓ 2 razstavi; ✓ 1 srečanje z znanim stripovskim ustvarjalcem.
Število prispevkov za stripovski razpis	Vsaj 70 prispevkov.
Obisk stripovske delavnice	Vsaj 20 udeležencev.
Razstave v Stripoteki	Vsaj 140 ogledov.
Zaključek stripovskega razpisa	Vsaj 60 obiskovalcev.

4.5 Kazalniki uspešnosti: prostori za uporabnike

Kazalniki uspešnosti	
Uporaba čitalniških prostorov	Povečano število obiskovalcev čitalnic po vseh krajevnih enotah (nad 122.000 letno).
E-knjižnica (uporaba računalnikov, tiskalnikov in internetne povezave)	Povečano število uporabnikov e-knjižnice (nad 1.400 letno).

4.6 Kazalniki uspešnosti: zbirka Berem zlahka

Kazalniki uspešnosti	
Prirast gradiva v Zbirki Berem zlahka	5 % oz. 40 enot letno.
Izposoja prilagojenih gradiv iz Zbirke Berem zlahka	Porast izposoje 10 % oz. nad 1.900 enot letno.

Pripravile:

Katja Čop, višja bibliotekarka, vodja izmene Službe za izposajo in informiranje;

mag. Jelka Kos, bibliotekarska specialistka, vodja izmene Službe za izposajo in informiranje;

Branka Mrđenović, bibliotekarka

5 ODDELEK ZA OTROKE IN MLADINO

V Koroški osrednji knjižnici je osnovni namen dejavnosti za otroke in mladino učenje, socializacija in spodbujanje bralne kulture. Z različno ponudbo storitev in dejavnosti jih želimo uvesti v svet kulture, hkrati pa prispevati k razvoju njihove ustvarjalnosti. Na ta način želimo vplivati na kakovost bivanja v lokalnem okolju.

5.1 Dejavnosti za otroke in mladino

Načrtovane dejavnosti v Pionirski knjižnici Leopolda Suhodolčana in v enotah knjižnice v letu 2025 so:

- ✓ pravljичne ure z ustvarjalnimi delavnicami – od oktobra do aprila vsako sredo ob 17. uri v Pionirski knjižnici Leopolda Suhodolčana;
- ✓ pravljичne ure z ustvarjalnimi delavnicami v enotah KOKR (v Knjižnici Črna na Koroškem vsak zadnji četrtek v mesecu; v Knjižnici Mežica vsako tretjo sredo v mesecu; v Knjižnici Prevalje vsak drugi četrtek v mesecu in Knjižnici Kotlje vsak prvi ponedeljek v mesecu);
- ✓ lutkovne in dramske predstave – predvidoma ob sredah ob 17. uri;
- ✓ večje tematske razstave za otroke in mladino;
- ✓ priložnostna srečanja s pisatelji, pesniki, ilustratorji;
- ✓ bibliopedagoške ure in vodeni ogledi za šole in vrtce – po dogovoru;
- ✓ prvošolci na obisku – prvošolce seznanimo s knjižnico in jih povabimo k vpisu;
- ✓ dopoldanske ure pravljic z ustvarjalnimi delavnicami po dogovoru s šolami, vrtci in drugimi zavodi;
- ✓ dopoldanske ure pravljic v enotah – po dogovoru z vrtci in šolami;
- ✓ pravljice na obisku v vrtcih in šolah;
- ✓ projekt Predšolska bralna značka Petra Nosa po dogovoru z vrtci (obisk vrtca v knjižnici, ure pravljic v krajevni enoti knjižnice ali v vrtcu);
- ✓ mesečna knjižna uganka;
- ✓ priložnostne ustvarjalnice in raziskovalne delavnice;
- ✓ sodelovanje pri projektu Rastem s knjigo 1: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu;
- ✓ sodelovanje pri projektu Rastem s knjigo 2: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu dijaku prvega letnika;
- ✓ izobraževanje mladih za uporabo e-virov;
- ✓ projekt za mlade Bodi kul, beri ful;
- ✓ akcija poletnega branja Poletnice;
- ✓ kovčki presenečenja;
- ✓ Grajski žaklčki;
- ✓ program družinske pismenosti DRUŽI NAs branje.
- ✓ Knjižni čvek;
- ✓ Noč v knjižnici;
- ✓ Pravljični dopoldan za mladostnike;
- ✓ Zavrti kolo Petra Nosa in bodi znanju kos;
- ✓ April – mesec knjige;
- ✓ Mladinska soba.

5.1.1 Pravljične ure z ustvarjalnimi delavnicami

Pravljične ure izvajamo vsako sredo od oktobra do aprila in so namenjene otrokom, starim od 4. do 10. let, potekajo brez spremstva staršev. Pravljično uro, ki traja 45 minut, pripravimo skladno s pomembnimi dogodki, obletnicami, prazniki, letnimi časi itd.

5.1.2 Otroške lutkovne in dramske predstave

Predstave prirejamo ob pomembnih datumih, kot so kulturni dnevi, teden splošnih knjižnic ipd., in praznikih.

5.1.3 Ogled večjih tematskih razstav za otroke in mladino

Razstave pripravljamo ob jubilejih otroških in mladinskih pisateljev, pesnikov, ilustratorjev, ob pomembnejših slovenskih in svetovnih tematskih dnevih in praznikih, ob obletnicah knjižnih založb, zbirk, nagrad ipd.

5.1.4 Priložnostna srečanja s pisatelji, pesniki, ilustratorji

Srečanja so nagrada za različne oblike sodelovanja otrok in mladih v knjižnični bibliopedagoški dejavnosti.

5.1.5 Bibliopedagoške ure in vodeni ogledi

Po dogovoru izpeljemo strokovno vodenje po knjižnici, na katerem si ogledamo grajski del, spominske sobe pisatelja Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca, mladinskega pisatelja Leopolda Suhodolčana, slavista in etnologa dr. Franca Kotnika, dragocene knjige in tiske, grajsko pohoštvo, oddelek za odrasle ter oddelek za otroke in mladino (Pionirsko knjižnico Leopolda Suhodolčana) ter jih uvedemo v knjižnično-informacijska znanja, seznanimo s sistemom COBISS+, platformo za izposajo e-knjig Cobiss Elo itd.

5.1.6 Prvošolci na obisku

Z osnovnimi šolami in vrtci sodelujemo pri uvajanju prvošolcev v knjižnico. V septembru jim pošljemo vabila k obisku knjižnice in dodamo vpisnico za vse, ki bi želeli postati člani, ob obisku pa jim knjižnico primerno predstavimo.

5.1.7 Dopoldanske ure pravljic

Po dogovoru z vrtci, osnovnimi šolami in drugimi zavodi potekajo v Oddelku za otroke in mladino in v vseh naših enotah.

5.1.8 Predšolska bralna značka Petra Nosa

Z vrtci Mežiške doline želimo sodelovati pri čim bolj kakovostni knjižni in knjižnični vzgoji otrok, privzganju dobrega odnosa do knjige in branja; spodbujanju staršev k sodelovanju, obiskom knjižnice. Od oktobra do konca aprila pri projektu Predšolska bralna značka Petra Nosa:

- ✓ pripravimo priporočilni seznam za predšolske otroke in ga posredujemo vrtcem;
- ✓ predšolski otroci obnovijo ali ilustrirajo vsebino 4 knjig (slikanice, basni, pravljice ali pesmice ipd.);
- ✓ pripravimo ure pravljic v knjižnici ali vrtcu po dogovoru;
- ✓ izven delovnega časa (po dogovoru) odpremo krajevne enote in oddelek za otroke in mladino na Ravnah za skupine otrok iz vrtcev in jim tudi omogočimo izposojanje knjig; načeloma je dogovor z istim vrtcem na določen dan v mesecu (približno 4-krat letno);
- ✓ vzgojiteljice prevzamejo vodenje evidenc in seznanitev staršev z namenom in s potekom projekta;
- ✓ konec leta po dogovoru pripravimo razstavo otroških likovnih izdelkov
- ✓ ekspresij po prebranem oz. poslušanem;
- ✓ konec leta otroke povabimo na zaključno prireditev (lutke ipd.) s podelitvijo priznanj.

5.1.9 Knjižna uganka

Uganka je namenjena otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole, pripravimo jo 10-krat letno in izžrebanke iz vsake enote nagradimo s knjigo (skupaj podelimo 60 knjižnih nagrad).

5.1.10 Ustvarjalnice

Z njimi spodbujamo kreativnost, uporabo knjižnice in knjižničnega gradiva ter promoviramo knjižnico kot prostor druženja.

5.1.11 Raziskovalne delavnice

Mlade od 10. do 15. leta povabimo k zanimivemu raziskovanju, predvsem domoznanskih vsebin, s pomočjo knjižničnega gradiva in interneta. Raziskovalna delavnica poteka tudi vsako leto ob krajevnem prazniku mesta Ravne na Koroškem, 12. oktobra.

5.1.12 Projekt Rastem s knjigo 1: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu in projekt Rastem s knjigo 2: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu dijaku prvega letnika

V okviru nacionalnega projekta Rastem s knjigo, ki je projekt Ministrstva za kulturo, Ministrstva za šolstvo in šport, Zveze splošnih knjižnic in Javne agencije za knjigo RS, sedmošolci OŠ Mežiške doline in dijaki prvih letnikov obišejo Koroško osrednjo knjižnico Ravne. Knjižnica jim v okviru obiskov nudi predstavitev knjižnice, knjižnično-informacijsko opismenjevanje, motivacijo za branje leposlovja. Vsak v dar prejme izvirno mladinsko leposlovno delo, izbrano na javnem razpisu.

5.1.13 Izobraževanje mladih za uporabo e-virov

Knjižnica svojim uporabnikom omogoča dostop do številnih e-virov, z milijoni enot znanstvenih in strokovnih revij ter člankov in e-knjig. Glavni cilj izobraževanja je, da bi mladi te e-vire znali uporabiti in bi se v poplavi podatkov lažje znašli.

5.1.14 Akcija poletnega branja Poletnice (julij, avgust)

Projekt promovira prostočasno branje in je namenjen mladim med 7. in 14. letom. Knjižnica jih spodbuja, da med poletnimi počitnicami branju namenijo vsak dan vsaj pol ure časa, na letak s prijavnico, ki ga dobijo v vseh enotah Koroške osrednje knjižnice Ravne, pa napišejo seznam prebranega in ga oddajo v knjižnici. V septembru organiziramo zaključno prireditve s podelitvijo nagrad za najboljše bralce.

5.1.15 Projekt za mlade Bodi kul, beri ful

Projekt, ki poteka vsako leto od oktobra do aprila, je namenjen mladim, starim od 13 do 18 let. Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama, izpolniti zgibanko, jo oddati šolskim knjižničarjem ali v Koroški osrednji knjižnici Ravne in njenih enotah. Projekt se konča z zaključno prireditvijo ter podelitvijo priznanj. Vsak udeleženec ob koncu prejme še simbolično darilo. S projektom želimo promovirati branje, spodbujati bralno motivacijo, seznanjati mlade s kakovostno literaturo in vzgajati bralce za vse življenje. Zaznati je, da pri projektu vsako leto sodeluje vedno več učencev in dijakov koroških osnovnih in srednjih šol, tudi dijakov Dvojezične zvezne trgovske akademije Celovec in ZG/ZRG Celovec, prav tako je v KOKR vpisanih več mladih bralcev.

5.1.16 Kovčki presenečenja

Najmlajše bralce čakajo knjižna presenečenja v 9. igralnih kovčkih s podobami pikapolonice, tigra, gasilskega avta, čebelice, miške, mačke, dinozavra, pirata in rakete. Ti vsebujejo tematsko zanimive knjige, primerne za otroke med 3. in 9. letom. Izposodijo si jih lahko za tri tedne. Vsebino v kovčkih prilagodimo glede na potrebe bralcev (za različne starostne skupine v vrtcu; posebna tema ...).

5.1.17 Grajski »žaklčki« (julij, avgust)

V Pionirski knjižnici Leopolda Suhodolčana uporabnike v juliju in avgustu čakajo paketi počitniškega branja za cicibane, pionirje in mladino. V vsakem žaklčku je skritih pet knjig, leposlovnih in poučnih. Poleg knjig, ki otrokom popestrijo brezskrbne poletne dni, se v žaklčku skriva posebno darilo za vsakega marljivega bralca.

5.1.18 Program družinske pismenosti DRUŽI Nas branje

Cilj programa je, da mladim družinam predstavimo pomen branja za otroke, družino, stopnjo pismenosti ter knjižnico, knjižnične storitve in dejavnosti. Program: 4 družinska srečanja, skupno branje doma, obisk pravljličnih ur, knjižničnih prireditev in delavnic; darilo dobrodošlice vsaki družini – beležka s seznamom in kuponi ter pisalo; na koncu nagrada sodelujočim.

5.1.19 Knjižni čvek

Mladim predstavimo nove, zanimive mladinske knjige, ki izstopajo po vsebini in izvedbi. Dejavnost je namenjena učencem tretje triade osnovnih šol.

5.1.20 Noč v knjižnici

Ob Svetovnem dnevu knjige, 23. aprila, poteka vsakoletni mednarodni dogodek »Noč knjige«. Mladim predstavimo knjižnico kot prostor za preživljanje prostega časa in tudi kot prostor najrazličnejših znanj. Za otroke, stare med 7 in 13 let, bomo pripravili zanimiv večerni program z delavnicami, igrami in branjem knjig. Po prespani noči v knjižnici sledi zajtrk ter odhod domov.

5.1.21 Pravljični dopoldan za mladostnike

Za mladostnike organiziramo pripovedovski dogodek, na katerem jim pravljicarji iz različnih slovenskih splošnih knjižnic pripovedujejo pravljice in jih popeljejo v bogat ter raznolik domišljjski svet.

5.1.22 Zavrti kolo Petra Nosa in bodi znanju kos

Za cicibane, pionirje in mladino pripravimo zabaven kviz na temo knjig, knjižnice, branja, ustvarjalcev itd. Za pravičen odgovor prejmejo manjšo nagrado.

5.1.23 April – mesec knjige

V mesecu knjige (2. april – mednarodni dan knjig za otroke, 21. april – praznik slovenske knjige, 23. april – svetovni dan knjige in avtorskih pravic) bodo potekale številne dejavnosti:

- Priložnostna razstava ob mednarodnem dnevu knjig za otroke,
- Gledališka predstava za najmlajše,
- Pravljično dopoldne za mladostnike,
- Noč v knjižnici.

5.1.24 Mladinska soba

Prostor, v katerem je bila včasih e-knjižnica, nameravamo preurediti v sobo za mlade. Mladinska soba je namenjena starostni skupini od 14 do 18 let in je prostor, kjer lahko mladi berejo, se učijo ter družijo ob družabnih igrah. V mladinski sobi bodo uporabnikom na voljo tudi knjige za mladino, doslej hranjene v Oddelku za otroke in mladino (z oznako M). V sobo bomo dodali ustrezno opremo kot npr. računalnik, zvočnike, projektor, platno in 3D tiskalnik ali 3D pisala.

5.1.25 Pravljični devžeji

Pravljični devžeji so v letu 2025 novost v koroških splošnih knjižnicah. Gre za program, ki se izvaja v okviru nalog osrednje območne knjižnice. Knjižničarji bodo v skupnem

projektu pripravili material za kreativne delavnice in ga dali v kuverte. Otroci jih bodo lahko skupaj z izbranimi knjigami odnesli domov in s starši prebirali ter ustvarjali. Vsaka knjižnica na območju Koroške bo v letu 2025 pripravila po eno delavnico, skupno pa bodo v vsaki koroški knjižnici letno potekale štiri delavnice. Koordinatorica projekta je Koroška osrednja knjižnica.

5.2 Kazalniki uspešnosti: storitve in dejavnosti oddelka za otroke in mladino

Kazalniki uspešnosti	
Izposoja Grajskih žaklčkov	V letu 2025 načrtujemo izposajo vsaj 63 žaklčkov za cicibane, pionirje in mladino
Bodi kul, beri ful: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Izvedba uvodne prireditve v Tednu otroka; ✓ Odziv sodelujočih pri projektu; ✓ Izvedba zaključne prireditve projekta. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vsaj 100 obiskovalcev na obisku uvodne prireditve v sklopu Tedna otroka; ✓ Vsaj 113 udeležencev v projektu; ✓ Vsaj 120 obiskovalcev na zaključni prireditvi.
Poletnice – akcija poletnega branja <ul style="list-style-type: none"> ✓ Izvedba akcije poletnega branja ✓ Izvedba zaključne prireditve 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vsaj 33 sodelujočih v akciji; ✓ Vsaj 27 obiskovalcev na zaključni prireditvi.
DRUŽI NAs branje	<ul style="list-style-type: none"> ✓ izvedba 4 srečanj; ✓ sodelovanje vsaj 96 obiskovalcev.
Knjižna uganka	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izvedba 10 ugank, ✓ Vsaj 1.002 sodelujočih.
Lego delavnice	Vsaj 30 sodelujočih
Mladi bralci raziskujemo in rastemo že 75 let	Vsaj 13 sodelujočih
Kratko in jedrnato skozi verno solato	Vsaj 13 sodelujočih
Iskanje knjižnega zaklada (v okviru festivala Čiči)	Vsaj 33 sodelujočih
Knjižni čvek	Vsaj 56 obiskovalcev
Zavrti kolo Petra Nosa in bodi znanju kos	Vsaj 210 sodelujočih
Pravljični dopoldan za mladostnike	Vsaj 115 obiskovalcev
Predstavitve stripa Moč Evrope Cirila Horjaka	Vsaj 100 obiskovalcev
Literarno opoldne – srečanja z literarnim ustvarjalcem	Vsaj 90 obiskovalcev
Razstave v PKLS in enotah	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vsaj 8103 ogledov; ✓ načrtujemo 16 razstav v sodelovanju z vrtci Mežiške doline.
Predšolska bralna značka Petra Nosa	✓ 921 sodelujočih v projektu

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izvedba 7 prireditev, ✓ Vsaj 708 obiskovalcev na zaključnih prireditvah.
Pravljične ure	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izvedba 79 pravljичnih ur; ✓ Vsaj 1100 obiskovalcev.
Noč v knjižnici	Vsaj 40 udeležencev
Pravljični devžeji	Izvedba vsaj 4 delavnic po koroški splošnih knjižnicah v letu 2025.

Pripravila:

Maja Dretnik, višja bibliotekarka, vodja Oddelka za otroke in mladino

6 DOMOZNANSKI ODDELEK

Domoznanski oddelek zbira, obdeluje, hrani in posreduje dragoceno domoznansko gradivo (monografije, periodiko, fotografsko in drugo slikovno gradivo, rokopise in informacije) ter je nepogrešljiv dejavnik v življenju ljudi v lokalnem okolju in širše.

Z domoznansko dejavnostjo v knjižnici omogoča uporabnikom tekoče informiranje o aktualnih dogodkih in dogajanju na našem območju ter seznanjanje z razvojem okolja. Hkrati pa omogoča uporabniku tudi vpogled v zgodovinske, geografske in druge vire, ki jih knjižnica pridobiva z zbiranjem, obdelovanjem in hranjenjem ter posredovanjem tudi starejšega domoznanskega gradiva.

Tudi v letu 2024 je oddelek obravnaval problematiko prostorske stiske Domoznanskega oddelka in posebnih zbirk. Zaradi drugih investicij, ki se izvajajo v knjižnici v tem in naslednjem letu, je sklenjen dogovor, da se zadeva »začasno« rešuje s prestavitvijo gradiva na dodatne police v mansardi B-C. Za najboljšo in najracionalnejšo dolgotrajno rešitev se bo oddelek zavzemal tudi v prihodnjih letih. Konkretna rešitve (15-20 let) so bile s strani Domoznanskega oddelka že podane in se bomo še naprej zavzemali za njihovo uresničitev.

Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah zavezuje, da Koroška osrednja knjižnica skrbi tudi za koordinacijo zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva na območju vseh koroških občin in zamejske Koroške v Avstriji.

V domoznanski zbirki se nahaja gradivo, ki vsebuje podatke o našem območju in ljudeh, dela avtorjev, ki izhajajo iz območja delovanja knjižnice in gradivo, ki je bilo izdano na našem območju.

Domoznanska zbirka je zelo raznovrstna, vsebuje monografske in serijske publikacije, notno, kartografsko, slikovno in AV-gradivo, drobne tiske, rokopise, sivo literaturo ... Domoznanski fond se nahaja na različnih lokacijah: v domoznanski zbirki, posebnih zbirkah, kletnem depozju, mansardi, študijski čitalnici ...

V okviru domoznanstva (OOK) so domoznanci oz. člani delovne skupine za domoznanstvo identificirali osrednje teme, potrebne nadaljnje obravnave in reševanja. Zato so si v letu 2025 zadali naslednji program dela:

- ✓ 2 - 3 sestanki delovne skupine domoznancev OOK, v živo v Mestni knjižnici Ljubljana (1 sestanek) in preko spletne konference (2 sestanka);
- ✓ izvedba analize stanja domoznanstva v slov. splošnih knjižnicah in UKM;
- ✓ gradivo na namenskih računalnikih z omejenim dostopom na dLib;
- ✓ nadaljevanje aktivnosti za vzpostavitev prikaza gradiva na namenskih računalnikih v OOK;
- ✓ izvedba mobilnosti domoznancev v tujino (v primeru uspešne prijave na razpis Erasmus+);
- ✓ izvedba team buildinga za delovno skupino domoznancev OOK (namen: učinkovitejše timsko delo, izboljšanje komunikacijskih sposobnosti, spodbujanje ustvarjalnosti in inovacij).

6.1 Lokalna bibliografija Koroške

V letu 2025 načrtujemo dopolnitev lokalne bibliografije Koroške z novimi bibliografskimi zapisi. Gre za prispevke in članke iz revij, časopisov, zbornikov ..., ki se nanašajo na Koroško, zamejsko Koroško in koroške avtorje. Pregledujemo obvezne izvode in izvode iz nakupa (časopise, revije, ostalo periodiko, zbornike ...), iz katerih članke evidentiramo in pripravimo za dokumentacijo. Izvajanje lokalne bibliografije nam je v veliko pomoč tudi pri posredovanju informacij našim uporabnikom.

6.2 Osebne bibliografije

Uporabnikom, raziskovalcem, piscem in drugim ponujamo tudi storitev izdelave osebnih bibliografij. Tudi to nalogo opravljamo že kar nekaj let.

Osebne bibliografije omogočajo pripravo različnih izpisov bibliografij za avtorje, ki so vneseni v normativno bazo podatkov CONOR.SI in njihove bibliografske enote v vzajemno bibliografsko bazo podatkov COBIB.SI. Seveda načrtujemo tudi izobraževanje kadra, saj so na tem področju neprestane spremembe in dopolnitve. Sodelujemo z različnimi javnimi zavodi, šolskimi, izobraževalnimi in raziskovalnimi inštitucijami.

6.3 Posebne zbirke

Pod okrilje Domoznanskega oddelka spada večina posebnih zbirk v knjižnici. Namenjamo jim posebno pozornost in želimo, da niso same sebi namen. Zato se lotevamo predvsem obdelovanja, popisovanja in tudi predstavljanja le-teh na različne načine.

Tudi v letu 2025 načrtujemo nadaljevanje retrospektivnega vnosa posebnih zbirk v elektronski katalog in sicer slikovnega gradiva iz Fototeke, rokopisnega gradiva in gradiva iz drugih posebnih zbirk.

Posebna zbirka raritet – Kolomonove bukve

6.4 Obrazi slovenskih pokrajin – Korošci

Nacionalni domoznanski portal Obrazi slovenskih pokrajin (v nadaljevanju OSP) je spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin ter Slovencev v zamejstvu in po svetu. Naloga vseh sodelujočih knjižnic je, da zbiramo, pripravljamo, vnašamo, posodabljam, usklajujemo dvojnike in urejamo gesla različnih profilov ljudi,

ki so skozi razna obdobja pomembno zaznamovali naš prostor in čas. Uredništvo za leksikon Korošci (vključno s Slovenci v zamejstvu in po svetu) je v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika. Na portal dodajamo prepoznavne koroške obraze, ki so bili rojeni ali so se šolali na slovenski in avstrijski strani Koroške, in so odsev kakovosti bivanja v kraju.

Tudi v letu 2025 bomo spodbujali ljudi k sodelovanju s predlogi gesel in poskušali pridobiti še kakšnega vnašalca, da bo nabor gesel na letni ravni višji. Portal OSP bomo promovirali na spletni strani knjižnice in družbenem omrežju Facebook, na razpolago bo tudi promocijsko gradivo.

6.5 Domoznanske informacije

Trudimo se, da so informacije, ki jih nudimo našim uporabnikom kvalitetne in lahko dostopne. V lokalnem prostoru povezujemo posameznike in organizacije ter z njimi sodelujemo pri skupnih projektih.

Posebne zbirke promoviramo z vodenji, ogledi, razstavami, spletnimi portali, digitalizacijo. Predstavljamo možnosti, ki jih ponujata domoznanska zbirka in lokalna bibliografija Koroške za izvedbo raziskovalnih in seminarских nalog pri izbirnih vsebinah na osnovnih šolah in drugih srednjih šolah.

6.6 Razstavna in prireditvena dejavnost Domoznanskega oddelka

Domoznansko zbirko in ostale posebne zbirke predstavljamo preko razstavne dejavnosti in prireditev, preko spleta, družabnih omrežij, preko tiskanih medijev, objav.

V letu 2025 načrtujemo:

- ✓ večja domoznanska razstava in prireditev
- ✓ manjše priložnostne domoznanske razstave skozi vse leto (virtualno, razstavni kotički)
- ✓ predstavitve avtorjev domačinov (Obrazi kulture in Kavarniški pogovori – Iz okvirja)
- ✓ drugi domoznanski dogodki in delavnice, ki bodo v knjižnici potekali skladno z letnim programom prireditev

Pariško modra z Zlatko Strgar, 2023

Razstava Zapisi in čas, 2023

6.7 Digitalizacija dragocenega gradiva, dLib in Kamra

Velik del **domoznanskega gradiva je že digitaliziran** in dostopen preko spleta, v zadnjih dveh letih pa smo se osredotočili na digitalizacijo koroških lokalnih časopisov in časopisov, ki so izhajali na avstrijskem Koroškem. V letu **2025** bomo z digitalizacijo nadaljevali.

V letu 2025 načrtujemo digitalizacijo dragocenega gradiva (okoli 6.000 str.):

- ✓ zamejska periodična publikacija Koledar slovenske Koroške in Koroški koledar

Vse digitalizirane vsebine v letu **2025** bomo do konca istega leta oz. v začetku naslednjega objavili na **portalu dLib in/ali Kamra**. Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si zagotavlja dostop do raznovrstnih digitalnih vsebin s področja znanosti, umetnosti in kulture. Kot spletni informacijski vir predstavlja bistven sestavni del sodobne infrastrukture izobraževalnega in znanstvenoraziskovalnega procesa ter enega od temeljev razvoja informacijske družbe. Poleg tega zagotavlja trajno ohranjanje slovenske pisne kulturne dediščine v digitalni obliki in s tem skrbi, da bodo digitalne vsebine preteklosti in sedanjosti dostopne tudi prihodnjim rodovom.

Trudimo se z izgradnjo digitalnih arhivskih in oglednih kopij za trajno hranjenje in možnost uporabe le-teh v namene raziskovanja, priprave razstav na območju, objav, izdaj raznih monografij, zbornikov.

Z digitalizacijo pridobivamo verodostojne in kakovostne digitalne kopije: originale optimizirane za dolgotrajno ohranjanje (arhivske kopije) ter operativne kopije optimizirane za uporabo. Z večjo možnostjo uporabe omenjenega gradiva v digitalni obliki z enega mesta pričakujemo tudi povečanje statistike ogledov (dLib): vpogledov v vsebino in v metapodatke. Pričeli bomo tudi z vnosom arhivskih digitalnih kopij v repozitorij NUK.

6.7.1 Domoznanski portal Kamra

Regijski portal Kamra je spletno mesto, ki združuje digitalizirane vsebine s področja domoznanstva v knjižnicah in drugih lokalnih kulturnih ustanovah. Digitalizirane vsebine so tako dostopne z enega mesta, kreirane pa v tistih organizacijah, ki so vsaka za svoje področje najbolj kompetentne. Kamra jim daje v uporabo brezplačno infrastrukturo in usposablja nove partnerje, da lahko tudi vsebine lokalnega pomena predstavijo v digitalni obliki preko svetovnega spleta.

Sodelovali bomo pri razvijanju, vzdrževanju in koordinaciji portala KAMRA, koordinirali delo v regiji, pridobivali in povezovali aktivne partnerje, dodajali vsebine ter izvajali redakcijo.

Na območju Koroške poleg osrednje območne knjižnice delujejo tri osrednje knjižnice, v zadnjem času kot aktivni partner sodeluje tudi Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec. Knjižnica Dravograd in Knjižnica Radlje ob Dravi same ne vnašajo vsebin na portal, so pa vsekakor pripravljene prispevati vsebine, ki jih vnaša območna urednica.

S Koroškimi pokrajinskimi muzeji že vrsto letov tvorno sodelujemo s kvalitetnimi vsebinami, ki jih kot zgodbe na portal vnese območna urednica. Aktivno navezujemo stike s posamezniki - zbiralci domoznanskega gradiva ter publicisti. Tudi nekatera lokalna društva so pokazala interes za sodelovanje s prispevanjem gradiva, večinoma vsebin zbornikov, izdanih ob jubilejih.

Načrtovan vnos vsebin 2025:

Na območju načrtujemo vnos štirih novih digitalnih zbirk. Eno od zbirk bo prispevala Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec.

Novice:

Vnos izbranih domoznanskih novic z območja v sodelovanju s sorodnimi inštitucijami.

Izobraževanje:

Sodelovali bomo na izobraževanjih, sestankih in delovnih skupinah ter v uredniškem odboru portala Kamra. Z vnašalko vsebin iz Knjižnice Ksaverja Meška Slovenj Gradec in drugimi potencialnimi vnašalci bo svetovanje potekalo individualno, preko telefona ali video povezav.

Promocija portalov:

Tematsko zbiranje spominov z naslovom ODKRITI SPOMIN, bomo izvedli še v katerem od Medgeneracijskih centrov v Mežiški dolini (Črna, Mežica, Ravne na Kor.).

Javnosti bomo predstavljali novo digitalizirano gradivo ter zbirke na portalu Kamra in dLib.

Vsebine portala Kamra in dLib kot podpora izobraževalnemu procesu bomo predstavljali šolskim skupinam ob rednih ogledih knjižnice in njenih zbirk.

V jesenskem času v Oddelku za otroke in mladino tradicionalno izvedemo domoznansko delavnico za višje razrede osnovnih šol: izdelava plakatov na določene teme z uporabo vsebin s portala Kamra in dLib.

Koroška sicer nima regionalnega časopisa, a vseeno se bomo potrudili najti možnosti promocije vsebin portalov z objavo v občinskih glasilih.

**Koroški doctor medicinae universae dr.
Boštjan Erat (1891–1956)**

15.12.2023 · Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika
· 833 ogledov

Obdobja v njegovem življenju Domoznanski oddelek Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika (KOK) na Ravnah na Koroškem hrani del dragocene zapuščine dr. Boštjana ...

Dr. Boštjan Erat – zgodba na Kamri, 2023

6.8 Hranjenje in varovanje gradiva

Hranjenje dragocenega domoznanskega gradiva je nenehna, vsakodnevna in večletna skrb domoznanskega oddelka ter temelji na domačih in mednarodnih priporočilih in standardih. Vsako leto se trudimo zaščititi čim več dragocenega gradiva iz posebnih zbirk. Z digitalizacijo vsako leto (že od leta 2005) omogočimo, da je originalno dragoceno gradivo bolj dostopno javnosti, trudimo pa se tudi s fizično zaščito originalov (ovoji iz brez kislinkega papirja) in izdelavo posebnih škatel (brez kislinke karton) ter seveda zagotavljanjem najustreznejših klimatskih pogojev za tovrstno gradivo (klimatska naprava). V naslednjem letu nam bo Center za restavriranje gradiva pri Arhivu Slovenije po meri izdelal škatlo iz brez kislinkega papirja za našo dragoceno tiskano knjigo (Dalmatinova biblija, 1584).

7 Kazalniki uspešnosti: Domoznanski oddelek

Kazalniki uspešnosti	
Domoznanska skupina (koordinatorji domoznanstva)	2-3 sestanki + izvajanje vseh dejavnosti v okviru skupine (KC Ptuj)
Portal Kamra (območni uredniki)	2 sestanka + izvajanje vseh dejavnosti v okviru skupine (Celje)
Lokalna bibliografija Koroške (članki, prispevki) + osebne bibliografije	400 zapisov
Evidentiranje člankov in prispevkov	2.500 enot
Obrazi slovenskih pokrajin-Korošci	5 gesel
Večja domoznanska razstava + dogodek na tematico	1 razstava + 1 dogodek na domoznansko tematico razstave
Manjše priložnostne domoznanske razstave med gradivom	5 razstav
Obrazi kulture – pogovori, predstavitve	2 dogodka (tudi enote)
Iz okvirja – kavarniški pogovori z zanimivimi avtorji	2 dogodka

Digitalizacija dragocenega gradiva	cca. 6000 str.
Kamra - zbirke	3 zbirke + 1 območna
Tematsko zbiranje spominov + predstavitve portalov Kamra in dLib	2 dogodka (Črna, Mežica)
Izvedba domoznanske delavnice za višje razrede osnovnih šol: izdelava plakatov na določene teme z uporabo vsebin s portala Kamra.	1 delavnica (jesen) - Sodelovanje z Oddelkom za otroke in mladino (izvedba)

Pripravili:

Simona Šuler Pandev, bibliotekarska specialistka, Vodja Domoznanskega oddelka

Simona Vončina, bibliotekarska specialistka

8 SPLOŠNE SLUŽBE

8.1 Kadrovske zadeve

Kadrovske zadeve knjižnice določa Kadrovski načrt Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem za leto 2025.

Na podlagi 39. člena Zakona o knjižničarstvu knjižnice zaposlujejo strokovne knjižničarske delavce in druge strokovne delavce ter administrativno-tehnične delavce.

V letu 2025 načrtujemo zaposlitev 1 sodelavca v programu javnih del. Prav tako bo knjižnica tudi v letu 2025 sodelovala v programu zaposlitvene rehabilitacije, predvidoma z 1 delavcem.

Na podlagi nove plačne reforme bo v knjižnici z začetkom leta 2025 pričel veljati nov posodobljen akt o sistemizaciji, kateremu daje podlago tudi novi statut knjižnice. Priprava kadrovskega načrta 2025 temelji na novem aktu o sistemizaciji.

8.2 Izobraževanje kadra

V zadnjem obdobju se zaradi rednih upokojitev kader knjižnice pomlajuje. Zato je izobraževanje kadra še toliko bolj pomembno in nujno. Strokovni delavci knjižnice morajo v enem letu po zaposlitvi opraviti strokovni izpit za bibliotekarja oz. knjižničarja. Prav tako bodo uslužbenci knjižnice opravljali strokovna izpopolnjevanja za učinkovito izvajanje strokovnega dela.

Zaposleni v knjižnici se redno udeležujejo internih domačih in tujih strokovnih izobraževanj, tečajev, delavnic, posvetov, kongresov, ekskurzij, knjižnih sejmov ... Aktivno (so)delujejo v raznih upravnih odborih (Dobreknjige, Kamra, ZSK), svetih, društvih (LABRA) in objavljajo prispevke v različnih medijih.

8.3 Oddelek kavarna Eleonora

Od 29. septembra 2021 v sklopu knjižnice deluje Grajska časopisna kavarna Eleonora. Je prostor, v katerem se prepletata kultura in kulinarika, hkrati pa služi kot storitev knjižnice, ki dopolnjuje izvedbo različnih dogodkov.

V Grajski časopisni kavarni se izvajajo koncerti, razna srečanja, delavnice, literarna branja ... Kavarna zasleduje cilj in temeljno poslanstvo, da je to prijeten prostor za prebiranja revij in časopisov ob izbrani kavi in domačih čajih ter unikatnih sladica in s tem tudi nadstandard, ki ga lahko knjižnica nudi svojim obiskovalcem.

Prav tako kavarna izvaja pomembno dejavnost organizacije pogostitev v sklopu prireditev v knjižnici.

Za delovanje oddelka kavarne ima knjižnica sistemizirani 2 delovni mesti, pri čemer je zasedeno 1 delovno mesto, za katerega stroške dela zagotavlja Občina Ravne na Koroškem.

9 OOK PROGRAM

Osrednje območne knjižnice

Osrednje območne knjižnice delujejo na osnovi Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS št. 87/01) in Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/23).

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika kot osrednja območna knjižnica (OOK) je ena od desetih slovenskih osrednjih območnih knjižnic. V okviru območnih nalog skrbi za uveljavljanje strokovnosti knjižničarske stroke in skrbi za uravnotežen razvoj knjižnic na območju. Knjižnice na svojem območju strokovno povezuje v območno mrežo, ki zagotavlja kvalitetno in koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti.

Splošne knjižnice na koroškem območju so:

Koroška osrednja knjižnica

Knjižnica Slovenj Gradec

Knjižnica Radlje ob Dravi

Knjižnica Dravograd

Za širše območje Koroške (12 koroških občin), opravlja zakonsko opredeljene štiri posebne naloge.

9.1 Naloga 1: Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

9.1.1 Gradivo iz obveznega izvoda

Povečan izbor klasičnega knjižničnega gradiva bo predstavljalo tudi gradivo iz obveznega izvoda. Gradivo bo obdelano v skladu s pravilnikom in bo uporabnikom osrednjih knjižnic območja na voljo za izposajo. Iz naslova obveznega izvoda predvideva prejem okoli 2.500 enot gradiva.

Osrednje knjižnice območja si bodo medknjižnično naročene fotokopije posredovale preko elektronske pošte, s ciljem hitrejšega posredovanja in racionalnejše porabe obstoječih finančnih sredstev. Območno zbirko, skupaj z e-viri, bo knjižnica promovirala s prireditvami, objavami v medijih, na spletni in Facebook strani knjižnice, na Instagram profilu ter na družbenem omrežju TikTok

9.1.2 Nakup in promocija e-virov

Knjižnica načrtuje nakup dveh e-virov:

Arhiv Večera (od 1945 do danes), pomemben za splošne knjižnice na območju, ki časnika Večer v tiskani obliki ne shranjujejo; izmed vseh časnikov in časopisov je v Večeru tudi največ člankov in prispevkov s koroškega območja. Knjižnica nakup izvaja samostojno.

Press Reader omogoča bralno izkušnjo dnevnega časopisja v elektronskem okolju na računalniku ali preko pametnih naprav. Na voljo je več kot 7.600 naslovov dnevnega časopisja in revij, iz več kot 100 držav in v več kot 60 jezikih sveta, med njimi so tudi slovenski. Omogočen je oddaljen dostop. Nakup izvaja v sodelovanju s Cossec.

Koroška osrednja knjižnica bo zagotavljala oddaljen dostop do zgoraj omenjenih e-virov, koordinirala nabavo e-virov, pridobivala, obdelovala in posredovala statistične podatke uporabe e-virov na območju Koroške.

9.1.3 Medknjižnična izposoja za končnega uporabnika

Uporabnikom knjižnic na svojem območju bo omogočala brezplačno medknjižnično izposajo, kot eno izmed temeljnih dejavnosti, ki jih kot OOK nudi. S tem jim zagotavlja možnost enakopravnega dostopa do povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij, ne glede na velikost in stopnjo razvitosti knjižničnega območja, iz katerega prihajajo.

Kot osrednja območna knjižnica bo zbirala in posredovala statistiko ter imela pregled nad porabljenimi sredstvi za MKI na Koroškem območju.

9.2 Naloga 2: Nudenje strokovne pomoči vsem knjižnicam s svojega območja

S svetovalnim delom koordinira razvoj knjižnične dejavnosti na koroškem območju. Z načrtovanjem v okviru knjižnične dejavnosti, ki so skupnega pomena, spodbuja enakomeren razvoj dejavnosti, usklajeno delovanje knjižničnega informacijskega sistema, izboljšanje organiziranosti, učinkovitosti in uspešnosti knjižnic.

Izvajala bo koordinacijo izobraževanja in svetovanja ter povezovanja na območju:

- ✓ področje IKT opreme in uporabe e-virov ter izposoje e-knjig;
- ✓ formalne obdelave knjižničnega gradiva (predvsem domoznanskega);
- ✓ prispevanje zgodb in prispevkov partnerjev za vnos na portal Kamra in vnašanje vsebin na Album Slovenije;
- ✓ organiziranje oz. priprava strokovnih srečanj oz. izobraževanj ter sestanke, svetovanje, med drugim tudi strokovno srečanje, na katerem bomo osrednje knjižnice na območju seznanili z odločbo ministrstva in usklajenim vsebinskim in finančnim programom za 2025 ter poročilom o delu in doseženih rezultatih v letu 2024;

- ✓ uresničevanje strokovnih priporočil v praksi;
- ✓ srečanja na predlog knjižnic območja, na katerih bomo svetovali pri strokovnih vprašanih knjižnic na območju;
- ✓ projektov za najstnike;
- ✓ prenosa praks z različnih izobraževanj;
- ✓ strokovnih srečanj, na katerih bomo z osrednjimi knjižnicami na območju oblikovali predloge za program nalog in skupnega delovanja na območju;
- ✓ spodbujanja udeležbe na izobraževanjih bodisi v fizični obliki ali na daljavo, ki jih bo za vse pripravil Učni center MKL.

S srečanja in primeri dobrih praks bo spodbujala sodelovanje med knjižnicami območja in uvajala skupne dejavnosti.

V letu 2025 bo KOKR koordinirala naslednje, že uveljavljene in dobro sprejete, skupne aktivnosti:

- ✓ **Korošci pa bukve beremo,**
- ✓ **Lahko branje,**
- ✓ **Bodi kul – beri ful.**

K tem pa bo v letu 2025 dodala nove aktivnosti:

- ✓ **Digitalna soba pobega,**
- ✓ **Pravljični devžeji,**
- ✓ **Koroške dobre prakse.**

V obsegu seznanitve z območnimi nalogami in storitvami območne knjižnice bo koordinirala izvajanje mentorstva za knjižnične delavce začetnike in študente bibliotekarstva na območju ter nudila pomoč in koordinacijo pri izvajanju mentorstva koroškim splošnim knjižnicam.

9.3 Naloga 3: Koordiniranje zbiranj, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva za svoje območje

Koroška osrednja knjižnica bo koordinirala zbiranje, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva s ciljem po kvalitetnih zahtevnejših analitičnih informacijah, **digitalizaciji** pomembnega in dragocenega domoznanskega gradiva na območju in objavami digitalnih dokumentov na portalu **dLib**, ter objavami zgodb na portalu **Kamra**.

Še naprej bo za področje širšega območja (Koroška) na osnovi že izdelanih kriterijev koordinirala obdelavo in dokumentiranje člankov in prispevkov za **bibliografijo CARINTHIACA**. Gre za prispevke in članke iz revij, časopisov, zbornikov ..., ki se nanašajo na Koroško, zamejsko Koroško in koroške avtorje.

Koordinirala bo tudi sodelovanje s splošnimi knjižnicami na območju, zbirala informacije o zavezancih za obvezni izvod in jih posredovali NUK-u.

9.4 Naloga 4: Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja

Izločanje in odpis knjižničnega gradiva predstavljata pomemben element za izgradnjo kakovostne in učinkovite knjižnične zbirke. Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja bo izvajala v skladu z Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva Narodne in univerzitetne knjižnice in Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva Koroške osrednje knjižnice. Tudi sicer bo pri vprašanju izločanja in odpisa knjižničnega gradiva individualno svetovala knjižnicam na območju.

9.5 Koordinacija dejavnosti splošnih knjižnic za knjižnični sistem ter projektov na nacionalni ravni

Na državnem nivoju bo Koroška osrednja knjižnica sodelovala z drugimi slovenskimi osrednjimi območnimi knjižnicami ter z nacionalno koordinatorico območnih nalog. Sodelovanje zajema skupne projekte in dejavnosti osrednjih območnih knjižnic na nacionalnem nivoju, konzorcij COSEC za nabavo e-virov, delovne skupine za posamezna področja ter uredniške in nadzorne odbore.

Sodelovanje slovenskih območnih knjižnic (uredniški in nadzorni odbori ter delovne skupine, skupne aktivnosti):

- ✓ Kamra,
- ✓ Dobreknjige.si,
- ✓ Lahko branje,
- ✓ Obrazi slovenskih pokrajin,
- ✓ Domoznanstvo,
- ✓ Storitve za ranljive skupine uporabnikov,
- ✓ Učni center MKL,
- ✓ Knjiznice.si,
- ✓ Center za spodbujanje bralne pismenosti,
- ✓ Skupina sistemskih administratorjev in informatikov,
- ✓ Promocija območnosti,
- ✓ Izmenjava dobrih praks med OOK,
- ✓ v okviru nacionalne koordinacije bo sodelovala s koordinatorji drugih OOK, timom OOK in nacionalno koordinatorico v skladu z vsemi usmeritvami in nalogami, ki so pred nami.

Podrobnejši program dela v okviru območnosti je razviden iz usklajenega poziva ministrstva za program izvajanja posebnih nalog OOK za leto 2025.

9.6 Kompetenčni center za lahko branje (KCLB)

Lahko branje je proces in metoda komunikacije, ki pospešuje razvoj pismenosti ter ob socialnih in psiholoških pristopih v okolje vključuje osebe s težavami branja in pisanja.

Ranljive ciljne skupine potrebujejo lahko branje, saj so le z njim dostopnimi in razumljivimi informacijami aktivno vključene v različna področja družbenega življenja. Tako lažje komunicirajo z okoljem, olajšano je tudi njihovo zadovoljevanje potreb in uresničevanje pravic. Kompetenčni center za lahko branje sodeluje pri uresničevanju temeljnih vrednot EU o dostojanstvu, avtonomnosti, enakosti in vključenosti ljudi s posebnimi potrebami.

Kompetenčni center za lahko branje skrbi za poglobljeno poznavanje in razvoj lahkega branja na področju knjižničarstva na nacionalni ravni. Vpeljuje nove skupne strokovne in razvojne rešitve z ustrezno usposobljenim kadrom in specializirano zbirko knjižničnega gradiva ter izobražuje knjižnično osebje.

Nudi tudi paleto posebnih in prilagojenih storitev za uporabnike ranljivih ciljnih skupin, ki jo sproti dopolnjuje in izboljšuje v sodelovanju z uporabniki – testnimi skupinami iz partnerskih organizacij. Ima ustrezno prilagojeno postavitev gradiva za uporabnike ranljivih ciljnih skupin; posebna zbirka Berem zlahka je postavljena v prostoru s primerno opremo, dostopom in oznakami.

O novostih, dogodkih, specializiranih storitvah in prilagoditvah sproti seznanja zainteresirane uporabnike in strokovnjake, naročene na novičnik kompetenčnega centra za lahko branje. Prav tako redno posodablja seznam lahkega branja in seznam gradiv za delo z ranljivimi ciljnimi skupinami.

Objavljamo ju na spletni strani Koroške osrednje knjižnice (https://www.knjiznica-ravne.si/kompetencni_center_za_lahko_branje/seznam-literature/).

Kazalnike za dostopnost knjižnice redno beleži in spremlja in na tej osnovi načrtuje prilagoditve.

Ciljna skupina kompetenčnega centra so ranljive skupine uporabnikov vseh starostnih skupin (odrasle osebe, mladina in otroci), ki potrebujejo lažje berljiva (ali tudi drugače dostopna) gradiva. Skupine oseb, ki imajo od lahkega branja korist, lahko opredelimo v dve skupini:

- ✓ ljudje, ki zaradi različnih oviranosti trajno potrebujejo lahko berljive informacije in publikacije (npr. ljudje, ki doživljajo disleksijo, motnjo v duševnem razvoju, motnje avtističnega spektra, demenco ali afazijo, osebe z nevropsihičnimi težavami, gluhi in naglušni, gluho-slepi, slepi in slabovidni itd.);
- ✓ ljudje, ki imajo slabše razvito veščino branja ali slabo poznajo jezik in sčasoma mogoče ne bodo imeli več potrebe po lažje berljivih tekstih (npr. priseljenci, neizkušeni bralci, otroci, ki svoje jezikovne kompetence šele razvijajo ...).

Ciljne skupine za lažje berljivo gradivo lahko nadalje delimo na:

- ✓ osebe s posebnimi potrebami (različne oblike prizadetosti, ki povzročijo težave pri branju),
- ✓ bralce z nezadostnim znanjem uradnega ali večinskega jezika (pri priseljencih, tujcih ali zaradi slabše izobraženosti oziroma pismenosti).

9.6.1 Načrtovane aktivnosti v letu 2025

9.6.1.1 Sodelovanje s ciljnimi uporabniki KCLB

Prilagoditev, izvedba ugodnosti in storitev za uporabnike lahkega branja, kot so:

- ✓ brezplačna članarina,
- ✓ podaljšan rok izposoje (po dogovoru),
- ✓ podaljšan rok rezervacije (po dogovoru),
- ✓ izbira in pomoč »osebnega knjižničarja«,
- ✓ individualno izobraževanje za samostojno uporabo knjižnice,
- ✓ računalniško opismenjevanje (akcija »E-seniorji« in po individualnem dogovoru),
- ✓ bralne skupine,
- ✓ bralna srečanja po dogovoru,
- ✓ knjižnica na obisku: dostava knjig na dom,
- ✓ Knjižna paberkovanja: mesečna srečanja starejših ob knjigah,
- ✓ Korošci pa bukve beremo: bralna značka za odrasle, ki poteka tudi v lahkem branju in vključuje stanovalce domov starejših in varstveno-delovnih centrov,
- ✓ prilagojeno vodenje po knjižnici,
- ✓ bibliopedagoške ure.

9.6.1.2 Sodelovanje s partnerskimi organizacijami

Kompetenčni center za lahko branje sodeluje z različnimi partnerskimi organizacijami

- zavodi, društvi, podjetji in drugimi ustanovami, in sicer:

- ✓ Centrom za socialno delo Ravne na Koroškem,
- ✓ Centrom za usposabljanje, delo in varstvo CUDV Črna na Koroškem,
- ✓ Domom starejših Na Fari, Prevalje,
- ✓ Društvom Altra,
- ✓ Društvom invalidov Mežiške doline,
- ✓ Društvom upokojencev Ravne na Koroškem,
- ✓ Društvom za prilagojeno obliko komunikacij Labra,
- ✓ Društvom Mavrica izzivov,
- ✓ Inštitutom Integra, inštitutom za razvoj človekovih potencialov,
- ✓ Medgeneracijskim centrom Ravne na Koroškem,
- ✓ MOCIS, Centrom za izobraževanje odraslih Ravne na Koroškem,
- ✓ Ozaro Slovenije, Pisarno za informiranje in svetovanje Ravne na Koroškem,
- ✓ Osnovno šolo Juričevega Drejčka Ravne na Koroškem,
- ✓ šolskimi in splošnimi knjižnicami na območju in širše,
- ✓ Univerzo v Mariboru, Pedagoško fakulteto (UM PEF),
- ✓ Zavodom RISA, Centrom za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje,
- ✓ Zvezo Sožitje - zvezo društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije.

Načini sodelovanj:

- ✓ obiski in bralna srečanja v njihovih ustanovah;
- ✓ njihovi obiski knjižnice;
- ✓ bralne skupine;
- ✓ svetovanja;
- ✓ sodelovanje pri izobraževanjih, strokovnih srečanjih, kongresih itd.

V letu 2025 bo kompetenčni center navezal še nekaj novih partnerstev (Center KO-RA, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, Knjižnica slepih in slabovidnih Minke Skaberne ter še nekateri) in ohranil sodelovanje z dosedanjimi.

9.6.1.3 Promocija kompetenčnega centra in lahkega branja

Promocija kompetenčnega centra za lahko branje bo raznolika:

- ✓ redno objavlanje novosti s področja lahkega branja;
- ✓ objavlanje zanimivosti, novosti itd. na Facebook in Instagram strani knjižnice ter na TikToku;
- ✓ redno pošiljanje e-poštna obvestila območnim knjižnicam ter knjižnicam in ustanovam, ki so naročene na prejemanje novic;
- ✓ objava vsaj dveh člankov (poljudnega in strokovnega) v lokalnem in strokovnem časopisu;
- ✓ priprava materialov za stalno promocijsko stojnico;
- ✓ udeležba raznih dogodkov za širšo javnost, kjer bo predstavljeno delovanje kompetenčnega centra za lahko branje.

9.6.1.4 Seznam gradiv za lahko branje ter seznam strokovnega gradiva za delo z ranljivimi ciljnim skupinami

Oba seznama sta dosegljiva na spletni strani Koroške osrednje knjižnice (https://www.knjiznica-ravne.si/kompetencni_center_za_lahko_branje/seznam-literature/).

Seznam gradiv za lahko branje vsebuje vse gradivo, namensko pisano v lahkem branju, in gradivo, ki v temelju ni bilo napisano v lahkem branju, vendar je primerno kronološki starosti uporabnika in ne žali njegovega dostojanstva. Prav tako seznam za lahko branje vsebuje strokovna in informativna dela na temo lahkega branja. Na seznamu so gradiva iz skupine »lahko branje« v zbirki Berem zlahka.

Seznam strokovnega gradiva za delo z ranljivimi ciljnim skupinami vsebuje strokovno gradivo, ki lahko pripomore h kvalitetnejšemu delu za uporabnike ranljivih ciljnih skupin.

9.6.1.5 Strokovna priporočila za razvoj lahkega branja na področju knjižničarstva

Nadgradnja kazalnikov in kriterijev za dostopnost knjižnic (ti so bili izdelani v okviru projekta Lahko je brati in so predstavljeni v strokovni monografiji Lahko je brati: lahko branje za strokovnjake).

Strokovna priporočila na področju lahkega branja in dostopnosti v širšem smislu stremijo k poenotenju storitev in delovanja slovenskih knjižnic za uporabnike z oviranostmi.

9.6.1.6 Priredba besedil v lahko branje na spletni strani KOKR

Kompetenčni center za leto 2025 načrtuje nadaljevanje priredbe relevantnih besedil in dokumentov na spletni strani Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika ter sodelovanja s testnimi bralci - svetovalci.

9.6.1.7 Strokovno svetovanje in sodelovanje z drugimi knjižnicami

- ✓ strokovna podpora drugim knjižnicam na področju lahkega branja in dostopnosti za vse uporabnike;
- ✓ svetovanje drugim knjižnicam glede ureditve prostora in zbirke;
- ✓ omogočanje in spodbujanje proste uporabe celostne grafične podobe in tudi poimenovanja zbirke Berem zlahka;
- ✓ izobraževanje za knjižničarje v partnerstvu s Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto in KSS Minke Skaberne.

9.6.1.8 Organizacija in izvedba strokovnega srečanja

V sodelovanju z zunanjimi partnerji bo organizirano strokovno srečanje na temo vključevanja in dostopnosti knjižnic za različne ciljne skupine.

9.6.1.9 Izobraževanja za strokovne delavce knjižnic

Pripravljena bodo informativna srečanja in izobraževanja za strokovne sodelavce Koroške osrednje knjižnice in knjižnic koroškega območja.

9.6.1.10 Izobraževanja delovne skupine KCLB

Redna izobraževanja delovne skupine kompetenčnega centra, glede na ponudbo MKL, IZUM, NUK in drugih ustanov. Kompetenčni center bo udeležen tudi pri izobraževanjih na neknjižničarskih strokovnih področjih, ki se tičejo dela z osebami z oviranostmi.

9.6.1.11 Storitve za uporabnike lahkega branja in drugega prilagojenega gradiva

Uporabnikom lahkega branja bodo na voljo:

- ✓ posebne ugodnosti, kot so oprostitev članarine in zamudnin;
- ✓ specializirane storitve osebni knjižničar in knjižnica na obisku;
- ✓ predstavitev ponudbe in dejavnosti;
- ✓ izobraževanja za samostojno uporabo knjižnice;
- ✓ vključevanje v smislu raznovrstne dostopnosti in omogočanja razstav in prireditev v izvedbi uporabnikov z oviranostmi;
- ✓ besedila vabil in drugih relevantnih tekstov v preprostejšem jeziku;
- ✓ možnost sodelovanja v obliki prostovoljskega dela v knjižnici in pri prirejanju besedil/dokumentov (testni bralci);
- ✓ različna usposabljanja ter druge aktivnosti po dogovoru.

10 Kazalniki uspešnosti

10.1 Kazalniki uspešnosti: splošne OOK naloge

Kazalniki uspešnosti	
Strokovno srečanje	Organizacija letnega strokovnega srečanja Koroške dobre prakse.
*Ostali kazalniki uspešnosti se nahajajo v sklopu drugih programov oz. oddelkov.	

10.2 Kazalniki uspešnosti: KCLB

Kazalniki uspešnosti	
Prepoznavnost lahkega branja na lokalni in območni ravni med javnostjo in strokovno javnostjo	<ul style="list-style-type: none">✓ mesečne objave promocij, novic in obvestil v lokalnih medijih ali/in na spletu;✓ prispevek na dnevu koroških dobrih praks;✓ vzpostavitev redne promocijske »stojnice« za udeležbo na različnih javnih dogodkih (npr. TVU, dan za lahko branje);✓ strokovno predavanje za uporabnike (zunanjizvajalec);✓ sprotno objavljane posodobitve seznama gradiv v in o lahkem branju ter seznama strokovnega gradiva za delo z ranljivimi ciljnimiskupinami uporabnikov.
Enotno delovanje knjižnic na področju lahkega branja	✓ večje število splošnih knjižnic, ki ima zbirko Berem zlahka ali ekvivalent; rezultati ankete v primerjavi z isto izpred 3 let
Enotno opremljanje knjižničnega gradiva	✓ povečano število splošnih knjižnic, ki uporabljajo celostno grafično podobo zbirke Berem zlahka
Strokovno usposobljeno knjižničarsko osebje	<ul style="list-style-type: none">✓ udeležba na vsaj 4 izobraževanjih, povezanih s tematiko kompetenčnega centra✓ informativno-strokovno srečanje za KOKR in koroške knjižnice
Priprava in izvajanje skupnih projektov	✓ priprava skupnega strokovnega posveta s Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto in Knjižnico slepih in slabovidnih Minke Skaberne
Vključevanje ranljivih ciljnih skupin v aktivnosti knjižnic	<ul style="list-style-type: none">✓ priprava dveh razstav v sodelovanju z uporabniki ranljivih ciljnih skupin✓ priprava 12 vabil v preprostejšem jeziku✓ mentoriranje 2 občasnih prostovoljskih sodelavcev – uporabnikov iz ranljivih ciljnih skupin✓ povečano število uporabnikov storitve knjižnica na obisku in/ali osebni knjižničar

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ povečano število uporabnikov lahkega branja na bralni znački za odrasle ✓ povečano število bralnih srečanj in bralnih skupin
Okrepitev in širitev sodelovanja z različnimi partnerskimi organizacijami	<ul style="list-style-type: none"> ✓ vzpostavitev novih partnerskih sodelovanj z organizacijami iz ožjega in širšega okolja ✓ novi skupni projekti

Pripravile:

Lea Vavkan, višja bibliotekarka, koordinatorica OOK nalog

Mag. Jelka Kos, bibliotekarska specialistka, vodja KCLB

Simona Šuler Pandev, bibliotekarska specialistka, vodja Domoznanskega oddelka

11 PROGRAM DEJAVNOSTI NA OBMEJNEM PODROČJU

Koroška osrednja knjižnica deluje na mejnem območju z Avstrijo, zato posebno pozornost namenja zamejcem, koroškim Slovencem oziroma slovenski manjšini v Avstriji. Za njihove potrebe s sredstvi Ministrstva za kulturo že vrsto let uspešno izvaja nakup knjižničnega gradiva za Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu, ki deluje že od leta 1927, ko jo je ustanovila krščansko-socialna zveza. Knjižnici zgledno sodelujeta že vrsto let. Koroška osrednja knjižnica z neposrednim raznovrstnim sodelovanjem pripomore k ohranjanju slovenskega jezika, ki, žal, na dvojezičnih območjih v Avstriji vse bolj izumira; podpira kulturno ustvarjanje zamejcev v maternem jeziku; razvija bralno pismenost in širi bralno kulturo med različnimi ciljnim skupinami; zadovoljuje informacijske, izobraževalne in kulturne potrebe okolja ter skrbi za pretok informacij in znanja med Slovenijo in slovensko manjšino v Avstriji.

Slovenska študijska knjižnica Celovec je edina javna knjižnica s slovenskim gradivom na avstrijskem Koroškem in največja knjižnica s slovenskim gradivom v Avstriji. Z gradivom oskrbuje več kot dvajset knjižnic slovenskih društev na dvojezičnem ozemlju Koroške v Avstriji. Vključena je v slovensko knjižnično mrežo in povezana s slovenskim kooperativnim bibliografskim sistemom COBISS. V zadnjih letih je svojo dejavnost močno razširila tudi s potujočo knjižnico, ki je bila med bralci zelo lepo sprejeta. Z zadovoljstvom opažamo, da se obisk knjižnice povečuje, k čemur vsekakor pripomoreta bližina gimnazije in trgovske šole, ki ju obiskujejo tudi otroci iz Slovenije.

Program delovanja in sodelovanja Koroške osrednje knjižnice in Slovenske študijske knjižnice je odraz potreb uporabnikov in strokovnih delavcev obeh knjižnic. S programi in projekti bralne kulture za vse uporabniške skupine želita knjižnici še naprej ohranjati zanimanje za slovensko kulturno izročilo, podpirati ustvarjalnost ter ustvarjati najboljše pogoje za krepitev slovenskega in narečnega jezika. V nadaljevanju so omenjeni nekateri bralni projekti in knjižnične storitve, ki se uspešno izvajajo že vrsto let in jih želimo nadaljevati tudi v letu 2025, prav tako je dodanih nekaj novosti.

11.1 Zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in knjižničnih storitev

11.1.1 Medknjižnična izposoja

Na Koroškem ni bibliobusa, zato je večjega pomena medknjižnična izposoja. Z njo se večja dostopnost knjižničnega gradiva v slovenskem jeziku, kar pripomore k dvigu bralne kulture na slovenski in avstrijski strani Koroške. Ker je to do sedaj že utečena praksa, bosta knjižnici z njo nadaljevali tudi v letu 2025.

11.1.2 Potujoča knjižnica

Odkar so v Slovenski študijski knjižnici razširili ponudbo z medknjižnično izposojjo in pravljičnimi uricami, se je zanimanje za aktualno knjižno gradivo precej povečalo. Potujoča knjižnica je izrednega pomena, saj uporabnikom omogoča večji dostop do slovenskih knjig; boljše seznanjenost z aktualno slovensko knjižno zbirko; razširitev ponudbe slovenskih knjig tudi v šolskih knjižnicah; večji vpis v knjižnico.

Prej so morali po knjige v knjižnico, sedaj pa lahko čisto vsaka šola ali društvo naroči knjige, ki jih dobi na zelen naslov. Z ozirom na to, da na Koroškem raste trend in vpis na dvojezične izobraževalne programe, se šole in vrtci na knjižnice obračajo s prošnjo za izposajo slovenskega knjižnega gradiva za dlje časa. Slovenska študijska knjižnica upošteva njihove želje in jim pripravlja gradivo, ki ustreza njihovim učnim potrebam. Do sedaj so z njim oskrbovali šole in vrtce, ki so v neposredni bližini Celovca, bolj oddaljene pa so, glede na dosedanje finančno, kadrovsko in logistično stanje, žal, morali zavrniti. Zanimanje za potujočo knjižnico je veliko, zato si želijo primer dobre prakse prenesti in razširiti še na druge vrtce in šole.

11.1.3 Dostop do e-virov

Koroška osrednja knjižnica bo v dogovoru s Slovensko študijsko knjižnico uporabnikom še naprej omogočala oddaljen dostop do e-virov, ki jih nudi svojim uporabnikom (seznam je na spletni strani Koroške osrednje knjižnice). Pogoj za dostop je včlanitev v Koroško osrednjo knjižnico, saj je treba za izposajo e-gradiv vnesti številko osebne izkaznice in geslo. Za vse, ki knjižnice ne obiskujejo pogosto, je to vsekakor pomembna pridobitev.

11.2 Projekti bralne kulture in informacijskega opismenjevanja za Slovence v zamejstvu

Navedeni bralni projekti so izbrani skrbno in z namenom, da:

- ✓ ohranjajo jezik slovenske manjšine v Avstriji;
- ✓ podpirajo kulturno-umetniško izražanje zamejcev v maternem jeziku;
- ✓ skrbijo za kulturno povezovanje z matičnim narodom;
- ✓ širijo slovensko besedo med Slovenci v zamejstvu;
- ✓ spodbujajo branje v slovenskem jeziku;
- ✓ prihaja do povezovanj na regionalni in mednarodni ravni;
- ✓ se pridobivajo in ohranjajo prijateljski stiki.

11.2.1 Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo z vključitvijo »lahkega branja«

Bralna značka je še vedno najbolj množična motivacijska oblika za branje. V bralni sezoni 2024/2025 knjižnici vstopata v deseto leto čezmejnega slovensko-avstrijskega sodelovanja pri bralni znački za odrasle Korošci pa bukve beremo. Odziv je precejšen, žal pa v zbirki Slovenske študijske knjižnice v Celovcu ni dovolj knjig, ki so na seznamu za bralno značko, zato jih bo Koroška osrednja knjižnica, tako kot vsako leto, dodatno naročila tudi letos. Za bralno značko berejo posamezniki in zaključene bralne skupine.

Na priporočilnem seznamu kakovostne literature je okrog štirideset kakovostnih, raznovrstnih književnih del. Med njimi so aktualne novitete in »dobra stara klasika«, kvalitetnejša beletristika in strokovna literatura. Prav tako nabor vključuje gradivo v lahkem branju. Lahko branje so besedila, napisana v lažje berljivi in lažje razumljivi obliki. Lažje berljivi teksti so pomembni za različne družbene skupine; med drugim so namenjeni ljudem, ki slabo poznajo jezik oziroma slovenščina ni njihov materni jezik.

Bralcem želimo približati tudi izkušnjo sodobnega branja elektronskih knjig na prenosnih napravah.

Bralno dogajanje bo knjižnica popestrila z bralnimi srečanji, v ospredju bo pogovor o prebranih knjigah ali gostovanje izbranega literarnega gosta. Tudi v prihodnje si bomo prizadevali za letno rast števila bralcev ter za prepoznavnost bralne akcije v slovenskem in mednarodnem prostoru. Medgeneracijsko povezovanje je za obstoj in razvoj slovenščine na avstrijski strani Koroške še posebej dragoceno in se utrjuje z branjem za vse generacije.

11.2.2 Projekt branja za mlade Bodi kul, beri ful

Projekt območnosti Bodi kul, beri ful poteka v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika, Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Knjižnici Dravograd, Knjižnici Radlje ob Dravi, Slovenski študijski knjižnici Celovec, v koroških osnovnih in srednjih šolah ter v dvojezičnih srednjih šolah v Celovcu. Namenjen je mladim od 13. do 18. leta. Z njim knjižnica spodbuja bralno motivacijo, seznanja mlade s kakovostno literaturo in vzgaja bralce za vse življenje. Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočilnega seznama ter v zgibanko zapisati osnovne podatke, izpisati tri kulske citate ter podati vtis, komentar o prebrani knjigi. Bralni meni je raznovrsten, bralci lahko posežejo po romanih in zbirkah kratkih zgodb; zbirkah pesmi; stripih in poučnem gradivu. Organizirani bosta uvodna in zaključna prireditve s podelitvijo priznanj.

V prihodnje si knjižnica želi k sodelovanju pritegniti še več dijakov in dijakinj dvojezičnih srednjih šol ter s tem vplivati na krepitev slovenske jezikovne zavesti in zvišati raven znanja slovenskega jezika.

11.2.3 Pogovori o narečju kot vrednoti in bistveni sestavini nesnovne kulturne dediščine

Na avstrijskem Koroškem je ključnega pomena ohranjanje slovenskega jezika, za kar se pripadniki narodnostnih manjšin že desetletja trudijo v asimilaciji s prevladujočim jezikom večine, nemščino. Majhen narod ima vedno priložnost, da mu uspe ohraniti kulturno identiteto, razvijati medkulturni dialog. Pri tem je pomembna narodna in jezikovna zavest vsakega posameznika.

Zavedati se je treba, da slovenščina v javnosti v tem prostoru ni samoumevna in da se raba slovenščine zmeraj bolj opušča. Ena od poti, kako dvigniti pomen slovenščine kot jezika narodne manjšine, je pripovedovanje. Brez volje po predaji jezika potomcem bo jezik izgubljen, zato je treba skrbno gojiti kulturo dialoga na obeh straneh meje. Za dijake bosta organizirana predvidoma dva predavanja, v ospredju bosta neposredno in posredno pripovedovanje v živo, zvočna podoba narečja.

11.2.4 Delavnice kreativnega pisanja

Predvidenih je šest delavnic kreativnega pisanja. Na začetni stopnji bo 10–12 udeležencev spoznavalo evropske pesniške oblike, cikel delavnic se bo sklenil z zaključnim nastopom. Delavnice so namenjene učenju pisanja in bogatitvi slovenske

knjižnega besednjaka. Omenjene delavnice so primer dobre prakse, ki so se v letih 2022–2024 izvajale v Koroški osrednji knjižnici.

11.2.5 Delavnica Kako beremo elektronske knjige

Delavnica bo namenjena učenju uporabe platforme COBISS Ela.

11.3 Strokovno in kulturno sodelovanje knjižnic (strokovne izmenjave)

11.3.1 Zbirka knjižničnega gradiva za lahko branje

Koroška osrednja knjižnica je leta 2022 pridobila naziv Kompetenčni center za lahko branje, kar ji omogoča, da svoje strokovno znanje širi v mreži osrednjih območnih knjižnic ter širšo javnost seznanja z lahkim branjem. Slovenska študijska knjižnica v Celovcu je v sodelovanju s Koroško osrednjo knjižnico uredila zbirko s prilagojenim gradivom za lahko branje, za obmejno knjižnico bo še naprej nabavljala gradivo in jim nudila strokovno pomoč.

11.3.2 Digitalna soba pobega

Nova pridobitev v Koroški osrednji knjižnici ponuja interaktivno izkušnjo – udeleženci lahko rešujejo uganke in naloge v digitalnem okolju. Gre za kombinacijo tradicionalne sobe pobega in digitalne tehnologije. Udeleženci s skupnimi močmi rešujejo različne izzive, ki jih vodijo skozi zgodbo in jih na koncu pripeljejo do rešitve oz. »pobega«, hkrati pa skozi reševanje spoznavajo knjižnico na drugačen način. Namen digitalne sobe pobega je spodbuditi sodelovanje, izboljšati kognitivne sposobnosti ter predstaviti knjižnico kot sodoben prostor za učenje in zabavo. Primerna je za mlade in za starejše, zasnovana je tako, da krepi timsko delo, logično razmišljanje in kreativnost. Na preizkus v digitalno sobo pobega bomo povabili skupino iz Slovenske študijske knjižnice.

11.3.3 Obrazi slovenskih pokrajin

Nacionalni domoznanski portal Obrazi slovenskih pokrajin (v nadaljevanju OSP) je spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin ter Slovencev v zamejstvu in po svetu. Uredništvo za leksikon Korošci (vključno s Slovenci v zamejstvu in po svetu) je v Koroški osrednji knjižnici. Na portal dodajamo prepoznavne koroške obraze, ki so bili rojeni ali so se šolali na slovenski in avstrijski strani Koroške, in so odsev kakovosti bivanja v kraju. Pri tem nacionalnem projektu sodeluje tudi Slovenska študijska knjižnica v Celovcu.

Tudi v letu 2025 bomo spodbujali ljudi k sodelovanju s predlogi gesel in poskušali pridobiti še kakšnega vnašalca, da bo nabor gesel na letni ravni višji. Portal OSP bomo promovirali na spletni strani knjižnice in družbenem omrežju Facebook, na razpolago bo promocijsko gradivo.

11.3.4 Pravljične urice z Dadijem in miško Mišo

Projekt organizirata Slovenska prosvetna zveza in Slovenska študijska knjižnica v Celovcu v sodelovanju s Koroško osrednjo knjižnico. Pravljične urice so namenjene dvojezičnim ljudskim šolam, vrtcem in vsem dvojezičnim otrokom na avstrijskem Koroškem, ki obiskujejo Slovensko študijsko knjižnico. Na njih izvaja prebere pravljico, ki ustreza jezikovni kompetenci otrok, ki se udeležijo pravljicne urice. Pravljico popestri z možgansko telovadbo, uganko, ki spodbuja divergentno razmišljanje, predvsem pa z doživetim pripovedovanjem. Z zanimivimi pravljicnimi urami knjižnica spodbuja bralno pismenost v slovenskem jeziku ter promovira in dviga bralno kulturo, zato bo izvajalka predvidoma dve pravljicni urici kot primer dobre prakse izvedla tudi v Koroški osrednji knjižnici.

11.3.5 Glasno branje

Glasno branje je projekt, ki ga izvajajo zaposleni v Slovenski študijski knjižnici. Svojim uporabnikom berejo na glas, kar bi radi prebrali sami, a tega ne (z)morejo ali ne znajo. Pomagajo jim pri treningu glasnega in pravilnega branja ter jih učijo pravilne izgovorjave. Berejo tako slovenske kot nemške knjige.

11.3.6 Dodajanje novih (otroških) vsebin na kanal Youtube

V Slovenski študijski knjižnici z različnimi projekti spodbujajo medkulturni dialog z močno željo po povezovanju in sodelovanju z okoljem, v katerem delujejo. Poudarjajo pomen splošnega dostopa do obeh kultur, kar je na tem območju resnično bogastvo.

Glavne teme, ki jih želijo tudi v prihodnje posredovati prek video vsebin:

- ✓ pravljicne urice s povabilom v knjižnico;
- ✓ ustvarjalnice za otroke z informacijami o knjigah na določeno temo;
- ✓ starševski nasvet, s poudarkom na ustrezni literaturi s področja vzgoje, kakovostnega preživljanja prostega časa, različnih ustvarjalnih dejavnosti ...;
- ✓ uganke za otroke in odrasle – rubrika (koroški) pisatelj se predstavi (po videu odgovarja na vprašanja udeležencev), s povabilom, da si lahko njegova dela tudi izposodijo.

11.3.7 Strokovno srečanje knjižničarjev

Strokovna srečanja so namenjena izmenjavi dobrih praks, dosedanjih izkušenj in težav, medsebojnemu spoznavanju in enakomernejšemu razvoju dejavnosti splošnih knjižnic na obmejnem območju.

Pripravila:

dr. Manja Miklavc, samostojna strokovna svetovalka

12 STORITVE IN DEJAVNOSTI V ENOTAH KNJIŽNICE

12.1 Krajevne enote I

12.1.1 Knjižnica Črna na Koroškem

Za Knjižnico Črni na Koroškem sta v letu 2025 predvideni po dve prireditvi za odrasle letno, ena v prvem polletju, druga v drugem. Predvidoma se bo v prvi polovici leta kot gost predstavil domačin, v drugi priznan slovenski ustvarjalec.

Predvidene prireditve bodo kakovostne, potekale bodo v sodelovanju z občino. Glede na pričakovan obisk se bomo dogovorili tudi glede prostora, v katerem bo potekala posamezna prireditev.

12.1.2 Dejavnosti za otroke in mladino v Knjižnici Črna na Koroškem

Pravljične ure z ustvarjalnimi delavnicami

V knjižnici Črna potekajo od oktobra do maja vsak zadnji četrtek v mesecu, namenjene so otrokom od 4 do 10 let, brez spremstva staršev. V šolskem letu 2024/25 je predvidenih sedem pravljičnih ur.

Tematske razstave za otroke in mladino

Razstave pripravljamo ob jubilejih otroških in mladinskih pisateljev, pesnikov, ilustratorjev, ob pomembnejših slovenskih in svetovnih tematskih dnevih in praznikih, ob obletnicah knjižnih založb, zbirk, nagrad ipd. Zelo dober obisk in ogled razstav, pripravljenih je bilo osem razstav, čez 400 ogledov. V šolskem letu 2024/25 bomo sodelovali z Vrtcem Kralja Matjaža, kjer bodo v knjižnici čez leto pripravili štiri razstave.

Dopoldanske ure pravljic

Ure pravljic potekajo po dogovoru z Vrtcem Kralja Matjaža Črna na Koroškem in OŠ Črna na Koroškem.

Bibliopedagoške ure in vodeni ogledi

Na ogled in predstavitev knjižnice ter dejavnosti povabimo učence osnovne šole Črna na Koroškem.

Prvošolci na obisku

Na obisk v knjižnico povabimo učence prvih razredov, kjer jim predstavimo knjižnico, storitve in dejavnosti, ki so jim namenjene; ob obisku dobijo tudi vpisnico.

Predšolska bralna značka Petra Nosa

Predšolska bralna značka poteka od oktobra do aprila v sodelovanju z Vrtcem Kralja Matjaža, z vrtcem želimo sodelovati pri čim bolj kakovostni knjižni in knjižnični vzgoji otrok, privzganju dobrega odnosa do knjige in branja; spodbujanju staršev k sodelovanju, obiskom knjižnice. V Koroški osrednji knjižnici pripravimo priporočilni seznam za predšolske otroke in ga posredujemo vrtcem. Predšolski otroci obnovijo ali ilustrirajo vsebino 4 knjig (slikanice, basni, pravljice ali pesmice ipd.). V knjižnici jim

pripravimo ure pravljic po dogovoru; konec leta otroke povabimo na zaključno prireditev (lutke ipd.) s podelitvijo priznanj

Knjižna uganka

Uganka je namenjena otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole, pripravimo jo 10-krat letno in izžrebance iz vsake enote nagradimo s knjigo. Zelo dober odziv akcije, sodelujočih čez 200 otrok.

Akcija poletnega branja Poletnice (julij, avgust)

Projekt promovira pristočasno branje in je namenjen mladim med 7. in 14. letom. Na letak s prijavnico napišejo seznam prebranega med poletnimi počitnicami in ga oddajo v knjižnici. V septembru organiziramo zaključno prireditev s podelitvijo nagrad za najboljše bralce.

Projekt za mlade Bodi kul, beri ful

Projekt, ki poteka vsako leto od oktobra do aprila, je namenjen mladim, starim od 13 do 18 let. Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama in izpolniti zgibanko. Projekt se začne z uvodno prireditvijo in konča z zaključno prireditvijo ter podelitvijo priznanj in nagrad. Pri projektu sodelujejo tudi učenci OŠ Črna na Koroškem, v šolskem letu 2024/2025 si bomo prizadevali, da bi pri projektu sodelovalo še več učencev.

Grajski »žaklički« (julij, avgust), nova dejavnost

V juliju in avgustu pripravimo pakete počitniškega branja za cicibane, pionirje in mladino. V vsakem žakličku je skritih pet knjig, leposlovnih in poučnih. Poleg knjig, ki otrokom popestrijo brezskrbne poletne dni, se v žakličku skriva posebno darilo za vsakega marljivega bralca.

Program družinske pismenosti DRUŽI Nas branje

Cilj programa je, da mladim družinam predstavimo pomen branja za otroke, družino, stopnjo pismenosti ter knjižnico, knjižnične storitve in dejavnosti. Program: 4 družinska srečanja, skupno branje doma, obisk pravljčnih ur, knjižničnih prireditev in delavnic; darilo dobrodošlice vsaki družini – beležka s seznamom in kuponi ter pisalo; na koncu nagrada sodelujočim.

Knjižni čvek (nova dejavnost)

Mladim predstavimo nove, zanimive mladinske knjige, ki izstopajo po vsebini in izvedbi. Dejavnost je namenjena učencem tretje triade osnovnih šol.

12.1.3 Knjižnica Mežica

Za Knjižnico Mežica sta v letu 2025 predvideni po dve prireditvi za odrasle letno, ena v prvem polletju, druga v drugem. Predvidoma se bo v prvi polovici leta kot gost predstavil domačin, v drugi priznan slovenski ustvarjalec.

Predvidene prireditve bodo kakovostne, potekale bodo v sodelovanju z občino. Glede na pričakovan obisk se bomo dogovorili tudi glede prostora, v katerem bo potekala posamezna prireditev.

12.1.4 Dejavnosti za otroke in mladino v Knjižnici Mežica

Pravljичne ure z ustvarjalnimi delavnicami

V knjižnici Mežica potekajo od oktobra do maja vsako tretjo sredo v mesecu, namenjene so otrokom od 4 do 10 let, brez spremstva staršev. V šolskem letu 2024/25 je predvidenih sedem pravljичnih ur.

Tematske razstave za otroke in mladino

Razstave pripravljamo ob jubilejih otroških in mladinskih pisateljev, pesnikov, ilustratorjev, ob pomembnejših slovenskih in svetovnih tematskih dnevih in praznikih, ob obletnicah knjižnih založb, zbirk, nagrad ipd. Zelo dober obisk in ogled razstav, pripravljenih je bilo deset razstav, čez 600 ogledov. V šolskem letu 2024/25 bomo sodelovali z Vrtcem Mežica, kjer bodo v knjižnici čez leto pripravili štiri razstave.

Dopoldanske ure pravljic

Ure pravljic potekajo po dogovoru z Vrtcem Mežica in OŠ Mežica.

Bibliopedagoške ure in vodeni ogledi

Na ogled in predstavitev knjižnice ter dejavnosti povabimo učence osnovne šole Mežica.

Prvošolci na obisku

Na obisk v knjižnico povabimo učence prvih razredov, kjer jim predstavimo knjižnico, storitve in dejavnosti, ki so jim namenjene; ob obisku dobijo tudi vpisnico.

Predšolska bralna značka Petra Nosa

Predšolska bralna značka poteka od oktobra do aprila v sodelovanju z Vrtcem Mežica, z vrtcem želimo sodelovati pri čim bolj kakovostni knjižni in knjižnični vzgoji otrok, privzganju dobrega odnosa do knjige in branja; spodbujanju staršev k sodelovanju, obiskom knjižnice. V Koroški osrednji knjižnici pripravimo priporočilni seznam za predšolske otroke in ga posredujemo vrtcem. Predšolski otroci obnovijo ali ilustrirajo vsebino 4 knjig (slikanice, basni, pravljice ali pesmice ipd.). V knjižnici jim pripravimo ure pravljic po dogovoru; konec leta otroke povabimo na zaključno prireditev (lutke ipd.) s podelitvijo priznanj

Knjižna uganka

Uganka je namenjena otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole, pripravimo jo 10-krat letno in izžrebanke iz vsake enote nagradimo s knjigo. Zelo dober odziv akcije, sodelujočih čez 200 otrok.

Akcija poletnega branja Poletnice (julij, avgust)

Projekt promovira prostočasno branje in je namenjen mladim med 7. in 14. letom. Na letak s prijavnico napišejo seznam prebranega med poletnimi počitnicami in ga oddajo v knjižnici. V septembru organiziramo zaključno prireditev s podelitvijo nagrad za najboljše bralce.

Projekt za mlade Bodi kul, beri ful

Projekt, ki poteka vsako leto od oktobra do aprila, je namenjen mladim, starim od 13 do 18 let. Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama in izpolniti zgibanko Projekt se začne z uvodno prireditvijo in konča z zaključno prireditvijo ter podelitvijo priznanj in nagrad. Pri projektu sodelujejo tudi učenci OŠ Mežica, v šolskem letu 2024/2025 si bomo prizadevali, da bi pri projektu sodelovalo še več učencev.

Grajski »žaklčki« (julij, avgust), nova dejavnost

V juliju in avgustu pripravimo pakete počitniškega branja za cicibane, pionirje in mladino. V vsakem žaklčku je skritih pet knjig, leposlovnih in poučnih. Poleg knjig, ki otrokom popestrijo brezskrbne poletne dni, se v žaklčku skriva posebno darilo za vsakega marljivega bralca.

Program družinske pismenosti DRUŽI Nas branje

Cilj programa je, da mladim družinam predstavimo pomen branja za otroke, družino, stopnjo pismenosti ter knjižnico, knjižnične storitve in dejavnosti. Program: 4 družinska srečanja, skupno branje doma, obisk pravljicnih ur, knjižničnih prireditev in delavnic; darilo dobrodošlice vsaki družini – beležka s seznamom in kuponi ter pisalo; na koncu nagrada sodelujočim.

Knjižni čvek (nova dejavnost)

Mladim predstavimo nove, zanimive mladinske knjige, ki izstopajo po vsebini in izvedbi. Dejavnost je namenjena učencem tretje triade osnovnih šol.

12.1.5 Knjižnica Prevalje

V Knjižnici Prevalje bomo v letu 2025 nadaljevali s tradicionalnimi bralnimi srečanji Knjižna paberkovanja. Potekala bodo od novembra do maja, pripravljata jih strokovni sodelavki iz Koroške osrednje knjižnice.

Namenjena so predvsem starejšim bralcem, da se bolje znajdejo v knjižni produkciji na trgu. Za paberkovalke in paberkovalce bosta mesečno pripravljali izbor desetih knjig, ki jih bosta predstavile. V ospredju bodo knjižne novitete. Ob izidu dela domačega avtorja bo ta priložnostno kot gost povabljen na bralno srečanje.

12.1.6 Dejavnosti za otroke in mladino v Knjižnici Prevalje

Pravljicne ure z ustvarjalnimi delavnicami

V knjižnici Prevalje potekajo od oktobra do maja vsak drugi četrtek v mesecu, namenjene so otrokom od 4 do 10 let, brez spremstva staršev. V šolskem letu 2024/25 je predvidenih sedem pravljicnih ur.

Tematske razstave za otroke in mladino

Razstave pripravljamo ob jubilejih otroških in mladinskih pisateljev, pesnikov, ilustratorjev, ob pomembnejših slovenskih in svetovnih tematskih dnevih in praznikih, ob obletnicah knjižnih založb, zbirk, nagrad ipd. Zelo dober obisk in ogled razstav,

pripravljenih je bilo osem razstav, čez 400 ogledov. V šolskem letu 2024/25 bomo sodelovali z Vrtcem Krojaček Hlaček Prevalje, kjer bodo v knjižnici čez leto pripravili štiri razstave.

Dopoldanske ure pravljic

Ure pravljic potekajo po dogovoru z Vrtcem Krojačka Hlačka Prevalje in OŠ Franja Goloba Prevalje.

Bibliopedagoške ure in vodeni ogledi

Na ogled in predstavitev knjižnice ter dejavnosti povabimo učence Osnovne šole Prevalje.

Prvošolci na obisku

Na obisk v knjižnico povabimo učence prvih razredov, kjer jim predstavimo knjižnico, storitve in dejavnosti, ki so jim namenjene; ob obisku dobijo tudi vpisnico.

Predšolska bralna značka Petra Nosa

Predšolska bralna značka poteka od oktobra do aprila v sodelovanju z Vrtcem Krojačka Hlačka Prevalje, z vrtcem želimo sodelovati pri čim bolj kakovostni knjižni in knjižnični vzgoji otrok, privzganju dobrega odnosa do knjige in branja; spodbujanju staršev k sodelovanju, obiskom knjižnice. V Koroški osrednji knjižnici pripravimo priporočilni seznam za predšolske otroke in ga posredujemo vrtcem. Predšolski otroci obnovijo ali ilustrirajo vsebino 4 knjig (slikanice, basni, pravljice ali pesmice ipd.). V knjižnici jim pripravimo ure pravljic po dogovoru; konec leta otroke povabimo na zaključno prireditev (lutke ipd.) s podelitvijo priznanj

Knjižna uganka

Uganka je namenjena otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole, pripravimo jo 10-krat letno in izžrebanke iz vsake enote nagradimo s knjigo. Zelo dober odziv akcije, sodelujočih čez 200 otrok.

Akcija poletnega branja Poletnice (julij, avgust)

Projekt promovira pristočasno branje in je namenjen mladim med 7. in 14. letom. Na letak s prijavnico napišejo seznam prebranega med poletnimi počitnicami in ga oddajo v knjižnici. V septembru organiziramo zaključno prireditev s podelitvijo nagrad za najboljše bralce.

Projekt za mlade Bodi kul, beri ful

Projekt, ki poteka vsako leto od oktobra do aprila, je namenjen mladim, starim od 13 do 18 let. Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama in izpolniti zgibanko Projekt se začne z uvodno prireditvijo in konča z zaključno prireditvijo ter podelitvijo priznanj in nagrad. Pri projektu sodelujejo tudi učenci OŠ Prevalje, v šolskem letu 2024/2025 si bomo prizadevali, da bi pri projektu sodelovalo še več učencev.

Grajski »žaklički« (julij, avgust), nova dejavnost

V juliju in avgustu pripravimo pakete počitniškega branja za cicibane, pionirje in mladino. V vsakem žaklčku je skritih pet knjig, leposlovnih in poučnih. Poleg knjig, ki otrokom popestrijo brezskrbne poletne dni, se v žaklčku skriva posebno darilo za vsakega marljivega bralca.

Program družinske pismenosti DRUŽI Nas branje

Cilj programa je, da mladim družinam predstavimo pomen branja za otroke, družino, stopnjo pismenosti ter knjižnico, knjižnične storitve in dejavnosti. Program: 4 družinska srečanja, skupno branje doma, obisk pravljčnih ur, knjižničnih prireditev in delavnic; darilo dobrodošlice vsaki družini – beležka s seznamom in kuponi ter pisalo; na koncu nagrada sodelujočim.

Knjižni čvek (nova dejavnost)

Mladim predstavimo nove, zanimive mladinske knjige, ki izstopajo po vsebini in izvedbi. Dejavnost je namenjena učencem tretje triade osnovnih šol.

12.2 Krajevne enote II

12.2.1 Knjižnica Kotlje

12.2.2 Dejavnosti za otroke in mladino v Knjižnici Kotlje

Pravljčne ure z ustvarjalnimi delavnicami

V knjižnici Kotlje potekajo od oktobra do maja vsak prvi ponedeljek v mesecu , namenjene so otrokom od 4 do 10 let, brez spremstva staršev. V šolskem letu 2024/25 je predvidenih sedem pravljčnih ur.

Dopoldanske ure pravljic

Ure pravljic potekajo po dogovoru z Vrtcem Levi devžej, zelo dober obisk (izvedenih 10 pravljčnih ur, 250 otrok).

Predšolska bralna značka Petra Nosa

Predšolska bralna značka poteka od oktobra do aprila v sodelovanju z Vrtcem Kralja Matjaža, z vrtcem želimo sodelovati pri čim bolj kakovostni knjižni in knjižnični vzgoji otrok, privzganju dobrega odnosa do knjige in branja; spodbujanju staršev k sodelovanju, obiskom knjižnice. V Koroški osrednji knjižnici pripravimo priporočilni seznam za predšolske otroke in ga posredujemo vrtcem. Predšolski otroci obnovijo ali ilustrirajo vsebino 4 knjig (slikanice, basni, pravljice ali pesmice ipd.). V knjižnici jim pripravimo ure pravljic po dogovoru; konec leta otroke povabimo na zaključno prireditev (lutke ipd.) s podelitvijo priznanj

Knjižna uganka

Uganka je namenjena otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole, pripravimo jo 10-krat letno in izžrebanke iz vsake enote nagradimo s knjigo. Zelo dober odziv akcije, sodelujočih čez 150 otrok.

Akcija poletnega branja Poletnice (julij, avgust)

Projekt promovira prostočasno branje in je namenjen mladim med 7. in 14. letom. Na letak s prijavnico napišejo seznam prebranega med poletnimi počitnicami in ga oddajo v knjižnici. V septembru organiziramo zaključno prireditev s podelitvijo nagrad za najboljše bralce.

Projekt za mlade Bodi kul, beri ful

Projekt, ki poteka vsako leto od oktobra do aprila, je namenjen mladim, starim od 13 do 18 let. Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama in izpolniti zgibanko. Projekt se začne z uvodno prireditvijo in konča z zaključno prireditvijo ter podelitvijo priznanj in nagrad.

Grajski »žaklički« (julij, avgust), nova dejavnost

V juliju in avgustu pripravimo pakete počitniškega branja za cicibane, pionirje in mladino. V vsakem žakličku je skritih pet knjig, leposlovnih in poučnih. Poleg knjig, ki otrokom popestrijo brezskrbne poletne dni, se v žakličku skriva posebno darilo za vsakega marljivega bralca.

Program družinske pismenosti DRUŽI Nas branje

Cilj programa je, da mladim družinam predstavimo pomen branja za otroke, družino, stopnjo pismenosti ter knjižnico, knjižnične storitve in dejavnosti. Program: 4 družinska srečanja, skupno branje doma, obisk pravljicnih ur, knjižničnih prireditev in delavnic; darilo dobrodošlice vsaki družini – beležka s seznamom in kuponi ter pisalo; na koncu nagrada sodelujočim.

12.3 Izposojevališča

12.3.1 Izposojevališče Leše

12.3.2 Dejavnosti za otroke in mladino v Izposojevališču Leše

Dopoldanske ure pravljic

Ure pravljic potekajo po dogovoru z Vrtcem Leše in Podružnico OŠ Leše.

Predšolska bralna značka Petra Nosa

Predšolska bralna značka poteka od oktobra do aprila v sodelovanju z Vrtcem Kralja Matjaža, z vrtcem želimo sodelovati pri čim bolj kakovostni knjižni in knjižnični vzgoji otrok, privzganju dobrega odnosa do knjige in branja; spodbujanju staršev k sodelovanju, obiskom knjižnice. V Koroški osrednji knjižnici pripravimo priporočilni seznam za predšolske otroke in ga posredujemo vrtcem. Predšolski otroci obnovijo ali ilustrirajo vsebino 4 knjig (slikanice, basni, pravljice ali pesmice ipd.). V knjižnici jim pripravimo ure pravljic po dogovoru; konec leta otroke povabimo na zaključno prireditev (lutke ipd.) s podelitvijo priznanj

Akcija poletnega branja Poletnice (julij, avgust)

Projekt promovira prostočasno branje in je namenjen mladim med 7. in 14. letom. Na letak s prijavnico napišejo seznam prebranega med poletnimi počitnicami in ga oddajo v knjižnici. V septembru organiziramo zaključno prireditev s podelitvijo nagrad za najboljše bralce.

Projekt za mlade Bodi kul, beri ful

Projekt, ki poteka vsako leto od oktobra do aprila, je namenjen mladim, starim od 13 do 18 let. Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama in izpolniti zgibanko Projekt se začne z uvodno prireditvijo in konča z zaključno prireditvijo ter podelitvijo priznanj in nagrad.

12.3.3 Izposojevališče Žerjav

12.3.4 Dejavnosti za otroke in mladino v Izposojevališču Žerjav

Knjižna uganka

Uganka je namenjena otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole, pripravimo jo 10-krat letno in izžrebanke iz vsake enote nagradimo s knjigo. Zelo dober odziv akcije, sodelujočih čez 50 otrok.

Akcija poletnega branja Poletnice (julij, avgust)

Projekt promovira prostočasno branje in je namenjen mladim med 7. in 14. letom. Na letak s prijavnico napišejo seznam prebranega med poletnimi počitnicami in ga oddajo v knjižnici. V septembru organiziramo zaključno prireditev s podelitvijo nagrad za najboljše bralce.

Projekt za mlade Bodi kul, beri ful

Projekt, ki poteka vsako leto od oktobra do aprila, je namenjen mladim, starim od 13 do 18 let. Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočenega seznama in izpolniti zgibanko Projekt se začne z uvodno prireditvijo in konča z zaključno prireditvijo ter podelitvijo priznanj in nagrad.

Pripravili:

Maja Dretnik, višja bibliotekarka, vodja Oddelka za otroke in mladino

Dr. Manja Miklavc, samostojna strokovna svetovalka

13 PRIREDITVENA IN RAZSTAVNA DEJAVNOST

13.1 Prireditvena dejavnost

Zakon o knjižničarstvu (2015) v 16. členu določa, da poleg pridobivanja, hranjenja in izposoje knjižničnega gradiva ter informacijskega opismenjevanja uporabnikov knjižnica organizira in izvaja vseživljenjsko izobraževanje ter kulturne in kulturno-izobraževalne prireditve. Splošne knjižnice izvajajo tudi domoznanstvo, razvijajo bralno kulturo in različne oblike pismenosti, v program vključujejo dejavnosti in prireditve za skupine s posebnimi potrebami.

Knjižnica si prizadeva, da je tudi središče za sproščeno medsebojno izmenjavo mnenj, izkušenj, kakovostnih kulturnih doživetij, prostor, v katerem obiskovalci aktivno preživljajo prosti čas. Vsaka prireditev je edinstvena, vnaprej zamišljena, načrtovana, organizirana in skrbno izpeljana aktivnost, sestavljena iz niza dogodkov.

Koroška osrednja knjižnica bo v letu 2025 stremela k zadovoljevanju potreb širokega kroga različnih ciljnih skupin in skladno s finančnimi, prostorskimi (tudi glede na razpoložljiva sredstva, opremo, inventar), kadrovskimi zmogljivostmi organizirala in izvedla kakovosten delovni program za prireditve. Prioriteta so prireditve, s katerimi bo knjižnica promovirala uporabo knjižnične zbirke, prostorov ali storitev ter z raznovrstno ponudbo bogatila kulturni hram in ponosno ohranjala kulturno, informacijsko, izobraževalno, razvedrilno, družbeno aktivno vlogo v lokalni skupnosti. Organizacija in poznejša izvedba prireditve bosta odvisni od knjižnice kot organizatorke in od posameznikov, ki bodo imeli interes, da s svojim deležem prispevajo k uresničitvi prireditve. Tudi v prihodnje bo potekalo sodelovanje z raznimi organizacijami, društvi in posamezniki, s čimer bo knjižnica opravičila status središča kulturnega dogajanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni.

13.1.1 Oblikovanje programa prireditev in promocija

Koroška osrednja knjižnica bo pri osnovnih usmeritvah poskušala čim bolj upoštevati aktivno vlogo knjižnice v lokalnem okolju (poslanstvo knjižnice se konkretizira glede na potrebe lokalne skupnosti), strokovne okvirje ter organizirati prireditve za različne ciljne skupine uporabnikov knjižnice. Knjižnica ima jasno opredeljene prireditvene vrednote, ki jih prepoznamo v delovanju celotnega kolektiva.

Pri izvajanju programa za prireditveno dejavnost bo sledila smernicam prireditev, koordinirala terminske in vsebinske načrte ter upoštevala protokol izvedbe prireditev. Glavnino prireditev bo organizirala in izvedla v Koroški osrednji knjižnici na Ravnah na Koroškem, po dogovoru tudi v Knjižnici Prevalje, Knjižnici Mežica in Knjižnici Črna na Koroškem.

Udeležba na prireditvah, razstavah in drugih dejavnostih bo brezplačna. Delovni program se bo načrtoval dolgoročno, letno in mesečno. Pri načrtovanju se bo upoštevalo poslanstvo knjižnice, vrednotilo cilje in finančni okvir. Uspeh bo odvisen od predanosti delu in vseh posameznikov, ki bodo prispevali k uresničitvi vsake posamezne prireditve.

Organizacija programa prireditev bo zajemala nabor in izbor vsebin, komunikacijo z izvajalci, protokol izvedbe prireditve, finančna sredstva, promocijo itd. Pri tem se bo vodja prireditvene dejavnosti posluževala svojih znanj s področja organizacije, komunikacijskih veščin in etične komponente, konkretnih strokovnih in vsebinskih znanj, odvisno od vrste in velikosti prireditve ter vsebinskega področja, ki ga bo pokrivala prireditev.

Pri prireditveni dejavnosti se bo marsikdaj intuitivno, na podlagi opazovanja na prireditvah in neformalnega stika z udeleženci vrednotilo izbiro, kakovost in izvedbo prireditev, kar se bo potem upoštevalo pri nadaljnjih korakih (vrednotenju, kaj knjižnica dela dobro in kaj bi še lahko izboljšala).

Za kulturni utrip knjižnice je pomembno, da ostaja aktualna in se aktivno spoprijema z izzivi, ki jih prinaša čas. Inovativnost ohranja ob združevanju tradicionalnih in modernih pristopov. Javne knjižnične prireditve so večje ali manjše; so za različne ciljne skupine; različnih formatov itd.

Vrste prireditev:

- ✓ *po vsebini/tematiki*: literarni večer; pravljlični/pripovedovalski večer; strokovno predavanje; potopis; koncert; gledališka predstava; razstava (likovna, fotografska, tematska, priložnostna); predavanje ali delavnica za firbčne (prakse za duhovno in osebno rast; astrologija; alternativne metode zdravljenja ...) itd.;
- ✓ *po velikosti oziroma pomenu*: število obiskovalcev, pomen za lokalno ali širše okolje;
- ✓ *glede na ciljno skupino*: otroci, mladi, odrasli, posebne skupine uporabnikov;
- ✓ *druge prireditve v prostorih knjižnice*: prostore (razstavišče, Kuharjevo dvorano, čitalnici ipd.) bomo odstopili za razne prireditve in dejavnosti.

Kriteriji kakovosti za posamezno prireditev:

- ✓ reference avtorja;
- ✓ prepoznavnost izvajalca v javnosti, npr. prejemniki nagrad ipd.;
- ✓ kakovost (umetniška vrednost vsebine; originalnost, npr. knjižnega dela);
- ✓ priložnost bomo dajali domačinom;
- ✓ izvirnost;
- ✓ ustreznost teme glede na cilje programa;
- ✓ pričakovani obisk;
- ✓ tradicija (prireditev se ponavlja skozi daljše obdobje);
- ✓ pričakovani medijski odzivi in kritike ipd.

Vse prireditve, ki jih prireja knjižnica, so zelo pomembne za predstavitev širše knjižnične dejavnosti. Tudi v prihodnje bo v delovnem programu prostor za simbolična praznovanja, kot so svetovni dan poezije, noč knjige, teden otroka, teden slovenskih splošnih knjižnic, Ta veseli dan kulture itd. Vrata bodo odprta tudi za novitete in nova sodelovanja.

Tradicionalni knjižni(čni) projekti Koroške osrednje knjižnice za odrasle so:

- ✓ Bralna značka za odrasle **Korošci pa bukve beremo**, ki v sezoni 2024/2025 vstopa že v sedemnajsto leto branja. Pri njej sodelujejo posamezniki in zaključene bralne skupine iz vseh koroških splošnih knjižnic in Slovenske

študijske knjižnice v Celovcu. Bralna značka je prostovoljno gibanje za spodbujanje branja, branje je izziv razmišljujočemu umu in živahen spodbujevalec domišljije. Knjižnica želi, da so bralci v najboljši bralni kondiciji, zato jim priporoča dovolj zahtevna in kakovostna besedila ter pri tem upošteva njihove pozitivne povratne informacije.

- ✓ **Knjižna paberkovanja** potekajo že od leta 2009. Paberkovati pomeni priložnostno, nesistematsko zbirati. Na bralnih srečanjih, ki bodo potekala od novembra do maja, predvidoma vsak tretji torek na Prevaljah, vsak tretji četrtek pa na Ravnah, bosta knjižničarki predstavili 10–15 knjižnih novitet oziroma knjig po lastnem izboru. Namen predstavitev knjig je, da se bodo uporabniki bolje znašli v bogati ponudbi na trgu in glede na svoje zanimanje izbirali knjige, ki so jim blizu. Tudi v letu 2025 bo knjižnica poskrbela, da se bodo obiskovalci v družbi ljubiteljic knjig počutili toplo in sprejeto ter da se jim bodo v glavi porajale nove ideje, v srcu pa mir.
- ✓ **Festival Čiči – zmeraj prinesi si koco! in Knjižne olimpijske igre**, s katerim knjižnica širi bralno kulturo tudi pod krošnjami dreves grajskega parka. Za vse vedoželjneže in kulturoljubce bo knjižnica tudi v letu 2025 slovesno odprla Poletno čitalnico pod magnolijo ter za vse generacije pripravila pester kulturno-izobraževalni program z dobro mero zabave.

Knjižnica bo širšo javnost o programu prireditev in knjižničnih aktivnostih obveščala v mesečnem napovedniku, v katerem bo poskrbela za privlačnost opisa prireditve, na družbenih omrežjih (Facebook in Instagram profil knjižnice) in spletni strani knjižnice pod razdelkom Dogodki. Kratko besedilo za napovednik prireditev bo treba oddati do 10. v mesecu za naslednji mesec.

Napovednik in vabila na prireditve bo knjižnica pošiljala na dom (trenutno imamo okrog 250 naslovnikov) in v ustrezni obliki po e-pošti. Vabila na raznovrstne prireditve bodo objavljena na oglasnih deskah v prostorih knjižnice in njenih enotah ter na oglasnih deskah v lokalni skupnosti.

Program prireditvene dejavnosti za odrasle bo v letu 2025 kakovosten, vsebinsko in tematsko raznovrsten in bogat. Knjižnica bo mesečno izvedla 4–6 oblik prireditvene dejavnosti za odrasle, na letni ravni okrog 60. Knjižnica se bo še naprej trudila, da bodo prireditve zadovoljevale želje in pričakovanja obiskovalcev ter da jim bo njihovo dogajanje ostalo v čim lepšem in trajnem spominu.

Pripravila:

dr. Manja Miklavc, samostojna strokovna svetovalka, vodja prireditvene dejavnosti

13.1.2 Festival ČIČI – zmeraj prinesi si koco! in Knjižne olimpijske igre (KOI)

Knjižnica tradicionalno odpira vrata poletju in brezkrbnemu branju, ko s festivalom ČIČI (5. in 6. junij 2025) slovesno odpremo Poletno čitalnico pod magnolijo ter širimo bralno kulturo pod krošnje dreves Grajskega parka. Pester kulturnoizobraževalni program festivala s stalnicami kot so: Modrovanje pod lipo, fotografska razstava v drevesni galeriji Grajskega parka, dogodek za najmlajše, Iskanje knjižnega zaklada, gostujoči glasbeniki ali gledališčniki za malo večje in večje ter 'češnja na torti' – Knjižne olimpijske igre. Vse to nudi naš dvodnevni festival ČIČI – Zmeraj prinesi si koco!

13.2 Razstavna dejavnost

V knjižnici se razstavna dejavnost izvaja v različnih prostorih: v velikem razstavišču, stripoteki, 'med gradivom' v 1. nadstropju, v mladinskem oddelku, včasih pa tudi v vhodni pritlični avli knjižnice. V sklopu razstavnega programa razstavišča se predstavljajo: uveljavljeni avtorji in avtorske skupine z zaključenimi cikli ali preglednimi razstavami, mlajši avtorji – diplomanti ALU ali drugih sorodnih smeri, likovna društva in sekcije, ki delujejo na območju, ljubiteljski ustvarjalci, ki so prepoznavni v lokalnem okolju in tudi širše, ki izkazujejo izvirne zasnove in ustvarjalnosti v pristopu in izvedbi. Razstavišče knjižnice je prostor, kjer se poleg likovnih in drugih razstav v skladu z letnim programom dela občasno izvajajo drugi kulturni dogodki, bodisi srečanja s pomembnimi avtorji, večje prireditve za otroke in mladino ali pa prostor koristimo za strokovna srečanja in druženja. Tradicionalno je razstavišče v decembru in januarju na voljo za našo lastno produkcijo – veliko letno domoznansko razstavo.

V razstavišču knjižnice v letu 2025 načrtujemo naslednje likovne razstave:

RAZSTAVA	ČAS
Slovenska knjižna ilustracija (v sodelovanju z s Tatjano Pregl Kobe)	februar/marec
Vedran Ružič (v sodelovanju za Jazz Ravne in KGLU)	marec/april
CUDV – skupinske slike	april/maj
Koroški likovniki	maj
Velika poletna razstava	junij/julij/avgust
Fotografska razstava (v sklopu Festivala slovenskega jazz)	september
Likovna sekcija Društva upokojencev Ravne	oktober
Razstava JSKD	november
Skupaj v letu 2025:	8 likovnih razstav

Pripravila:
Simona Vončina, bibliotekarska specialistka

14 FINANČNI NAČRT

14.1 Finančni načrt 2025

OPIS	REALIZIRANO	PLANIRANO	Reb. Plana	PLANIRANO	INDEKS	INDEKS
	2023	2024	2024	2025	4/1	3/4
	1	2	3	4		
I.A. Prihodki za izvajanje javne službe	1.097.635	1.143.109	1.153.126	1.163.912	100,94	100,94
1. Prejeta sredstva od občin za tekoče poslovanje	920.269,44	1.007.409	993.526	1.020.412	110,88	102,71
1.1. Sredstva za plače, prisp. in druge osebne prejemke	710.844,57	760.300	760.301	775.997	109,17	102,06
1.1.1. Občina Ravne na Koroškem	435.993,78	467.789	467.789	457.578	104,95	97,82
1.1.2. Občina Prevalje	119.849,46	127.377	127.378	138.659	115,69	108,86
1.1.3. Občina Mežica	80.632,21	86.094	86.094	93.719	116,23	108,86
1.1.4. Občina Črna na Koroškem	74.369,12	79.040	79.040	86.041	115,69	108,86
1.2. Sredstva za mat. stroške (so)ustanoviteljic	199.384,35	236.299	221.615	231.615	116,17	104,51
1.2.1. Občina Ravne na Koroškem	119.460,00	136.345	137.345	133.642	111,87	97,30
1.2.2. Občina Prevalje	32.554,35	43.526	27.842	42.663	131,05	153,23
1.2.3. Občina Mežica	27.130,00	29.419	29.419	28.836	106,29	98,02
1.2.4. Občina Črna na Koroškem	20.240,00	27.009	27.009	26.474	130,80	98,02
1.3. Program krajevnih knjižnic	8.784,71	10.810	10.810	12.800	145,71	118,41
1.3.1. Občina Ravne na Koroškem	6.014,71	8.000	8.000	8.000	133,01	100,00
1.3.2. Občina Prevalje				1.600		
1.3.3. Občina Mežica	1.650,00	1.650	1.650	1.600	96,97	96,97
1.3.4. Občina Črna na Koroškem	1.120,00	1.160	1.160	1.600	142,86	137,93
1.4. Sofinanciranje projektov občine (so)ustanovit.	1.255,81		800		0,00	
2. Prejeta sredstva Ministrstva za kulturo	75.440,01	87.500	75.500	79.500	105,38	105,30
2.1. MK OOK - MKI	3.000,00	3.000	2.000	3.000	100,00	150,00
2.2. MK OOK - program (27.čl. ZKnj-1)	53.000,00	65.000	60.000	37.000	69,81	61,67
2.2. MK OOK- program KCLB				23.000		
2.3. MK OOK - digitalizacija	12.440,01	10.000	5.000	6.000	48,23	120,00
2.4. MK - nacionalni koordinator OOK	5.000,00	5.000	6.000	6.000	120,00	100,00
2.5. MK - zamejci	2.000,00	4.500	2.500	4.500	225,00	180,00
3. Lastni prihodki (članarine, vpisnine, opomini itd.)	42.343,59	42.000	49.900	49.000	115,72	98,20
3.1. Članarine in vpisnine	17.991,00	18.000	18.000	18.500	102,83	102,78
3.2. Opomini	9.099,29	10.000	16.000	16.000	175,84	100,00
3.3. Izgubljeno ali uničeno gradivo in izkaznice	468,30	500	500	500	106,77	100,00
3.4. Medknjiž. izposoja, ostale storitve knjižnice	266,10	1.000	500	500	187,90	100,00
3.5. Fotokopiranje	50,10	100	100	100	199,60	100,00

3.6.	Izpisi	38,95	100	100	100	256,74	100,00
3.7.	Komercialni najem prostorov	211,48	300	300	300	141,86	100,00
3.8.	Bukvarna	2.968,37	2.000	4.400	3.000	101,07	68,18
3.9.	Ravenski razgledi	11.250,00	10.000	10.000	10.000	88,89	100,00
4.	Drugi prihodki	59.581,68	6.200	34.200	15.000	25,18	43,86
4.1.	Obresti	757,32	200	2.500	1.000	132,04	40,00
4.2.	Odškodnine zavarovalnica	10.490,40	5.000	5.000		0,00	0,00
4.3.	Drugi prihodki	4.352,10	1.000	3.000	1.000	22,98	33,33
4.4.	Refundacije ZZS	31.037,06				0,00	
4.5.	Javna dela	12.944,80		23.700	13.000	100,43	
5.	Investicijsko vzdrževanje						

I.B.	Odhodki za izvajanje javne službe	1.094.275,20	1.143.109	1.153.126	1.163.912	100,94	100,94
-------------	--	---------------------	------------------	------------------	------------------	---------------	---------------

1.	PLAČE IN DRUGI OP	802.208,64	809.400	831.950	838.997	104,59	100,85
1.1.	BOD	553.060,82	594.500	581.300	606.758	109,71	104,38
1.2.	Prispevki delodajalca	93.845,13	96.000	99.500	99.356	105,87	99,86
1.3.	Drugi stroški dela	17.404,95	11.800	18.800	10.363	59,54	55,12
1.4.	Refundacije ZZS	31.037,06				0,00	
1.5.	Drugi osebni prejemki	93.915,88	107.100	108.650	109.520	116,61	100,80
1.5.1.	Regres	32.902,98	29.200	33.000	30.094	91,46	91,19
1.5.2.	Prehrana med delom	34.820,28	37.400	36.800	38.475	110,50	104,55
1.5.3.	Prevoz na delo	12.097,65	13.100	14.100	11.985	99,07	85,00
1.5.4.	Jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči itd.	2.271,91	16.500	12.200	17.289	760,98	141,71
1.5.5.	Dodatno pokoj. zavarov. ZVPSJU	11.823,06	10.900	12.550	11.677	98,76	93,04
1.6.	Javno delo	12.944,80		23.700	13.000	100,43	54,85

2.	STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	292.066,56	333.709	321.176	324.915	111,25	101,16
2.1.	Stroški blaga in materiala	119.921,75	157.500	121.000	135.500	112,99	111,98
2.1.1.	Material za tekoče vzdrževanje	7.695,46	10.000	10.000	12.000	155,94	120,00
2.1.2.	Električna energija	18.110,73	25.000	21.000	21.000	115,95	100,00
2.1.3.	Ogrevanje	88.293,02	112.000	75.000	90.000	101,93	120,00
2.1.4.	Drobni inventar		500	5.000	2.000		40,00
2.1.5.	Pisarniški material, oprema knjiž. grad. strok. literatura	5.704,55	7.000	7.000	7.000	122,71	100,00
2.1.6.	Promocija bralne kulture		2.000	2.000	2.000		100,00
2.1.7.	Drugi materialni stroški	117,99	1.000	1.000	1.500	1271,29	150,00
2.2.	Stroški storitev	92.403,10	94.289	96.600	100.700	108,98	104,24
2.2.1.	Telefonske in poštno storitve	9.263,14	10.000	8.300	10.000	107,95	120,48
2.2.2.	Komunalne in prevozne storitve	6.364,11	7.000	6.600	8.000	125,70	121,21
2.2.3.	Vzdrževanje in popravila	16.504,13	15.000	15.000	15.000	90,89	100,00
2.2.4.	Računalniške storitve	9.110,35	10.000	11.000	12.000	131,72	109,09
2.2.5.	Internetna gostovanja in domene	1.096,54	1.000	0	0	0,00	
2.2.6.	Varovanje objekta	3.943,31	4.000	4.000	4.500	114,12	112,50
2.2.7.	Stroški čiščenja	394,14	1.000	1.000	500	126,86	50,00
2.2.8.	Reklame in objave	1.163,88	500	500	1.000	85,92	200,00
2.2.9.	Stroški zavarovanja	9.645,55	11.000	11.000	13.000	134,78	118,18
2.2.10.	Stroški plačilnega prometa	1.467,15	1.500	2.000	2.000	136,32	100,00

2.2.1	Stroški svetovalnih, odvetniških storitev in podobno	567,59	1.000	1.000	1.000	176,18	100,00	
2.2.1	2.	Stroški izobraževanja	4.117,63	4.000	4.000	3.000	72,86	75,00
2.2.1	3.	Strokovni dan			1.200	2.000		166,67
2.2.1	4.	Stroški službenih potovanj	3.435,49	3.000	4.687	5.000	145,54	106,68
2.2.1	5.	Službena potovanja OOK - program			1.513			
2.2.1	6.	Stroški študentskega servisa	5.905,73	1.000			0,00	
2.2.1	7.	Sejnine	1.427,38	1.800	900	1.200	84,07	133,33
2.2.1	8.	Reprezentanca in poslovna darila	587,20	3.000	1.500	2.000	340,60	133,33
2.2.1	8.	Stroški članarin in medknjižnične izposoje	1.703,90	2.000	2.000	2.000	117,38	100,00
2.2.2	0.	Bukvarna Ajta	2.525,94	2.000	4.400	3.000	118,77	68,18
2.2.2	1.	Ravenski razgledi	9.374,81	10.000	10.000	10.000	106,67	100,00
2.2.2	2.	Službeno vozilo - obresti		3.600	0	1.400		
2.2.2	3.	Zdravniški pregledi				1.600		
2.2.2	4.	Stroški drugih storitev	3.805,13	1.889	6.000	2.500	65,70	41,67
2.3.	Območnost OOK	20.440,00	18.000,00	13.000,00	15.000,00	73,39	115,38	
2.3.1.	MK OOK - MKI	3.830,16	3.000	2.000	3.000	78,33	150,00	
2.3.2.	MK OOK - digitalizacija	11.609,84	10.000	5.000	6.000	51,68	120,00	
2.3.3.	MK - nacionalni koordinator OOK	5.000,00	5.000	6.000	6.000	120,00	100,00	
2.4.	Stroški MK ZAMEJCI	2.000,00	4.500	2.500	4.500	225,00	180,00	
2.5.	Programski in projektni stroški	29.252,71	46.800	46.800	53.850	184,09	115,06	
2.5.1.	Prireditvena dejavnost	7.502,85	9.000	9.000	8.000	106,63	88,89	
2.5.2.	Napovednik	5.294,00	5.000	5.000	5.500	103,89	110,00	
2.5.3.	Mladinska dejavnost	5.024,24	7.000	7.000	8.000	159,23	114,29	
2.5.4.	Domoznanska razstava	2.292,52	3.000	3.000	3.000	130,86	100,00	
2.5.5.	DZ prireditve				1.200			
2.5.6.	Korošci pa bukve beremo	833,34	1.500	1.500	2.000	240,00	133,33	
2.5.7.	Beri Ful bodi Kul	1.782,34	1.800	1.800	2.000	112,21	111,11	
2.5.8.	Projekt Čiči	1.591,37	2.000	2.000	2.500	157,10	125,00	
2.5.9.	OOK druge programske naloge				2.000			
2.5.1	0.	Soba pobega		500	500	500		100,00
2.5.1	1.	Kompetenčni center za lahko branje	1.184,79	4.000	4.000	4.000	337,61	100,00
2.5.1	2.	Stripoteka	190,00	500	500	750	394,74	150,00
2.5.1	3.	Razstavna dejavnost	1.411,91	1.500	1.500	2.000	141,65	133,33
2.5.1	4.	Projektne aktivnosti knjižnice		7.000	7.000	4.000		57,14
2.5.1	5.	Program knjižnice po enotah				4.400		
2.5.1	6.	Drugi stroški razstav in prireditiv	2.145,35	4.000	4.000	4.000	186,45	100,00
2.6.	Nakup knjižničnega gradiva - lastni stroški		2.520	2.520	1.000		39,68	
2.7.	Drugi odhodki	10.449,96	6.200	8.130	6.000	57,42	73,80	
2.7.1.	Stavbno zemljišče	4.675,73	4.700	4.800	5.000	106,94	104,17	

2.7.2.	Promocija zdravja	186,11	500	500	500	268,66	100,00
2.7.3.	Obresti	180,87	500	500	500	276,44	100,00
2.7.4.	Drugi finančni odhodki	2.537,04	500	500		0,00	0,00
2.7.5.	Stroški po projektih LAS		0	1.830			0,00
2.7.6.	Restavriranje opreme in Domožnan. gradiva						
2.7.7.	Prevrednotovalni poslovni odhodki	2.870,21					
2.8.	Investicijsko vzdrževanje	17.599,04	3.900	30.626	8.365	47,53	27,31
I.	Presežek prihodkov nad odhodki za dejavnost	3.359,52	0	0	0		

II.A	PRIHODKI KAVARNA ELEONORA	58.971,71	66.000	62.000	75.000	89,35	95,12
-------------	----------------------------------	------------------	---------------	---------------	---------------	--------------	--------------

1.	KAVARNA ELEONORA	58.971,71	66.000	62.000	75.000	127,18	120,97
-----------	-------------------------	------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

II. B.	ODHODKI KAVARNA ELEONORA	58.844,39	66.000	56.500	75.000	89,16	104,15
---------------	---------------------------------	------------------	---------------	---------------	---------------	--------------	---------------

2.	STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV KAVARNA	58.844,39	66.000	56.500,00	75.000,00	127,45	132,74
2.1.	Material Kavarna	25.854,47	38.000,00	27.500,00	42.000,00	162,45	94,02
2.1.1.	Poraba materiala Kavarna	23.901,12	35.000	25.000	39.000	163,17	95,60
2.1.2.	Pomožni mat. Kavarna	1.953,35	3.000	2.500	3.000	153,58	78,13
2.2.	Študentski servis	30.513,82	27.000	28.000	30.000	98,32	108,98
2.3.	Drugi stroški	2.476,10	1000	1.000	3.000	121,16	

II.	Presežek prihodkov nad odhodki kavarna Eleonora	127,32	0,00	5.500,00	0,00		
------------	--	---------------	-------------	-----------------	-------------	--	--

I. + II.	Presežek prihodkov nad odhodki	3.486,84	0,00	5.500,22	0		
-----------------	---------------------------------------	-----------------	-------------	-----------------	----------	--	--

III. A.	SREDSTVA V UPRAVLJANJU	134.917,97	131.505	129.324,00	164.742,00	127,39	127,39
----------------	-------------------------------	-------------------	----------------	-------------------	-------------------	---------------	---------------

1.	Sredstva za knjižnično gradivo	104.441,00	103.505	105.025,00	112.082,00	107,32	106,72
1.1.	Knjižnično gradivo - občine	51.505,00	51.505	52.089	57.298	111,25	110,00
1.1.1.	Občina Ravne na Koroškem	27.832,00	27.832	27.832	30.615	110,00	100,00
1.1.2.	Občina Prevalje	10.757,00	10.757	10.757	11.833	110,00	100,00
1.1.3.	Občina Mežica	6.413,00	6.413	6.413	7.054	110,00	100,00
1.1.4.	Občina Črna na Koroškem	6.503,00	6.503	7.087	7.796	119,88	91,76
1.2.	MK - knjižnično gradivo	46.936,00	45.000	46.936	47.284	100,74	100,74
1.3.	MK - knjižnično gradivo OOK	6.000,00	7.000	6.000	7.500	125,00	125,00
1.4.	Knjižnično gradivo - lastna sredstva						
2.	MK - računalniška oprema	5.020,00		5.020	5.020	100,00	100,00
3.	Investicija prejeta v upravljanje	24.538,75	28.000,00	19.279,00	47.640,00	194,14	247,11
3.1.	Investicija prejeta v upravljanje Ravne na Koroškem	23.257,65	20.000	10.000,00	30.000,00	128,99	300,00
3.2.	Investicija prejeta v upravljanje Prevalje	1.281,10	2.500	9.279	3.000	234,17	32,33
3.3.	Investicija prejeta v upravljanje Mežica		2.800		6.220		
3.4.	Investicija prejeta v upravljanje Črna na Koroškem		2.700		8.420		
4.	Dotacije namenske za nakup osnovnih sredstev	918,22				0,00	

5.	Vir za nabavo OS (presežek prih. iz pret. let. za nabavo OS)						
----	--	--	--	--	--	--	--

III.B.	INVESTICIJSKI ODHODKI	134.917,97	131.505	129.324,00	164.742,00	127,39	127,39
---------------	------------------------------	-------------------	----------------	-------------------	-------------------	---------------	---------------

1.	Nakup knjižničnega gradiva	104.441,00	103.505	105.025,00	112.082,00	107,32	106,72
1.1.	Nakup knjižničnega gradiva - občine	51.505,00	51.505	52.089,00	57.298,00	111,25	110,00
1.1.1.	Občina Ravne na Koroškem	27.832,00	27.832	27.832	30.615	110,00	100,00
1.1.2.	Občina Prevalje	10.757,00	10.757	10.757	11.833	110,00	100,00
1.1.3.	Občina Mežica	6.413,00	6.413	6.413	7.054	110,00	100,00
1.1.4.	Občina Črna na Koroškem	6.503,00	6.503	7.087	7.796	119,88	91,76
1.2.	MK - knjižnično gradivo	46.936,00	45.000	46.936	47.284	100,74	100,74
1.3.	MK - knjižnično gradivo OOK	6.000,00	7.000	6.000	7.500	125,00	125,00
1.4.	Knjižnično gradivo - lastna sredstva						
2.	MK - računalniška oprema	5.020,00		5.020	5.020	100,00	100,00
3.	Investicija prejeta v upravljanje	16.419,99	28.000,00	19.279,00	47.640,00	290,13	247,11
3.1.	Investicija prejeta v upravljanje Ravne na Koroškem	15.138,89	20.000,00	10.000	30.000	198,17	300,00
3.2.	Investicija prejeta v upravljanje Prevalje	1.281,10	2.500	9.279	3.000	234,17	32,33
3.3.	Investicija prejeta v upravljanje Mežica		2.800		6.220		
3.4.	Investicija prejeta v upravljanje Črna na Koroškem		2.700		8.420		
4.	Dotacije namenske za nakup osnovnih sredstev	918,22				0,00	
5.	Vir za nabavo OS	8.118,76				0,00	
II.C.	Presežek prihodkov nad odhodki za investicije	0,00	0,00	0,00	0,00		

III.	PRESEŽEK VSEH PRIHODKOV NAD ODHODKI	3.486,84	0,00	5.500,22	0	0,00	0,00
------	-------------------------------------	----------	------	----------	---	------	------

14.2 Investicijska vlaganja in nabava osnovnih sredstev v letu 2025

14.2.1 Občina Ravne na Koroškem

Oprema / investicija	Vrednost v EUR
Oprema	22.615
Investicije	8.000
SKUPAJ	30.615

V sklopu investicijskega načrtovanja v objektu osrednje enote knjižnice na Ravnah na Koroškem v letu 2025 načrtujemo:

Zamenjava razsvetljave: 2005 je bila na objektu nameščena razsvetljava, ki je dotrajana. Letno se okvari več svetilk. Luči so energetske potratne, predvsem problematična je tudi požarna varnost. Že v letu 2023 in 2024 je knjižnica zamenjala svetila v določenih prostorih gradu. Z zamenjavo svetil bi nadaljevali tudi v letu 2025.

Zapornica za grajsko dvorišče: Grajsko dvorišče je prostor, ki je prvenstveno namenjen pešcem. Vsakodnevno pa se prostor uporablja tudi za dostavo v knjižnico. Knjižnica je v letu 2023 omejila dostop težjih dostavnim vozilom, saj je prišlo do poškodovanja kamnitega tlaka. Knjižnica predlaga, da se uredi dostop na grajsko dvorišče z avtomatizirano zapornico, katerega lahko upravlja knjižnica za nujno dostavo ter za uporabnike knjižnice, ki so se težko gibljejo (invalidi, starejši). Investicijo v letu 2024 zaradi drugih nujnih izdatkov nismo mogli uresničiti, zato jo bomo poskušali izvesti v letu 2025.

Ureditev dodatne (začasne) depoja za DZ oddelek: Koroška osrednja knjižnica zbira in trajno hrani domoznansko gradivo o Koroški in Korošcih na tej in oni strani meje. Gradivo se z leti nalaga in zapolnjuje prostore knjižnice. Problem je potrebno rešiti dolgoročno, kar pa zahteva večji finančni zalogaj. Prehodna rešitev je ureditev dodatnih (začnih) depojev DZ oddelka v mansardi gradu. Nekaj pohištva je bilo v prostore mansarde že premaknjenega v sklopu 1. faze prenove izposoje v letu 2024. Dodatno bo potrebno urediti še regale in klimatizirati prostor.

Beljenje PKLS oddelka: Določene prostore knjižnice bo potrebno prebeliti. V letu 2023 so bili beljeni prostori DZ oddelka. V letu 2024 v sklopu 1. faze prenove izposoje je bilo izvedeno tudi beljenje. V letu 2025 načrtujemo beljenje in sanacijo sten v PKLS oddelku.

V sklopu nabave opreme v objektu osrednje enote knjižnice na Ravnah na Koroškem v letu 2025 načrtujemo:

IKT oprema: Knjižnični sistem potrebuje dobro računalniško podporo. V ta namen je potrebno posodobljati opremo v knjižnici. V letu 2025 načrtujemo nakup novih računalnikov zaradi dotrajanosti. Prav tako knjižnica načrtuje nakup raznih tiskalnikov in druge tehnične opreme, ki je potrebna za nemoteno delovanje.

Ozvočenje 2. sklop: V letu 2023 je bilo ozvočenje knjižnice delno nadomeščeno z novim sistemom. Ta sistem dopušča samo govorni nastop, medtem, ko ozvočenje za glasbene nastope ni primerno. Ker je v knjižnici pestra prireditvena dejavnost, ne samo

knjižnična, temveč tudi drugih društev in organizacij v lokalni skupnosti, želi knjižnica nabaviti primerno ozvočenje za izvedbo različnih žanrov prireditev.

14.2.2 Občina Prevalje

Oprema / investicija	Vrednost v EUR
Oprema	3.000
Investicije	-
SKUPAJ	3.000

Knjižnica želi okrepiti delovanje knjižnične mreže na Prevaljah na način, da bi člani knjižnice lahko tudi izven delovnega časa Knjižnice Prevalje, vračali gradivo. Zato predlagamo nakup 24/7 vračalnika za gradivo, ki bi ga locirali ob Knjižnici Prevalje.

14.2.3 Občina Mežica

Oprema / investicija	Vrednost v EUR
Oprema	6.220
Investicije	-
SKUPAJ	6.220

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika je v letu 2024 pričela pripravljati prehod na sistem RFID (radiofrekvenčne identifikacije) tehnologije v sistem izposoje in vračila knjižničnega gradiva. Cilj uvedbe je pospešiti sistem izposoje gradiva ter uvesti večji pregled fonda knjižničnega gradiva. Sistem RFID bo deloval učinkovito, če bo uveden hkrati po celotni mreži knjižnice v Mežiški dolini.

Sistem RFID bomo v letu 2025 uvedli v Knjižnici Mežica.

Za uvedbo RFID sistema po enotah knjižnice je potrebno v prvi fazi vso knjižnično gradivo v enoti oblepiti z RFID nalepkami ter nabaviti vsaj en RFID čitalec s konverzijo. Zato v Knjižnici Mežica načrtujemo nabavo 14.500 kosov RFID nalepk za oblepljanje knjižničnega gradiva ter nakup enega RFID čitalca s konverzijo.

14.2.4 Občina Črna na Koroškem

Oprema / investicija	Vrednost v EUR
Oprema	8.420
Investicije	-
SKUPAJ	8.420

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika je v letu 2024 pričela pripravljati prehod na sistem RFID (radiofrekvenčne identifikacije) tehnologije v sistem izposoje in vračila knjižničnega gradiva. Cilj uvedbe je pospešiti sistem izposoje gradiva ter uvesti večji pregled fonda knjižničnega gradiva. Sistem RFID bo deloval učinkovito, če bo uveden hkrati po celotni mreži knjižnice v Mežiški dolini.

Sistem RFID bomo v letu 2025 uvedli v Knjižnici Črna na Koroškem in v Knjižnici Žerjav.

Za uvedbo RFID sistema po enotah knjižnice je potrebno v prvi fazi vso knjižnično gradivo v enoti oblepiti z RFID nalepkami ter nabaviti vsaj en RFID čitalec s konverzijo. Zato v Knjižnici Črna na Koroškem načrtujemo nabavo 11.600 kosov RFID nalepk za oblepljanje knjižničnega gradiva ter nakup enega RFID čitalca s konverzijo. V Knjižnici Žerjav načrtujemo nabavo 3.300 kosov RFID nalepk za oblepljanje knjižničnega gradiva ter nakup enega RFID čitalca s konverzijo.

Kazalo tabel:

Tabela 1: Prikaz gradiva knjižnice, ki bo oblepljeno z RFID nalepkami	14
Tabela 2: Redni delovni čas	14
Tabela 3: Poletni delovni čas (julij in avgust)	15
Tabela 4: Načrtovana prirast knjižničnega gradiva v letu 2025	17
Tabela 5: Načrtovan nakup knjižničnega gradiva po organizacijskih enotah	18
Tabela 6: Načrtovan nakup knjižničnega gradiva s sredstvi Ministrstva za kulturo ...	19
Tabela 7: Načrtovano število enot povečanega izbora knjižničnega gradiva	20
Tabela 8: Načrtovano število darovanega knjižničnega gradiva	20
Tabela 9: Načrtovano število odpisanega gradiva	21
Tabela 10: Načrtovano število retrospektivnega vnosa v COBISS	21
Tabela 11: Načrtovan nakup knjižničnega gradiva za Slovensko študijsko knjižnico Celovec.....	22
Tabela 12: Tedenska odprtost enot knjižnice v urah	26
Tabela 13: Seznam delovnih ur po mesecih in praznikih v letu 2025.....	26
Tabela 14: Prikaz števila aktivnih članov po občini prebivališča v letu 2023 (vključene so koroške občine)	27
Tabela 15: Uporabniška mesta z računalniki po krajevnih enotah knjižnice.....	34